Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

Borgarráð Reykjavíkur
Dagur B. Eggertsson
Ráðhús Reykjavíkur
Tjarnargata 11
101 Reykjavík

Kópavogur, 10. júní 2021.
Málsnr. 1912001
PBG/HH

Efni: Stjórnsýsla byggðasamlaga

Á 525. fundi stjórnar SSH, hinn 7. júní 2021, var stjórnsýsla byggðasamlaga til umræðu og eftirfarandi bókað í fundargerð:

> ***Stjórnsýsla byggðasamlaga / málsnr. 1912001***
>
> *Framhald umræðu frá fyrri fundum. Á 524. fundi stjórnar SSH var eftirfarandi bókað í fundargerð:*
>
> *„Stjórn samþykkir fyrir sitt leyti tillögu starfshópsins um að stefnuráði verði komið á fót skv. þeim tillögum sem fram koma í minnisblaði starfshópsins frá 8.apríl 2021. Til viðbótar þeim tillögum sem þar liggja fyrir er lagt til að mat fari fram á fyrirkomulagi og árangri þess að tveimur árum liðnum. Lagt er til að formennska í ráðinu verði á höndum formanns stjórnar SSH og borgarstjóra. Þá skuli framkvæmdastjóri SSH starfa með ráðinu. Haldinn verði kynningar- og umræðufundur fyrir kjörna fulltrúa um tillögur starfshópsins og næstu skref föstudaginn 7. maí nk. Þá er skrifstofu SSH falið að hefja undirbúning að erindisbréfi ráðsins, breytingum á stofnsamningum byggðasamlaganna og öðrum þeim þáttum sem nauðsynlegar kunna að vera vegna framgangs málsins. Þau gögn verði kynnt stjórn SSH, rafrænt eða á fundi stjórnar, og í kjölfarið send hlutaðeigandi sveitarfélögum til umræðu og afgreiðslu ásamt beiðni um tilnefningu í stefnuráðið.“*
>
> *Fyrirliggjandi eru drög að viðaukum við stofnsamninga Sorpu bs. og Strætó bs., þar sem m.a. er kveðið á um skipan, hlutverk og umboð stefnuráðs, stefnuþing byggðasamlaga og bráðabirgðahlutverk stefnuráðs. Gerð er tillaga um að fyrirliggjandi viðaukar verði sendir til umræðu og afgreiðslu á vettvangi sveitarfélaganna. Jafnframt er SSH falið að óska eftir tilnefningu sveitarfélaganna í stefnuráð en tilnefningar skulu hafa borist eigi síðar en 15. ágúst nk.*
>
> ***Niðurstaða fundar:***
>
> *Skrifstofu SSH er falið að senda drög að viðaukum við stofnsamninga Sorpu bs. og Strætó bs. til umræðu, afgreiðslu og staðfestingar á vettvangi aðildarsveitarfélaganna. Jafnframt verði beiðnir um tilnefningar á fulltrúum í stefnuráð sendar sveitarfélögunum en tilnefningar skulu liggja fyrir 15. ágúst nk. Málinu verði fylgt eftir með kynningu óski sveitarfélögin þess.*

Á grundvelli framangreinds er óskað eftir því að meðfylgjandi viðaukar við stofnsamninga Sorpu bs. og Strætó bs. verði teknir til efnislegrar umræðu, afgreiðslu og staðfestingar á vettvangi sveitarfélagsins. Verði framkvæmdastjóra þess falið ótakmarkað umboð til þess að undirrita viðaukana. Upplýsingar um afgreiðslu málsins óskast sendar á ssh@ssh.is.

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

Jafnframt er óskað tilnefninga sveitarfélagsins á fulltrúum í stefnuráð byggðasamlaganna í samræmi við meðfylgjandi viðauka, þ.e. tveimur fulltrúum, fjórum í tilviki Reykjavíkurborgar, frá hverju þeirra, auk framkvæmdastjóra viðkomandi sveitarfélags. Tilnefningar skulu hafa borist SSH, í netfangið ssh@ssh.is, eigi síðar en 15. ágúst nk., en miðað er við að stefnuráð taki til starfa í september.

Virðingarfyllst,
Fyrir hönd SSH

Páll Björgvin Guðmundsson framkvæmdastjóri

Meðfylgjandi:

a) Minnisblað Hildigunnar Hafsteinsdóttur, lögfræðings SSH, dags. 4. júní 2021.
b) Drög að viðauka við stofnsamning Strætó bs.
c) Drög að viðauka við stofnsamning Sorpu bs.
d) Minnisblað með tillögum starfshóps, dags. 8. apríl 2021.
e) Viðauki 1 - Myndir.
f) Viðauki 2 - Yfirlit yfir leiðir A og B við skipan stefnuráðs.
g) Viðauki 3 - Glærur Strategíu á fundum starfshópsins.
h) Viðauki 4 - Fundargerðir starfshóps um stjórnsýslu byggðasamlaga.

Málsnr. 1912001

MINNISBLAÐ

TIL: STJÓRNAR SSH

FRÁ: HILDIGUNNI HAFSTEINSDÓTTUR, LÖGFRÆÐINGI SSH

EFNI: STEFNURÁÐ OG NÆSTU SKREF –
VIÐAUKAR VIÐ STOFNSAMNINGA BYGGÐASAMLAGA

DAGS: 04. JÚNÍ 2021

INNGANGUR

Á vettvangi SSH hefur staðið yfir vinna við greiningu á starfsemi og stjórnsýslu byggðasamlaganna og liggur fyrir skýrsla ráðgjafarfyrirtækisins Strategíu, „Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga á höfuðborgarsvæðinu“, frá því í júní 2020, en þar koma m.a. fram tillögur að sviðsmyndum framtíðarskipulags byggðasamlaganna. Jafnframt hafa verið haldnir nokkrir kynningar- og vinnufundir um verkefnið með kjörnum fulltrúum á höfuðborgarsvæðinu.

Á 518. fundi stjórnar SSH, hinn 18. janúar 2021, var ákveðið að koma á fót starfshópi kjörinna fulltrúa aðildarsveitarfélaganna til að vinna framangreint verkefni áfram. Hópurinn tók til starfa í byrjun febrúar og fundaði alls fimm sinnum.

Minnisblað starfshópsins, sem fól m.a. í sér tillögur um að komið yrði á fót stefnuráði byggðasamlaga, var lagt fram til kynningar á 523. fundi stjórnar SSH og tekið til frekari umræðu á 524. fundi. Var eftirfarandi bókað í fundargerð vegna málsins:

> *Stjórn samþykkir fyrir sitt leyti tillögu starfshópsins um að stefnuráði verði komið á fót skv. þeim tillögum sem fram koma í minnisblaði starfshópsins frá 8.apríl 2021. Til viðbótar þeim tillögum sem þar liggja fyrir er lagt til að mat fari fram á fyrirkomulagi og árangri þess að tveimur árum liðnum. Lagt er til að formennska í ráðinu verði á höndum formanns stjórnar SSH og borgarstjóra. Þá skuli framkvæmdastjóri SSH starfa með ráðinu. Haldinn verði kynningar- og umræðufundur fyrir kjörna fulltrúa um tillögur starfshópsins og næstu skref föstudaginn 7. maí nk. Þá er skrifstofu SSH falið að hefja undirbúning að erindisbréfi ráðsins, breytingum á stofnsamningum byggðasamlaganna og öðrum þeim þáttum sem nauðsynlegar kunna að vera vegna framgangs málsins. Þau gögn verði kynnt stjórn SSH, rafrænt eða á fundi stjórnar, og í kjölfarið send hlutaðeigandi sveitarfélögum til umræðu og afgreiðslu ásamt beiðni um tilnefningu í stefnuráðið.*

Á grundvelli þessarar bókunar hafa nú, með aðkomu ráðgjafa Strategíu ehf., verið unnir fyrirliggjandi viðaukar við stofnsamninga Sorpu bs. og Strætó bs. Þá var haldinn rafrænn kynningar- og umræðufundur fyrir kjörna fulltrúa hinn 7. maí sl. og tóku um 40 manns þátt í honum.

VIÐAUKAR VIÐ STOFNSAMNINGA SORPU BS. OG STRÆTÓ BS.

Tilgangurinn með því að gera viðauka við núgildandi stofnsamninga er sá að festa stefnuráð og hlutverk þess í sessi og eru því lagðar til nauðsynlegar breytingar í þeim tilgangi. Ekki er um heildstæða endurskoðun á stofnsamningunum að ræða enda megi ætla að hún fari fram á síðari stigum. Við gerð viðaukanna var fyrst og fremst litið til þess að innleiða þær tillögur sem starfshópurinn setti fram í áðurnefndu minnisblaði og stjórn SSH hefur fyrir sitt leyti fallist á.

Í fyrirliggjandi viðaukum er í 1. gr. fjallað um skipan stefnuráðs, en gert er ráð fyrir að stefnuráð verði skipað 20 fulltrúum alls, fimm frá Reykjavík en þremur frá hverju hinna sveitarfélaganna. Er gert ráð fyrir að borgar- og bæjarstjórar allra sveitarfélaga eigi sæti í ráðinu, auk fulltrúa meiri- og minnihluta úr hópi kjörinna fulltrúa. Formennska verði í höndum formanns stjórnar SSH og borgarstjóra hverju sinni, sbr. 3.gr. Framkvæmdastjóri SSH sitji fundi ráðsins með málfrelsis- og tillögurétt, og framkvæmdastjórar byggðasamlaganna hafi setu-, málsfrelsis- og tillögurétt á fundum stefnuráðs, undir þeim liðum sem varða málefni viðkomandi byggðasamlags í samræmi við starfsreglur sem stefnuráði ber að setja sér. Þá er gert ráð fyrir að ritari stefnuráðs sé kosinn á fyrsta fundi þess, sbr. 3. gr.

Í 2. gr. er fjallað um hlutverk stefnuráðs, og er sú umfjöllun í samræmi við tillögur starfshópsins.

Í 4. gr. er fjallað um fundi og ályktunarhæfni stefnuráðs, og er sú umfjöllun í samræmi við tillögur starfshópsins. Að öðru leyti er gert ráð fyrir því að stefnuráð móti sjálft starfsreglur sínar, og er nánar kveðið á um það í 5. gr. hvað skuli kveðið á um í slíkum starfsreglum, en markmið þess ákvæðis er að tryggja lögboðna og góða stjórnarhætti við framsal þess valds sem stefnuráði er falið.

Í 6. gr. er fjallað um stefnuþing byggðasamlaganna og er sú umfjöllun til samræmis við tillögur starfshópsins en felur í sér nánari útfærslu á þeim málum sem tekin skulu fyrir á stefnuþingi. Er stefnuráði að öðru leyti falin nánari útfærsla um boðun og tilhögun stefnuþings, og eins á því hvort haldin skuli sameiginleg stefnuþing fyrir Sorpu bs. og Strætó bs., eða sérstakt stefnuþing fyrir hvert byggðasamlag.

Í 7. gr., en sú umfjöllun er til samræmis við bókun á 524. fundi stjórnar SSH, er kveðið á um að að tveimur árum liðnum frá upphafi starfa stefnuráðs, skuli stefnuráð endurmeta fyrirkomulag og árangur af störfum sínum og leggja niðurstöður fyrir ársfund eða aukafund byggðasamlagsins.

Þá er í viðaukunum að finna sérstakt ákvæði til bráðabirgða og er það til samræmis við tillögur starfshópsins. Er þar gert ráð fyrir að til viðbótar við hlutverk stefnuráðs skv. 2. gr. sé fyrsta stefnuráði falið að móta tillögur að framtíðarskipulagi starfsemi og verkefna byggðasamlaganna, tillögur að rekstrarformi þeirrar starfsemi sem ekki mun tilheyra starfsemi byggðasamlaganna sem slíkra, tillögur að heildarskipulagi og stjórnarháttum byggðasamlaganna til framtíðar og kanna og hafa til hliðsjónar hagkvæmni þess að sameina byggðasamlagið Strætó og byggðasamlagið Sorpu, og eftir atvikum önnur byggðasamlög eða verkefni sveitarfélaga. Vísast nánar til viðaukanna og minnisblaðs starfshópsins hvað þetta varðar en gert er ráð fyrir að tillögum stefnuráðs verði skilað til ársfundar eða aukafundar eigenda byggðasamlaganna sem haldinn skuli eigi síðar en 1. maí 2022.

NÆSTU SKREF

Er lagt til að fyrirliggjandi viðaukar við stofnsamninga Sorpu bs. og Strætó bs. verði sendir til umræðu og afgreiðslu á vettvangi sveitarfélaganna. Jafnframt verði óskað eftir tilnefningum sveitarfélaganna í stefnuráð, en miðað er við að tilnefningar berist eigi síðar en 15. ágúst nk., og að stefnuráð taki formlega til starfa í september. Enn fremur verði haldnar frekari kynningar um málið fyrir þau sveitarfélög sem þess óska.

Um ítarefni vísast fyrrnefndra viðauka, minnisblaðs starfshópsins og annarra gagna sem lögð voru fyrir 525. fund stjórnar SSH undir lið um stjórnsýslu byggðasamlaganna, málsnr. 1912001.

HH

VIÐAUKI

VIÐ STOFNSAMNING STRÆTÓ BS. FRÁ 29. DESEMBER 2004

Með samningi dags. 29. desember 2004 samþykktu Reykjavíkurborg, Kópavogsbær, Hafnarfjarðarbær, Garðabær, Mosfellsbær, Seltjarnarneskaupstaður og Sveitarfélagið Álftanes endurskoðaða útgáfu að stofnsamningi vegna byggðasamlagsins Strætó bs. (samningurinn).

Núverandi aðilar samningsins eru sammála um að gera breytingar á honum eins og segir í viðauka þessum:

1. SKIPAN STEFNURÁÐS BYGGÐASAMLAGA

Stefnuráð byggðasamlaga höfuðborgarsvæðisins (stefnuráð) er skipað 20 aðilum, þ.e. borgar- og bæjarstjórum þeirra sveitarfélaga sem aðild eiga að byggðasamlaginu (sveitarfélögin), auk 14 aðila sem koma úr hópi kjörinna fulltrúa meirihluta og minnihluta.

Borgar-og bæjarstjórnir skipa fulltrúa sína í stefnuráð samkvæmt eftirfarandi skiptingu:

Garðabær	3
Hafnarfjarðarbær	3
Kópavogsbær	3
Mosfellsbær	3
Reykjavík	5
Seltjarnarnesbær	3
Samtals	**20**

Fulltrúar í stefnuráði eru skipaðir í upphafi nýs kjörtímabils sveitarstjórna til fjögurra ára í senn eða fram að næstu sveitarstjórnarkosningum séu þær fyrr.

Sveitarstjórnir skulu við fyrsta hentugleika tilkynna formanni stjórnar Samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (SSH) um skipan fulltrúa sinna í stefnuráð, en þó eigi síðar en 6 vikum eftir að sveitarstjórnarkosningar hafa farið fram. Formaður stjórnar SSH skal annast tilkynningu til sveitarstjórna um endanlega skipan stefnuráðs og boða til fyrsta fundar stefnuráðs í samræmi við starfsreglur skv. 5. gr.

Forfallist fulltrúi sveitarfélags í stefnuráði til skemmri eða lengri tíma er sveitarfélaginu heimilt að skipa nýjan fulltrúa í hans stað eða fulltrúa til bráðabirgða.

Framkvæmdastjóri byggðasamlagsins situr fundi stefnuráðs undir þeim dagskrárliðum sem verkefni og stefna þess eru til umfjöllunar og hefur málsfrelsis- og tillögurétt í samræmi við starfsreglur skv. 5. gr.

Framkvæmdastjóri SSH situr fundi stefnuráðs með málfrelsis- og tillögurétt.

2. HLUTVERK OG UMBOÐ STEFNURÁÐS BYGGÐASAMLAGA

Hlutverk stefnuráðs er eftirfarandi:

1) Formlegur og virkur samráðsvettvangur sveitarfélaganna fyrir mörkun stefnu málaflokks byggðasamlagsins með stefnusáttmála þess.
2) Gerir tillögu til ársfundar byggðasamlagsins um stefnusáttmála byggðasamlagsins.
3) Fylgir eftir innleiðingu stjórnar og framkvæmdastjóra byggðasamlagsins á gildandi stefnusáttmála þess.
4) Tekur afstöðu til álitamála í stefnu og starfsemi byggðasamlagsins sem varða stefnusáttmála þess og stjórn og stjórnendur byggðasamlagsins bera upp við stefnuráð.
5) Heldur árlega stefnuþing sbr. 6. gr.
6) Skilar skýrslu til ársfundar byggðasamlagsins um störf sín.

Ársfundur byggðasamlagsins getur falið stefnuráði ákveðið mál sem varðar stefnu málaflokks byggðasamlagsins til nánari umfjöllunar eða eftirfylgni.

Stefnuráð heyrir undir ársfund byggðasamlagsins og starfar í umboði hans á sviði málaflokks byggðasamlagsins.

Stefnuráð skal hafa aðgang að þeim upplýsingum sem byggðasamlagið og framkvæmdastjóri þess hafa um starfsemi byggðsamlagsins og varða störf stefnuráðs og getur kallað stjórn og framkvæmdastjóra byggðasamlagsins og endurskoðendur þess á fund sinn, eins og nánar er kveðið á um í starfsreglum stefnuráðs sbr. 5. gr.

3. SKIPTING STARFA OG STARFSHÆTTIR

Formenn stefnuráðs eru tveir, annars vegar formaður stjórnar SSH og hins vegar borgarstjóri hverju sinni.

Ritari stefnuráðs, sem rita skal fundargerðir stefnuráðs, skal kjörinn á fyrsta fundi stefnuráðs og heimilt er að kjósa ritara utan hóps stefnuráðsfulltrúa.

4. FUNDIR OG ÁLYKTUNARHÆFI

Stefnuráð fundar svo oft sem þurfa þykir en þó eigi sjaldnar en 2 sinnum á hverju almanaksári. Ritari, í samráði við formenn stefnuráðs, boðar fundi þess í samræmi við starfsáætlun. Einstakir stefnuráðsfulltrúar geta einnig óskað eftir boðun funda stefnuráðs í samræmi við starfsreglur þess.

Stefnuráð er ályktunarbært ef meirihluti stefnuráðsfulltrúa og a.m.k. einn fulltrúi frá hverju sveitarfélagi mæta á fund. Óvenjulega eða mikilsháttar ákvörðun má þó ekki taka nema allir stefnuráðsfulltrúar hafi átt þess kost á að fjalla um málið, sé þess nokkur kostur.

Stefnuráðsfulltrúar hvers sveitarfélags fyrir sig fara sameiginlega með atkvæði sveitarfélagsins og fer atkvæðavægi hvers sveitarfélags eftir íbúafjölda miðað við 1. desember næstliðins árs.

Ávallt skal stefnt að því að ná samkomulagi og samstöðu stefnuráðsfulltrúa um mál sem koma til meðferðar stefnuráðs. Takist það ekki ræður afl atkvæða.

5. STARFSREGLUR STEFNURÁÐS

Stefnuráð skal semja starfsreglur um störf sín og starfshætti, sem staðfestar skulu af ársfundi eða aukafundi eigenda, þar sem m.a. skal nánar kveðið á um:

1) Hlutverk og verkaskipting formanna og ritara.
2) Gerð starfsáætlunar stefnuráðs með fundaáætlun og helstu verkefnum.
3) Undirbúningur, boðun, dagskrá og framkvæmd funda stefnuráðs.
4) Ályktunarhæfi vegna óvenjulegra eða mikilsháttar ákvarðana.
5) Vanhæfi.
6) Fundargerðir.
7) Upplýsingaöflun og samskipti við stjórnarmenn, stjórnendur og starfsmenn byggðasamlaga.
8) Undirbúning, boðun, dagskrá og framkvæmd stefnuþinga.
9) Tillögugerð og upplýsingagjöf til ársfunda byggðasamlaga.
10) Endurskoðun starfsreglna stefnuráðs.

6. Stefnuþing byggðasamlaga

Stefnuráð boðar árlega til stefnuþings byggðasamlagsins sem er vettvangur fyrir umræðu kjörinna fulltrúa um málefni þess. Rétt til setu á stefnuþingi ásamt málfrelsi og tillögurétti hafa allir kjörnir fulltrúar sveitarfélaganna, borgar- og bæjarstjórar þeirra og framkvæmdastjóri byggðasamlagsins auk framkvæmdastjóra SSH. Stefnuráð getur eftir atvikum kallað eftir því að aðrir starfsmenn byggðasamlagsins sæki stefnuþing.

Á stefnuþingi skulu eftirfarandi mál tekin fyrir:

1) Verkefni byggðasamlagsins.
2) Gildandi stefnusáttmáli byggðasamlagsins.
3) Tillögur stefnuráðs til ársfundar varðandi endurskoðun á stefnusáttmála byggðasamlagsins, ef við á.
4) Álitamál sem upp hafa komið í starfsemi og verkefnum byggðasamlagsins, ef við á.
5) Önnur mál sem eru samkvæmt ákvörðun stefnuráðs borin undir stefnuþing.

Stefnuráð setur nánari reglur um boðun og tilhögun stefnuþings í starfsreglum skv. 5. gr.

7. ENDURSKOÐUN HLUTVERKS OG STARFA STEFNURÁÐS

Að tveimur árum liðnum frá upphafi starfa stefnuráðs, skal stefnuráð endurmeta fyrirkomulag og árangur af störfum sínum og leggja niðurstöður fyrir ársfund eða aukafund byggðasamlagsins. Ársfundur tekur í framhaldi ákvörðun um framtíðarfyrirkomulag verkefna stefnuráðs.

ÁKVÆÐI TIL BRÁÐABIRGÐA

Sveitarstjórnir skulu skipa fulltrúa sína í fyrsta stefnuráð byggðasamlaga eigi síðar en 15. ágúst 2021.

Til viðbótar við hlutverk stefnuráðs skv. 2. gr. viðauka þessa, skal fyrsta stefnuráð hafa eftirfarandi hlutverk:

A. Að móta tillögu að framtíðarskipulagi fyrir starfsemi og verkefni byggðasamlagsins Strætó í samræmi við þann stefnusáttmála sem mótaður verður.

B. Að móta tillögur að rekstrarformi fyrir starfsemi sem ekki mun tilheyra starfsemi byggðasamlagsins Strætó og eftir því sem við á tillögur um yfirfærslu frá byggðasamlaginu á þeim verkefnum, eignum og skuldum sem tilheyra slíkri starfsemi.

C. Að móta tillögur að heildarskipulagi og stjórnarháttum Strætó, þar með talið endurskoðun stofnsamnings Strætó og viðauka við hann, og eftir atvikum annarra gagna sem skilgreina hlutverk, umboð og ábyrgð einstakra stjórnareininga byggðasamlaga.

D. Að kanna og hafa til hliðsjónar hagkvæmni þess að sameina byggðasamlagið Strætó og byggðasamlagið Sorpu, og eftir atvikum önnur byggðasamlög eða verkefni sveitarfélaga, að teknu tilliti til tillagna um starfsemi og verkefni byggðasamlaganna, skipulags þeirra og umfangs.

Tillögum stefnuráðs skal skilað til ársfundar eða aukafundar eigenda Strætó sem haldinn skal eigi síðar en 1. maí 2022, að undangenginni ítarlegri kynningu fyrir öllum kjörnum fulltrúum sveitarfélaganna, s.s. á stefnuþingi skv. 6. gr.

Samþykki allra fulltrúa sveitarfélaganna á eigendafundi er áskilið til að tillögur stefnuráðs skv. 2. mgr. viðauka þessa nái fram að ganga.

Staður____________________________, dagsetning_______________

F.h. Garðabæjar

____

F.h. Hafnarfjarðarbæjar

____

F.h. Kópavogsbæjar

____

F.h. Mosfellsbæjar

____

F.h. Reykjavíkur

____

F.h. Seltjarnarnesbæjar

____

VIÐAUKI

VIÐ STOFNSAMNING SORPU BS. FRÁ 1. JANÚAR 2007

Með samningi sem tók gildi 1. janúar 2007 samþykktu Reykjavíkurborg, Hafnarfjörður, Garðabær, Bessastaðahreppur, Kópavogur, Mosfellsbær og Seltjarnarnes endurskoðaða útgáfu af stofnsamningi vegna byggðasamlagsins Sorpu bs. (samningurinn).

Núverandi aðilar samningsins eru sammála um að gera breytingar á honum eins og segir í viðauka þessum:

1. SKIPAN STEFNURÁÐS BYGGÐASAMLAGA

Stefnuráð byggðasamlaga höfuðborgarsvæðisins (stefnuráð) er skipað 20 aðilum, þ.e. borgar- og bæjarstjórum þeirra sveitarfélaga sem aðild eiga að byggðasamlaginu (sveitarfélögin), auk 14 aðila sem koma úr hópum kjörinna fulltrúa meirihluta og minnihluta. Borgar-og bæjarstjórnir skipa fulltrúa sína í stefnuráð samkvæmt eftirfarandi skiptingu:

Garðabær	3
Hafnarfjarðarbær	3
Kópavogsbær	3
Mosfellsbær	3
Reykjavík	5
Seltjarnarnesbær	3
Samtals	**20**

Fulltrúar í stefnuráði eru skipaðir í upphafi nýs kjörtímabils sveitarstjórna til fjögurra ára í senn eða fram að næstu sveitarstjórnarkosningum séu þær fyrr.

Sveitarstjórnir skulu við fyrsta hentugleika tilkynna formanni stjórnar Samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (SSH) um skipan fulltrúa sinna í stefnuráð, en þó eigi síðar en 6 vikum eftir að sveitarstjórnarkosningar hafa farið fram. Formaður stjórnar SSH skal annast tilkynningu til sveitarstjórna um endanlega skipan stefnuráðs og boða til fyrsta fundar stefnuráðs í samræmi við starfsreglur skv. 5. gr.

Forfallist fulltrúi sveitarfélags í stefnuráði til skemmri eða lengri tíma er sveitarfélaginu heimilt að skipa nýjan fulltrúa í hans stað eða fulltrúa til bráðabirgða.

Framkvæmdastjóri byggðasamlagsins situr fundi stefnuráðs undir þeim dagskrárliðum sem verkefni og stefna þess eru til umfjöllunar og hefur málsfrelsis- og tillögurétt í samræmi við starfsreglur skv. 5. gr.

Framkvæmdastjóri SSH situr fundi stefnuráðs með málfrelsis- og tillögurétt.

2. HLUTVERK OG UMBOÐ STEFNURÁÐS BYGGÐASAMLAGA

Hlutverk stefnuráðs er eftirfarandi:

1) Formlegur og virkur samráðsvettvangur sveitarfélaganna fyrir mörkun stefnu málaflokks byggðasamlagsins með stefnusáttmála þess.
2) Gerir tillögu til ársfundar byggðasamlagsins um stefnusáttmála byggðasamlagsins.
3) Fylgir eftir innleiðingu stjórnar og framkvæmdastjóra byggðasamlagsins á gildandi stefnusáttmála þess.
4) Tekur afstöðu til álitamála í stefnu og starfsemi byggðasamlagsins sem varða stefnusáttmála þess og stjórn og stjórnendur byggðasamlagsins bera upp við stefnuráð.
5) Heldur árlega stefnuþing sbr. 6. gr.
6) Skilar skýrslu til ársfundar byggðasamlagsins um störf sín.

Ársfundur byggðasamlagsins getur falið stefnuráði ákveðið mál sem varðar stefnu málaflokks byggðasamlagsins til nánari umfjöllunar eða eftirfylgni.

Stefnuráð heyrir undir ársfund byggðasamlagsins og starfar í umboði hans á sviði málaflokks byggðasamlagsins.

Stefnuráð skal hafa aðgang að þeim upplýsingum sem byggðasamlagið og framkvæmdastjóri þess hafa um starfsemi byggðsamlagsins og varða störf stefnuráðs og getur kallað stjórn og framkvæmdastjóra byggðasamlagsins og endurskoðendur þess á fund sinn, eins og nánar er kveðið á um í starfsreglum stefnuráðs sbr. 5. gr.

3. SKIPTING STARFA OG STARFSHÆTTIR

Formenn stefnuráðs eru tveir, annars vegar formaður stjórnar SSH og hins vegar borgarstjóri hverju sinni.

Ritari stefnuráðs, sem rita skal fundargerðir stefnuráðs, skal kjörinn á fyrsta fundi stefnuráðs og heimilt er að kjósa ritara utan hóps stefnuráðsfulltrúa.

4. FUNDIR OG ÁLYKTUNARHÆFI

Stefnuráð fundar svo oft sem þurfa þykir en þó eigi sjaldnar en 2 sinnum á hverju almanaksári. Ritari, í samráði við formenn stefnuráðs, boðar fundi þess í samræmi við starfsáætlun. Einstakir stefnuráðsfulltrúar geta einnig óskað eftir boðun funda stefnuráðs í samræmi við starfsreglur þess.

Stefnuráð er ályktunarbært ef meirihluti stefnuráðsfulltrúa og a.m.k. einn fulltrúi frá hverju sveitarfélagi mæta á fund. Óvenjulega eða mikilsháttar ákvörðun má þó ekki taka nema allir stefnuráðsfulltrúar hafi átt þess kost á að fjalla um málið, sé þess nokkur kostur.

Stefnuráðsfulltrúar hvers sveitarfélags fyrir sig fara sameiginlega með atkvæði sveitarfélagsins og fer atkvæðavægi hvers sveitarfélags eftir íbúafjölda miðað við 1. desember næstliðins árs.

Ávallt skal stefnt að því að ná samkomulagi og samstöðu stefnuráðsfulltrúa um mál sem koma til meðferðar stefnuráðs. Takist það ekki ræður afl atkvæða.

5. STARFSREGLUR STEFNURÁÐS

Stefnuráð skal semja starfsreglur um störf sín og starfshætti, sem staðfestar skulu af ársfundi eða aukafundi eigenda, þar sem m.a. skal nánar kveðið á um:

1) Hlutverk og verkaskipting formanna og ritara.
2) Gerð starfsáætlunar stefnuráðs með fundaáætlun og helstu verkefnum.
3) Undirbúningur, boðun, dagskrá og framkvæmd funda stefnuráðs.
4) Ályktunarhæfi vegna óvenjulegra eða mikilsháttar ákvarðana.
5) Vanhæfi.
6) Fundargerðir.
7) Upplýsingaöflun og samskipti við stjórnarmenn, stjórnendur og starfsmenn byggðasamlaga.
8) Undirbúning, boðun, dagskrá og framkvæmd stefnuþinga.
9) Tillögugerð og upplýsingagjöf til ársfunda byggðasamlaga.
10) Endurskoðun starfsreglna stefnuráðs.

6. Stefnuþing byggðasamlaga

Stefnuráð boðar árlega til stefnuþings byggðasamlagsins sem er vettvangur fyrir umræðu kjörinna fulltrúa um málefni þess. Rétt til setu á stefnuþingi ásamt málfrelsi og tillögurétti hafa allir kjörnir fulltrúar sveitarfélaganna, borgar- og bæjarstjórar þeirra og framkvæmdastjóri byggðasamlagsins auk framkvæmdastjóra SSH. Stefnuráð getur eftir atvikum kallað eftir því að aðrir starfsmenn byggðasamlagsins sæki stefnuþing.

Á stefnuþingi skulu eftirfarandi mál tekin fyrir:

1) Verkefni byggðasamlagsins.
2) Gildandi stefnusáttmáli byggðasamlagsins.
3) Tillögur stefnuráðs til ársfundar varðandi endurskoðun á stefnusáttmála byggðasamlagsins, ef við á.
4) Álitamál sem upp hafa komið í starfsemi og verkefnum byggðasamlagsins, ef við á.
5) Önnur mál sem eru samkvæmt ákvörðun stefnuráðs borin undir stefnuþing.

Stefnuráð setur nánari reglur um boðun og tilhögun stefnuþings í starfsreglum skv. 5. gr.

7. ENDURSKOÐUN HLUTVERKS OG STARFA STEFNURÁÐS

Að tveimur árum liðnum frá upphafi starfa stefnuráðs, skal stefnuráð endurmeta fyrirkomulag og árangur af störfum sínum og leggja niðurstöður fyrir ársfund eða aukafund byggðasamlagsins. Ársfundur tekur í framhaldi ákvörðun um framtíðarfyrirkomulag verkefna stefnuráðs.

ÁKVÆÐI TIL BRÁÐABIRGÐA

Sveitarstjórnir skulu skipa fulltrúa sína í fyrsta stefnuráð byggðasamlaga eigi síðar en 15. ágúst 2021.

Til viðbótar við hlutverk stefnuráðs skv. 2. gr. viðauka þessa, skal fyrsta stefnuráð hafa eftirfarandi hlutverk:

A. Að móta tillögu að framtíðarskipulagi fyrir starfsemi og verkefni byggðasamlagsins Sorpu í samræmi við þann stefnusáttmála sem mótaður verður.
B. Að móta tillögur að rekstrarformi fyrir starfsemi sem ekki mun tilheyra starfsemi byggðasamlagsins Sorpu og eftir því sem við á tillögur um yfirfærslu frá byggðasamlaginu á þeim verkefnum, eignum og skuldum sem tilheyra slíkri starfsemi.
C. Að móta tillögur að heildarskipulagi og stjórnarháttum Sorpu, þar með talið endurskoðun stofnsamnings Sorpu og viðauka við hann, og eftir atvikum annarra gagna sem skilgreina hlutverk, umboð og ábyrgð einstakra stjórnareininga byggðasamlaga.
D. Að kanna og hafa til hliðsjónar hagkvæmni þess að sameina byggðasamlagið Sorpu og byggðasamlagið Strætó, og eftir atvikum önnur byggðasamlög eða verkefni sveitarfélaga, að teknu tilliti til tillagna um starfsemi og verkefni byggðasamlaganna, skipulags þeirra og umfangs.

Tillögum stefnuráðs skal skilað til ársfundar eða aukafundar eigenda Sorpu sem haldinn skal eigi síðar en 1. maí 2022, að undangenginni ítarlegri kynningu fyrir öllum kjörnum fulltrúum sveitarfélaganna, s.s. á stefnuþingi skv. 6. gr.

Samþykki allra fulltrúa sveitarfélaganna á eigendafundi er áskilið til að tillögur stefnuráðs skv. 2. mgr. viðauka þessa nái fram að ganga.

Staður____________________________, dagsetning_______________

F.h. Garðabæjar

____

F.h. Hafnarfjarðarbæjar

____

F.h. Kópavogsbæjar

____

F.h. Mosfellsbæjar

____

F.h. Reykjavíkur

____

F.h. Seltjarnarnesbæjar

____

Málsnr. 1912001

TILLÖGUR STARFSHÓPS UM STJÓRNSÝSLU BYGGÐASAMLAGA

TIL: STJÓRNAR SSH

FRÁ: STARFSHÓPI UM STJÓRNSÝSLU BYGGÐASAMLAGA

EFNI: TILLÖGUR UM NÆSTU SKREF

DAGS: 8. APRÍL 2021

Inngangur

Á 518. fundi stjórnar SSH, hinn 18. janúar 2021, var ákveðið að koma á fót starfshópi kjörinna fulltrúa aðildarsveitarfélaganna til að vinna að verkefni er varðar starfsemi og stjórnsýslu byggðasamlaganna.

Hópinn skipuðu: Ágúst Bjarni Garðarsson og Jón Ingi Hákonarson frá Hafnarfirði, Ásgeir Sveinsson og Lovísa Jónsdóttir Mosfellsbæ, Bjarni Torfi Álfþórsson og Guðmundur Ari Sigurjónsson Seltjarnarnesi, Björg Fenger og Sara Dögg Svanhildardóttir Garðabæ, Dóra Björt Guðjónsdóttir og Egill Þór Jónsson Reykjavík, Margrét Friðriksdóttir og Theódóra S. Þorsteinsdóttir Kópavogi.

Þá störfuðu Páll Björgvin Guðmundsson, framkvæmdastjóri SSH og formaður starfshópsins og Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfræðingur SSH, auk Guðrúnar Ragnarsdóttur og Helgu Hlínar Hákonardóttur ráðgjafa Strategíu með hópnum.

Samkvæmt erindisbréfi hópsins voru meginverkefni hans þessi:

a) Fara yfir helstu niðurstöður skýrslu Strategíu frá því í júní 2020 og þeirrar vinnu sem hefur farið fram.
b) Fara yfir skilgreiningu á verkefnum byggðasamlaganna. Skoða hvaða verkefnum sé rétt að útvista og hvaða verkefni eigi best heima innan byggðasamlaga.
c) Rýna fyrirliggjandi hugmyndir um stefnuráð byggðasamlaganna og gera tillögur um hlutverk þess og skipulag.
d) Gera tillögu að sviðsmynd endanlegs fyrirkomulags, hvað varðar t.a.m. útvistun, rekstrarform og stjórnskipulag byggðasamlaganna.
e) Gera tillögu að innleiðingaráætlun verkefnisins þar sem fram komi tímalína einstakra verkþátta.

Hópurinn fundaði alls fimm sinnum: 8. febrúar 2021, 15. febrúar 2021, 1. mars 2021, 15. mars 2021 og 26. mars 2021. Á grundvelli þeirra umræðna sem fram fóru á fundunum, og með hliðsjón af erindisbréfi hópsins leggur starfshópurinn eftirfarandi tillögur fyrir stjórn SSH:

c) Rýni á fyrirliggjandi hugmyndum um stefnuráð byggðasamlaganna og tillögur um hlutverk þess og skipulag.

Stefnuráð, stefnuþing og aðalfundir

Samkvæmt núverandi fyrirkomulagi og eigendastefnum Sorpu bs. og Strætó bs. fer stjórn byggðasamlags með málefni fyrirtækisins á milli aðalfunda. Milli aðalfunda eru einnig, samkvæmt eigendastefnu, haldnir eigendafundir, ef þörf krefur, t.a.m. vegna mótunar fjárhags- og starfsáætlana og að kröfu eigenda eða stjórna byggðasamlaganna.

Í minnisblaði þessu eru lagðar til ákveðnar breytingar á núverandi fyrirkomulagi sem felast m.a. í að sett verði á fót stefnuráð byggðasamlaganna, þ.e. Sorpu bs. og Strætó bs. Ásamt því að lagt er til að boðað verði til stefnuþings og að aðalfundir byggðasamlaganna fái aukið vægi. Jafnframt er brýnt að stofnsamningar byggðasamlaganna verði uppfærðir sem fyrst til að endurspegla nýja tilhögun.

Vakin er athygli á að SHS og skíðasvæði höfuðborgarsvæðisins komu ekki til sérstakrar umfjöllunar í störfum hópsins en vel má hugsa sér að stefnuráðið og stefnuþingið taki einnig til málefna þeirra, og í því ljósi þarf m.a. að greina rekstrarfyrirkomulag skíðasvæðanna.

Hlutverk stefnuráðs

Stefnuráð verði skipað kjörnum fulltrúum, sbr. nánari umfjöllun síðar, og helsta hlutverk þess verði að mynda samráðsvettvang fyrir stefnusáttmála vegna málaflokka byggðasamlaganna og gera tillögur um breytingar eða staðfestingu á stefnusáttmála viðkomandi byggðasamlags.

Milli aðalfunda er hlutverk stefnuráðs að fylgja eftir innleiðingu stefnusáttmála og taka afstöðu til álitamála sem stjórn og stjórnendur byggðasamlaga bera upp vegna einstakra þátta sem upp kunna að koma í starfsemi byggðasamlagsins og varða stefnusáttmála þess. Þá leggur stefnuráð skýrslu um störf sín fyrir aðalfund.

Má því gera ráð fyrir að þau verkefni sem hingað til hafa verið borin upp á vettvangi núverandi eigendavettvangs færist annars vegar til stefnuráðs og hins vegar til aðalfunda byggðasamlaganna, s.s. ákvarðanir varðandi stefnumarkandi málefni.

Svo stefnuráð geti starfað með skilvirkum hætti eins og stefnt er að kallar það á markvissa umsjón og utanumhald, og jafnframt má ætla, verði fallist á þær tillögur sem hér koma fram, að um töluverða vinnu verði að ræða meðan mörkun framtíðarskipulags byggðasamlaganna stendur yfir.

Fyrsta hlutverk stefnuráðs

Lagt er til að fyrsta stefnuráðið fái aukið hlutverk til að byrja með, þ.e. að gera tillögu að framtíðarskipulagi starfsemi og verkefna byggðasamlaganna. Þá verði því einnig falið að móta tillögur að rekstrarformi núverandi starfsemi þeirra og eigna, sem ekki munu falla undir eða tilheyra starfsemi eða verkefnum byggðasamlagsins, sjá nánari umfjöllun síðar.

Jafnframt verði fyrsta stefnuráðinu falið að móta tillögur að skipulagi og stjórnarháttum byggðasamlaganna. Samhliða því verkefni fari fram endurskoðun stofnsamninga byggðasamlaganna og eftir atvikum annarra gagna því samfara. Í þeirri vinnu, og að teknu tilliti til tillagna um skipulag starfsemi og verkefna byggðasamlaganna og umfangs þeirra, verði kannað hvort hagkvæmt er að sameina einstök byggðasamlög í eitt, einkum Strætó bs. og Sorpu bs., sjá nánari umfjöllun hér á eftir.

Stefnuþing

Lagt er til að árlega verði haldið stefnuþing kjörinna fulltrúa allra sveitarfélaga sem aðild eiga að byggðasamlögunum.

Hlutverk stefnuþings er að vera vettvangur fyrir umræðu kjörinna fulltrúa um verkefni byggðasamlaganna, stefnuráðs, gildandi stefnusáttmála byggðasamlaga, þær breytingar sem stefnuráð leggur til á þeim og álitamál sem upp hafa komið í starfsemi og verkefnum byggðasamlags, ef við á.

Allir kjörnir fulltrúar og borgar- og bæjarstjórar sveitarfélaganna, auk framkvæmdastjóra, og eftir atvikum annarra stjórnenda, byggðasamlaganna, hafi tillögu- og málfrelsisrétt á stefnuþingi.

Aukið vægi aðalfunda

Þá er gert ráð fyrir auknu vægi aðalfunda byggðasamlaganna, þar sem málefnum sem koma til umræðu og ákvörðunar á vettvangi eigenda verði fjölgað, s.s. varðandi starfsáætlun, stefnusáttmála og áhættustefnu. Þannig verði hlutverk eigenda skilgreint með skýrari og víðtækari hætti og um leið verði stjórnum byggðasamlaganna veitt skýrara umboð í störfum sínum. Hlutverk stjórnar verði því meira í ætt við framkvæmdastjórn sem ber ábyrgð á innleiðingu ákvarðana eigendafunda og annast jafnframt eftirlit með daglegum rekstri og framkvæmd stefnusáttmála, og fjárhags- og starfsáætlunar.

Hvað varðar hlutverk aðalfundar, stjórnar og stefnuráðs samkvæmt því fyrirkomulagi sem lagt er til vísast nánar til myndar 1 í viðauka 1.

Líkt og áður verði allir kjörnir fulltrúar auk borgar- og bæjarstjóra með setu- og málsfrelsisrétt á aðalfundum.

Ekki hefur verið tekin afstaða til ályktunarhæfis vegna stefnusáttmála, þ.e. hvort aukinn meirihluta þurfi við atkvæðagreiðslu og hvernig hann skuli þá skilgreindur.

Skipan og ályktunarhæfi stefnuráðs:

Skipan stefnuráðs, og hvaða leiðir væri best að fara í þeim efnum, kom til ítarlegrar umræðu á fundum starfshópsins. Helst voru það tvær leiðir, A og B, sem hópurinn leit til við umræðuna, en nánari útlistun þeirra hugmynda er að finna í viðauka 2. Niðurstaða hópsins var sú að leggja til leið B, þó með þeirri breytingu að Reykjavík ætti fimm fulltrúa í stefnuráði en önnur sveitarfélög þrjá.

Hópurinn leggur því til að stefnuráð verði skipað 20 fulltrúum alls. Reykjavík hafi fimm fulltrúa en önnur sveitarfélög þrjá hvert. Er gert ráð fyrir að borgar- og bæjarstjórar allra sveitarfélaga eigi sæti í ráðinu, auk eins fulltrúa (tveggja í tilviki RVK) meirihluta og eins frá minnihluta (tveggja í tilviki RVK). Formennsku ráðsins verði skipt á milli sveitarfélaganna og er þörf á nánari umræðu og útfærslu á því fyrirkomulagi. Jafnframt eigi framkvæmdastjórar, eða eftir atvikum aðrir stjórnendur, byggðasamlaganna setu-, málsfrelsis- og tillögurétt á fundum stefnuráðs, undir þeim liðum sem varða málefni viðkomandi byggðasamlags.

Stefnt skal að því að ná samkomulagi og samstöðu um álitamál sem koma til meðferðar stefnuráðs. Takist það ekki fer atkvæðavægi hvers sveitarfélags eftir íbúafjölda 1. desember næstliðins árs og er gert ráð fyrir því að fulltrúar hvers sveitarfélags móti sameiginlega afstöðu þess en að atkvæðavægi skiptist ekki niður á einstaka fulltrúa. Ekki liggja enn fyrir fullmótaðar tillögur um áskilinn meirihluta atkvæða innan stefnuráðs svo ákveðin mál skoðist samþykkt og yrði að þróa þær frekar samhliða starfsreglum ráðsins.

Kostir þessarar tilhögunar, umfram aðrar sem komu til umræðu, eru að með henni má ætla að auðveldara sé að móta afstöðu hvers sveitarfélags innbyrðis þar sem um oddatölur er að ræða, og því stuðlað að aukinni skilvirkni við ákvarðanatöku. Samhliða er reynt að stefna að skilvirkni með því að takmarka fjölda í ráðinu við 20, en ekki t.d. 29 eins og er í núverandi fulltrúaráði. Þá er aðkoma minnihlutafulltrúa gerð möguleg, þar sem hvert sveitarfélag utan Reykjavíkur á þrjá fulltrúa.

b) og d) Skilgreining á verkefnum byggðasamlaganna Sorpu bs. og Strætó bs. og tillaga að þeim sviðsmyndum sem koma ættu til frekari skoðunar stefnuráðs.

Á fundum sínum fór starfshópurinn yfir þá greiningu sem átt hefur sér stað á verkefnum Sorpu bs. og Strætó bs., og skoðaði mögulegar sviðsmyndir er varða framtíðarskipulag starfseminnar. Var skýrsla Strategíu, frá júní 2020, jafnframt höfð til hliðsjónar við þá vinnu.

Hvað varðar þær sviðsmyndir sem fram koma í þeirri skýrslu voru það helst sviðsmyndir 2a og 2b sem komu til skoðunar. Sviðsmynd 2a felur í grófum dráttum í sér að áfram verði starfrækt fjögur byggðasamlög en að ákveðnum verkefnum verði komið fyrir í öðru rekstrarformi sem hentar atvinnurekstri. Sviðmynd 2b gengur svo lengra en þar er gert ráð fyrir að byggðasamlögin verði sameinuð undir einu byggðasamlagi, sem verði skipt upp í nokkur fagsvið. Í stað framkvæmdastjóra yfir hverju og einu byggðasamlagi verði einn framkvæmdastjóri yfir hinu sameinaða byggðasamlagi og svo sviðsstjórar yfir einstökum fagsviðum.

Eftir því sem umræðan dýpkaði innan hópsins skapaðist meiri áhugi á að skoða sviðsmynd 2b enda þætti hún að ýmsu leyti henta vel og er því gerð tillaga um að stefnuráðið taki mögulega innleiðingu hennar til nánari skoðunar. Um ofangreindar sviðsmyndir vísast nánar til mynda 2 og 3 í viðauka 1.

Strætó bs.

Starfshópurinn tók greiningu á verkefnum Strætó bs. til skoðunar og voru settar upp mismunandi sviðsmyndir um framtíðarfyrirkomulag verkefna á sviði samgöngumála.

Sú sviðsmynd sem hópurinn hafði hvað jákvæðasta afstöðu til var sviðsmynd 3, þ.e. að öllum rekstri vagna yrði úthýst, þ.m.t. akstri þeirra. Strætó færi hins vegar með verkefni sem snúa að innviðum og farþegaþjónustu en í því felst m.a. mótun þjónustustigs og eftirliti með þjónustusamningum vegna starfsemi sem er útvistað. Um þetta vísast nánar til myndar 4 í viðauka 1.

Þær eignir sem tilheyra þeim rekstri sem yrði úthýst, s.s. vagnar, þvottastöð, verkstæði, lager o.s.frv. yrðu seldar eða gert að skilyrði í útvistunarsamningum að þær yrðu teknar yfir. Þó má gera ráð fyrir að einhverjar eldri eignir yrðu afskrifaðar á meðan á endurskipulagningu stæði yfir.

Áætlanir um útvistun á akstri í frekara mæli en nú er gert hafa þegar verið til skoðunar hjá stjórn og stjórnendum Strætó bs. og er því gerð tillaga um að stefnuráð rýni frekar þá greiningu sem þegar hefur farið fram m.t.t. hagkvæmni og skilvirkni þess fyrirkomulags.

Sorpa bs.

Hópurinn tók einnig til skoðunar þá greiningu og flokkun verkefna Sorpu sem þegar er fyrirliggjandi. Hafa lögskyld verkefni sveitarfélaga verið tekin til sérstakrar skoðunar í þessu samhengi og þau verkefni þar sem líkur eru á að markaðsbrestur sé til staðar en þau kunna þá að eiga heima undir rekstrarformi byggðasamlags, einkum söfnun og móttaka sorps og að einhverju leyti meðferð úrgangs, s.s. urðun.

Núverandi fyrirkomulag sorpmála á höfuðborgarsvæðinu er ekki samræmt að öllu leyti, t.d. bjóða sveitarfélögin út söfnun sorps frá heimilum, nema Reykjavík sem sinnir þeim verkefnum sjálf. Þá gera sveitarfélögin sameiginlega tvo þjónustusamninga við Sorpu varðandi söfnun á grenndarstöðvum annars vegar og endurvinnslustöðvum hins vegar í stað þess að Sorpa sinni þeim verkefnum á eigin forsendum. Þannig eru þessi lögskyldu verkefni ekki hluti af starfsemi byggðasamlagsins sem slíks í dag.

Núverandi starfsemi Sorpu er hins vegar umfangsmikil atvinnustarfsemi sem er að töluverðu leyti á samkeppnismarkaði. Slík starfsemi kann að eiga heima undir öðru rekstrarformi sem hentar betur atvinnurekstri á samkeppnismarkaði.

Frekari rýni þarf að koma til á einstökum verkefnum en taka þarf til skoðunar hversu langt lagaskyldur sveitarfélaga nái, og hvort hagkvæmni sé í því að sveitarfélögin sinni þeim verkefnum saman á vettvangi byggðasamlags. Jafnframt þarf að skoða hvaða rekstrarform henti núverandi atvinnurekstri Sorpu.

Hópurinn skoðaði ákveðnar sviðsmyndir í þessu samhengi. Þannig voru skoðaðar mögulegar sviðsmyndir vegna lögskyldra verkefna sveitarfélaga á sviði söfnunar, móttöku og að hluta til meðferðar úrgangs, og hvort rétt sé að byggðasamlagið sinni þeim verkefnum á grundvelli stefnusáttmála sveitarfélaganna.

Meðal þeirra sviðsmynda sem komu til skoðunar var að í stað þess að byggðasamlagið sjálft annaðist starfsemina sem slíkt þá yrði atvinnufyrirtækjum falin verkefni á grundvelli þjónustusamninga. Byggðasamlagið annaðist hins vegar skilgreiningu á þjónustustigi vegna verkefna byggðasamlagsins, annaðist útboð á viðkomandi verkefnum og hefði eftirlit með þeim þjónustusamningum sem gerðir yrðu í kjölfarið.

Taka þarf til sérstakrar skoðunar og greiningar framtíðarfyrirkomulag á eignarhaldi GAJA, fyrirkomulag rekstrar í Álfsnesi þar til eftirliti með urðunarstaðnum lýkur sem og þróun verkefna á sviði sorpbrennslu. Slíkum verkefnum kann að vera falinn jarðvegur á vegum byggðasamlagsins, sveitarfélaganna sjálfra eða þeim hluta Sorpu sem telst til atvinnurekstrar.

Samræming úrgangsflokkunar kom sérstaklega til umræðu og var almennur áhugi innan hópsins á því að henni yrði komið á og að sveitarfélögin hefðu þá samstarf um söfnun úrgangs frá heimilum, sbr. sóknaráætlunarverkefni um fýsileika samræmingar úrgangsflokkunar. Sé hins vegar ekki grundvöllur fyrir stefnusáttmála um þessi verkefni verði þeim áfram sinnt á vettvangi hvers og eins sveitarfélags fyrir sig sem þá geri þjónustusamninga um þau eða sinni þeim sjálf. Ljóst er þó að sú tillaga er ekki í samræmi við núverandi áherslur um aukið samstarf í málaflokknum um úrgangsmál.

Þá var rætt mikilvægi þess að rýna frekar atvinnurekstur Sorpu bs. sem er á samkeppnismarkaði, enda sé mikilvægt að koma slíkum rekstri undir viðeigandi rekstrarform. Hnígi ýmis rök að því að æskilegra sé að atvinnurekstur Sorpu sé færður í ohf. með takmarkaðri ábyrgð eigenda sinna sem væru sveitarfélögin, en starfshópurinn hefur ekki mótað afstöðu til þessa atriðis. Ítarlegri rýni þarf að fara fram og er því lagt til að stefnuráð vinni áfram að tillögum varðandi framtíðarfyrirkomulag Sorpu bs. Vísast nánar um þetta til mynda 5 og 6 í viðauka 1.

Hvað varðar atvinnurekstur Sorpu, þá sæti Sorpa við sama borð og aðrir markaðsaðilar þegar kæmi að því að þjónusta sveitarfélögin, þ.e. hvað varðar þátttöku í útboðum vegna einstakra þjónustusamninga. Um leið skapist tækifæri til hagræðingar í rekstri fyrirtækisins, s.s. með því að sækja viðskipti til fleiri aðila en aðeins sveitarfélaganna á höfuðborgarsvæðinu, en einnig að taka upp aðra starfsemi en það sinnir í dag, s.s. söfnun sorps frá heimilum.

e) Tillaga að innleiðingaráætlun og tímalína einstakra verkþátta

Verði fallist á framangreindar tillögur, og stefnuráði komið á fót má ætla að næstu skref í ferlinu verði eftirfarandi:

- Tillögur lagðar fyrir stjórn SSH á fundi 12. apríl 2021
    - Meðferð stjórnar SSH – apríl/maí 2021
        - Formlegar tillögur um hlutverk, umboð og ábyrgð stefnuráðs. Taka þarf til ítarlegrar skoðunar á vettvangi SSH hver rétt meðferð við stofnsetningu stefnuráðs sé, s.s. hvað varðar breytingar á stofnsamningum.
    - Umfjöllun sveitarstjórna um tillögur um stofnun stefnuráðs – maí/júní 2021

Verði fallist á þær tillögur sem hér koma fram má gera ráð fyrir eftirfarandi tímalínu:

- Tilnefningar í stefnuráð liggi fyrir 20. júní 2021
    - Vinna þarf frekari tillögur um utanumhald stefnuráðs, hýsingu, starfsfólk – sumar 2021.
    - Einnig þarf að móta tillögur að funda- og starfsáætlun ráðsins auk starfsreglna fyrir það - sumar 2021
- Stefnuráð tekur til starfa í september 2021
    - Gert er ráð fyrir að stefnuráð skili tillögum að framtíðarfyrirkomulagi rekstrar og verkefna – haust/vetur 2022 (eftir gangi verkefnisins)

- Samhliða verði unnið að nýjum stofnsamningum sem endurspegli breytt skipulag og stjórnarhætti byggðasamlaganna.
- Ekki er rétt að ganga lengra í uppsetningu tímalínu hvað varðar t.a.m. frekari útvistun eða breytt rekstrarform þar sem niðurstöður stefnuráðs liggja ekki fyrir.

Samantekt:

Hópurinn gerir samkvæmt framansögðu tillögu um að stefnuráði verði komið á fót og því falið að útfæra og móta tillögur að framtíðarsviðsmyndum og rekstrarfyrirkomulagi byggðasamlaganna á grundvelli þess sem hér hefur verið rakið.

Ef haldið verið áfram í því ferli sem nú hefur farið af stað er mikilvægt að horfa til þess að þáttur breytingastjórnunar er mikilvægur í ferlinu og kallar það á skilvirka upplýsingagjöf og samtal við m.a. stjórnendur og starfsfólk. Virkt samráð við stjórnendur byggðasamlaganna er t.d. mjög mikilvægt og ljóst er að breytingarnar kalla á töluverða vinnu og umsjón við innleiðingu.

Meðfylgjandi ítarefni:

Viðauki 1 - Myndir
Viðauki 2 - Yfirlit yfir leiðir A og B við skipan stefnuráðs
Viðauki 3 - Glærur Strategíu á fundum starfshópsins
Viðauki 4 - Fundargerðir starfshóps um stjórnsýslu byggðasamlaga

Mynd 1

Aðalfundir byggðasamlags
Verkefni milli aðalfunda
Aðdragandi aðalfundar
• Mæting
• Stjórn/stjórnendur byggðasamlags
• Eigandafyrirsvar sveitarfélaga
• Allir kjörnir fulltrúar með setu-/málfrelsisrétt
• Til samþykktar
• Ársreikningur
• Stefnusáttmáli
• Fjárhagsáætlun
• Starfsáætlun
• Áhættustefna
• Á 4 ára fresti
• Ný stjórn byggðasamlags tilnefnd
• Nýtt stefnuráð tilnefnt
Verði miklar breytingar á samsetningu meirihluta í sveitarfélögum í kjölfar kosninga geta eigendur boðað til aðalfundar og samþykkt breytingar á stefnusáttmála og starfsáætlun- ef tilefni er til
• Stjórn byggðasamlags
• Framkvæmd stefnusáttmála
• Framkvæmd fjárhags og starfsáætlunar
• Eftirlit með daglegum rekstri
• Stefnuráð
• Eftirfylgni með innleiðingu stefnusáttmála
• Eftirfylgni með innleiðingu
• Álitaefni frá stjórn
• Endurskoðun stefnusáttmála
• Samskipti við stjórn og stjórnendur byggðasamlags
• Stefnuþing
• Kjörnir fulltrúar
• Stjórn og stjórnendur
• Rýni og endurskoðun stefnusáttmála
• Stefnuráð
• Endanlegar tillögur um breytingar eða staðfestingu stefnusáttmála
• Skýrsla til aðalfundar um störf stefnuráðs
• Stjórn byggðasamlags
• Ársreikningur undirbúinn
• Rýni tillagna stefnuráðs
• Drög að fjárhags og starfsáætlun
• Aðrar tillögur fyrir aðalfund
• Skýrsla til aðalfundar um störf stjórnar
STRATEGÍA

Mynd 2

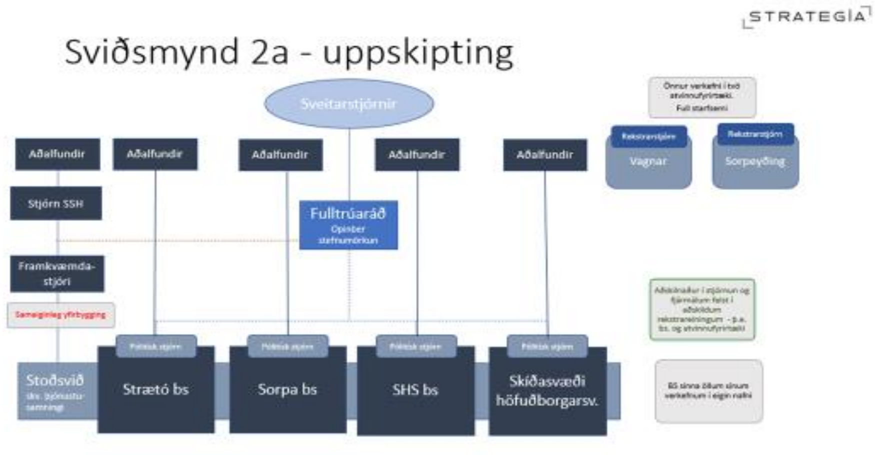
STRATEGÍA
Sviðsmynd 2a - uppskipting
Sveitarstjórnir
Aðalfundir
Aðalfundir
Aðalfundir
Aðalfundir
Aðalfundir
Stjórn SSH
Fulltrúaráð
Framkvæmda-stjóri
Vagnar
Sorpeyðing
Stoðsvið
Strætó bs
Sorpa bs
SHS bs
Skíðasvæði höfuðborgarsv.

Mynd 3

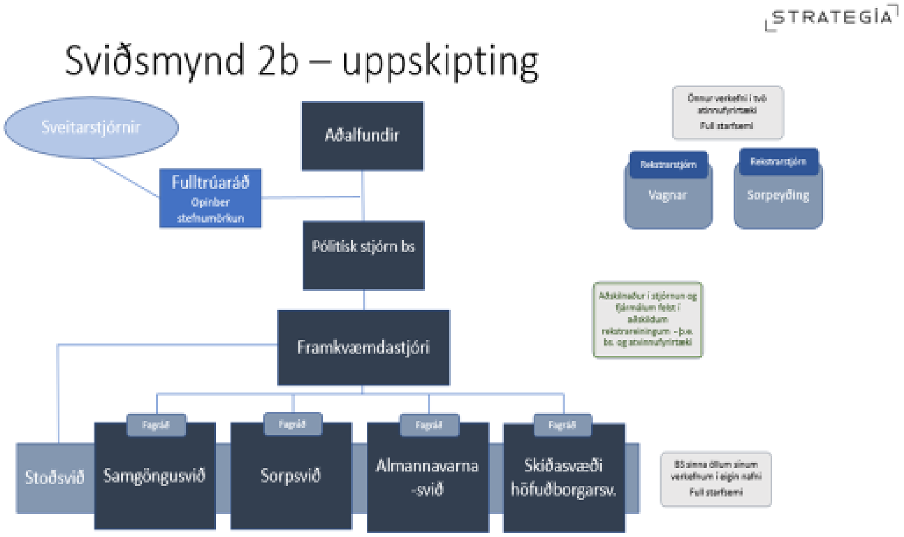
Sviðsmynd 2b – uppskipting
Sveitarstjórnir
Aðalfundir
Fulltrúaráð
Opinber stefnumörkun
Pólitísk stjórn bs
Framkvæmdastjóri
Stoðsvið
Samgöngusvið
Sorpsvið
Almannavarna -svið
Skíðasvæði höfuðborgarsv.
Rekstrarstjórn
Vagnar
Rekstrarstjórn
Sorpeyðing

Mynd 4

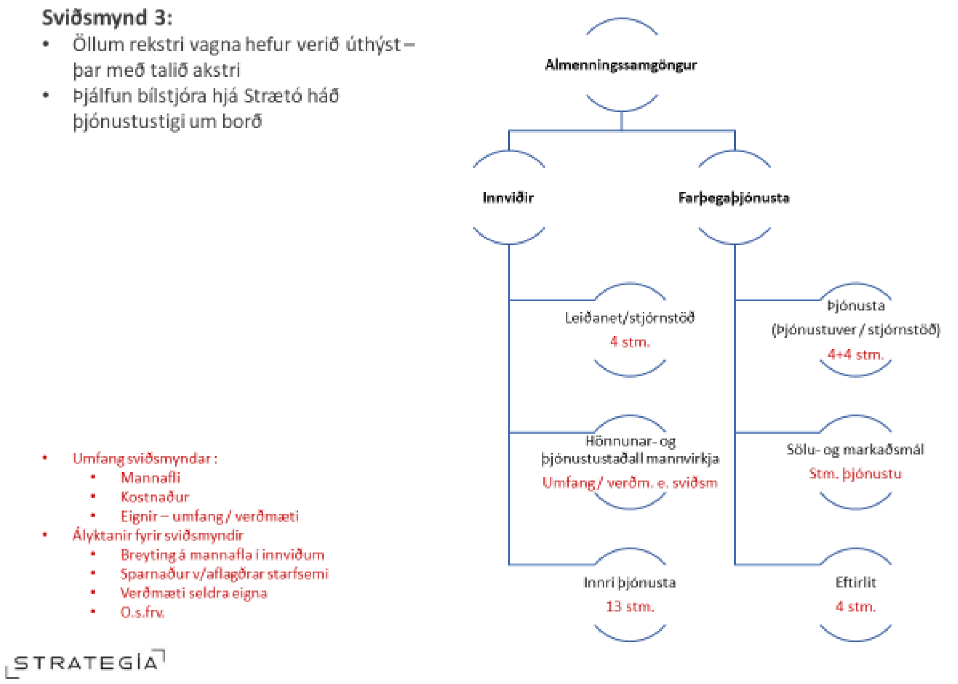
Sviðsmynd 3:
• Öllum rekstri vagna hefur verið úthýst – þar með talið akstri
• Þjálfun bílstjóra hjá Strætó háð þjónustustigi um borð
Almenningssamgöngur
Innviðir
Farþegaþjónusta
Leiðanet/stjórnstöð
4 stm.
Hönnunar- og þjónustustaðall mannvirkja
Umfang / verðm. e. sviðsm
Innri þjónusta
13 stm.
Þjónusta (þjónustuver / stjórnstöð)
4+4 stm.
Sölu- og markaðsmál
Stm. þjónustu
Eftirlit
4 stm.
• Umfang sviðsmyndar :
• Mannafli
• Kostnaður
• Eignir – umfang / verðmæti
• Ályktanir fyrir sviðsmyndir
• Breyting á mannafla í innviðum
• Sparnaður v/aflagðrar starfsemi
• Verðmæti seldra eigna
• O.s.frv.

Mynd 5

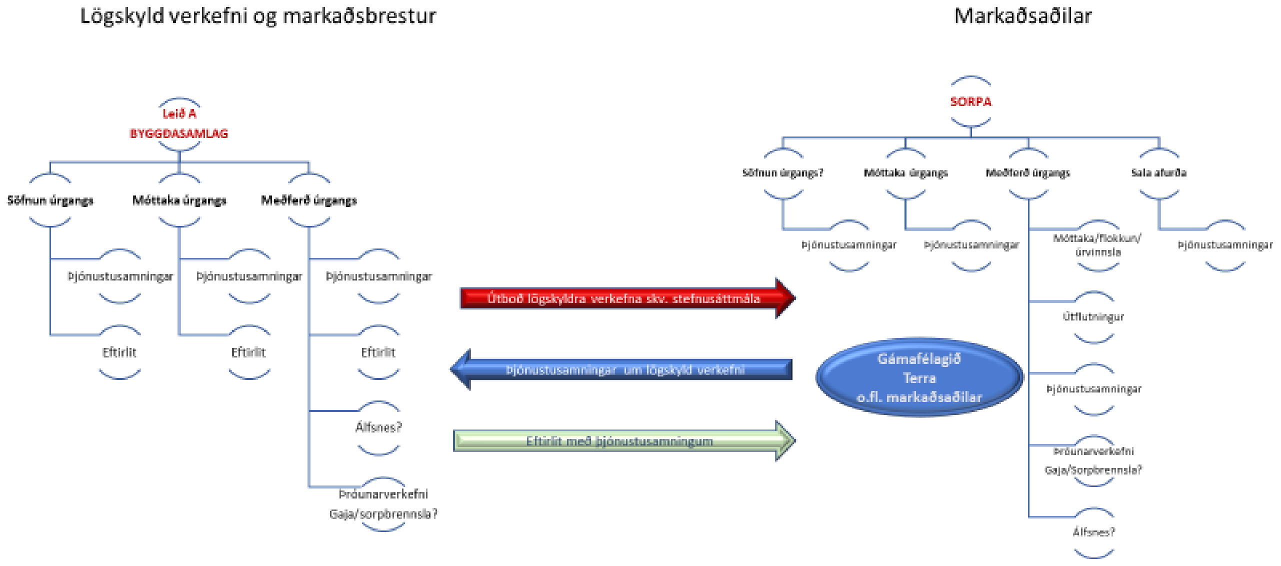

STRATEGÍA

Mynd 6

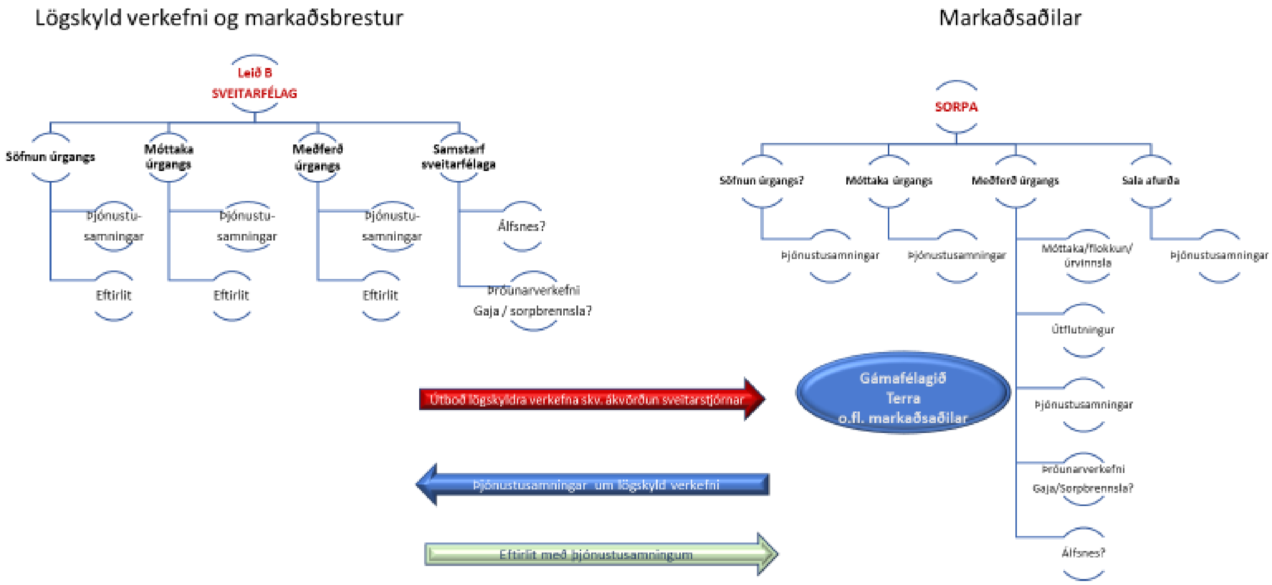

STRATEGÍA

Stefnuráð -Tillögur A og B

Hlutverk stefnuráðs

Gert er ráð fyrir að fyrsta hlutverk stefnuráðs sé að móta tillögur um framtíðarskipulag byggðasamlaganna, hvað varðar t.a.m. útvistun, rekstrarform og skipulag, í því felst m.a. mótun tillagna um nýja stofnsamninga. Í framhaldinu er gert ráð fyrir að stefnuráð hafi fastmótað hlutverk, sem felist m.a. í því að leggja fyrir aðalfund tillögur að stefnusáttmála eða breytingar á honum, túlkun álitamála og samskiptum við stjórn byggðasamlaga.

Skipan stefnuráðs

Markmiðið er að samkomulag náist um sem flest mál – en komi til atkvæðagreiðslu fer atkvæðavægi eftir íbúafjölda.
Þá er gert ráð fyrir aðkomu allra kjörinna fulltrúa á stefnuþingi sem er mikilvægt til stuðnings við störf stefnuráðs og vinnslu stefnusáttmála og breytinga á honum. Þá er gert ráð fyrir aðkomu allra kjörinna fulltrúa á aðalfundum. Skilyrt er að sveitarstjóri sitji í stefnuráði. Ræða þarf formennsku í stefnuráði.

	Íbúafjöldi 1. 12. 2020	*Atkvæðavægi*	*Tillaga A "Hálft" fulltrúaráð*	*Tillaga B*
Reykjavík	133197	56,4%	5	3
Kópavogur	38225	16,2%	3	3
Hafnarfjörður	29743	12,6%	3	3
Garðabær	17668	7,5%	2	3
Mosfellsbær	12565	5,3%	2	3
Seltjarnarnes	4734	2,0%	1	3
Samtals	236132	100,0%	16	18

Tillaga A „Hálft“ fulltrúaráð

- Kostir:
  - Endurspeglar íbúafjölda– byggt á grunni núverandi fulltrúaráðs
  - Aukin skilvirkni með því að takmarka fjölda fulltrúa, úr 29 í 16 m.v. núverandi fulltrúaráð
- Gallar:
  - Tillagan gengur vart upp ef fulltrúar hvers sveitarfélags eru ekki sammála innbyrðis: Sléttar tölur skapa vandamál þegar kemur að sameiginlegri afstöðu fulltrúa hvers sveitarfélags, en gert er ráð fyrir að fulltrúar fari sameiginlega með atkvæði síns sveitarfélags og þurfi því að móta sameiginlega afstöðu.
    - Hægt væri að bregðast við því með því að sveitarstjóri fari einn með atkvæði sveitarfélagsins, en með því er hins vegar dregið úr „ráðs“-hugmyndinni.
  - Æskilegt er að fulltrúar hvers sveitarfélags séu sveitarstjóri, og fulltrúi/ar meiri- og minni hluta. Ómögulegt að koma því við þegar fulltrúar sveitarfélags eru einn eða tveir.

Tillaga B:

- Kostir:
  - Gert er ráð fyrir að sveitarstjóri sitji í stefnuráði auk fulltrúa meirihluta og minnihluta.
  - Aðkoma minnihluta tryggð.
  - Hvert sveitarfélag getur skorið úr um sitt atkvæði þar sem aðilar frá hverjum og einum eru þrír.
  - Aukin skilvirkni með því að takmarka fjölda fulltrúa, úr 29 í 18 m.v. núverandi fulltrúaráð
- Gallar:
  - Fjöldi fulltrúa frá hverju sveitarfélagi endurspeglar ekki íbúafjölda hvers sveitarfélags. Fordæmi eru þó fyrir slíkri jafnri skiptingu, sbr. stjórnir byggðasamlaga og svæðisskipulagsnefnd.
    - Þá hafa stærri sveitarfélög aukið atkvæðavægi.

Gróft yfirlit yfir kosti og galla

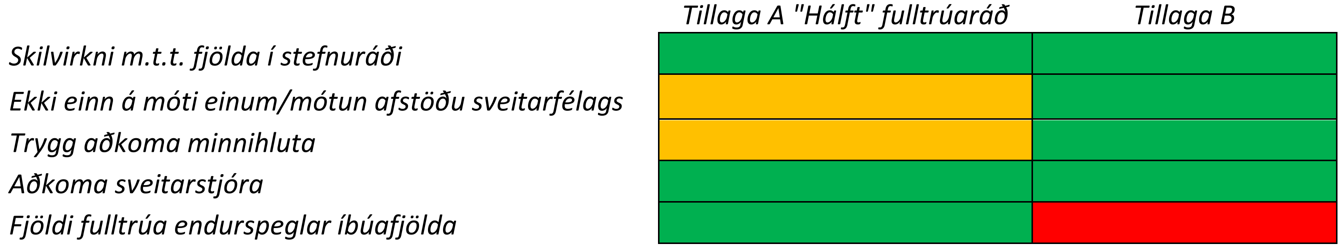

HH

SAMTÖK SVEITARFÉLAGA Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU

Glærur Strategíu fyrir starfshóp SSH um stjórnsýslu byggðasamlaga

STRATEGÍA

Fyrsti fundur starfshóps um stjórnsýslu byggðasamlaga 8. febrúar 2021

Helstu niðurstöður skýrslu Strategíu frá því í júní 2020 og helstu verkliði í samþykktri verkáætlun

STRATEGÍA

STRATEGÍA

Yfirlit

1. Helstu niðurstöður skýrslu Strategíu
2. Helstu verkliðir í samþykktri verkáætlun

1. Helstu niðurstöður skýrslu Strategíu

STRATEGÍA

„Verkefni sveitarfélaga“

- Greina hvaða verkefni byggðasamlaganna eru eiginleg **verkefni sveitarfélaga**
    - Sveitarfélög myndu sinna sjálf ef byggðasamlag væri ekki til
    - Væri sinnt á **fagsviði eða stoðsviði** sveitarfélags, eða innan deildar
    - Stjórn byggðasamlags starfar svipað og fagráð
        - Fylgir eftir innleiðingu á markaðri stefnu í málaflokknum
        - Fylgir eftir innleiðingu á ákvörðunum eigendafunda
        - Hefur eftirlit með starfseminni
    - Stefnuráð starfar svipað og borgar-/bæjarstjórn
        - Markar stefnu í viðeigandi málaflokki
        - Nánari útfærsla til umræðu á eftir
    - Sveitarfélög sinni eigendahlutverki á eigendafundum
        - Marka eigendastefnu hvert fyrir sig
        - Virk aðkoma að stefnumörkun, áætlanagerð og forgangsröðun verkefna
        - Markar skýrt og afmarkað umboð stjórna byggðasamlaga á eigendafundum
        - Nánari útfærsla þegar endanlegt skipulag og starfsemi – ásamt stefnumörkun liggja fyrir

Ekki atvinnurekstur á samkeppnismarkaði

- Byggðasamlag ætti ekki að sinna starfsemi sem aðrir sinna á markaði
  a) Starfsemi einfaldlega hætt – eignir seldar / afskrifaðar
  b) Þjónustusamningur gerður í kjölfar útboðs ef þörf er á slíkri starfsemi í tengslum við önnur verkefni byggðasamlags
  c) DÆMI: Úreltir strætisvagnar afskrifaðir / seldir og starfsemi útvistað
- Önnur leið er að aðskilja þá starfsemi innan byggðasamlagsins - bæði stjórnun og fjármál - og gæta að gegnsæi þar um
  a) Forsenda að rekstur sé hagkvæmari í höndum byggðasamlags heldur en markaðsaðila
  b) Starfsemi haldið áfram í byggðasamlagi – en deildaskipt
  c) Lítið gegnsæi og hætta á hagsmunaárekstrum kjörinna fulltrúa v/stjórnarsetu og sveitarstjórnarstarfa
- Þriðja leiðin er að færa verkefnið í annað rekstrarform sem hentar fyrirtækjarekstri með takmarkaðri ábyrgð
  a) Starfsemi færð í annað rekstrarform skv. leið 2a eða 2b
  b) Stjórnun og fjármál vegna verkefna fyrir eigendur (sveitarfélög) sérstaklega aðskilin
  c) Gætt að gengsæi um slíkan aðskilnað og starfsemi
  d) Mest samræmi við leiðbeiningar OECD

STRATEGÍA

Sameiginleg stefnumörkun

- Þegar raunveruleg verkefni sveitarfélaga hafa verið afmörkuð - þarf móta **sameiginlegra stefnu sveitarfélaganna** í málaflokknum - stefnusáttmála
- Afmarkar sameiginlega sýn sveitarfélaga í samræmi við tilgang og starfsemi
- Ef ekki næst saman stefnusáttmáli sveitarfélaganna vegna verkefnis byggðasamlags:
    - Þeim verkefnum fundinn farvegur hjá hverju og einu sveitarfélagi
    - Hefur áhrif á starfsemi / verkefni byggðasamlags og þar með umfang
    - Hefur jafnvel áhrif á aðild sveitarfélaga að byggðasamlagi
- Lagt til að skapa sérstakan vettvang – Stefnuráð - fyrir mörkun stefnusáttmála sveitarfélaganna
- Stefna stefnuráðs - og skipulag og starfsemi / verkefni byggðasamlags – þurfa svo að fara saman

Sviðsmynd 2a - uppskipting

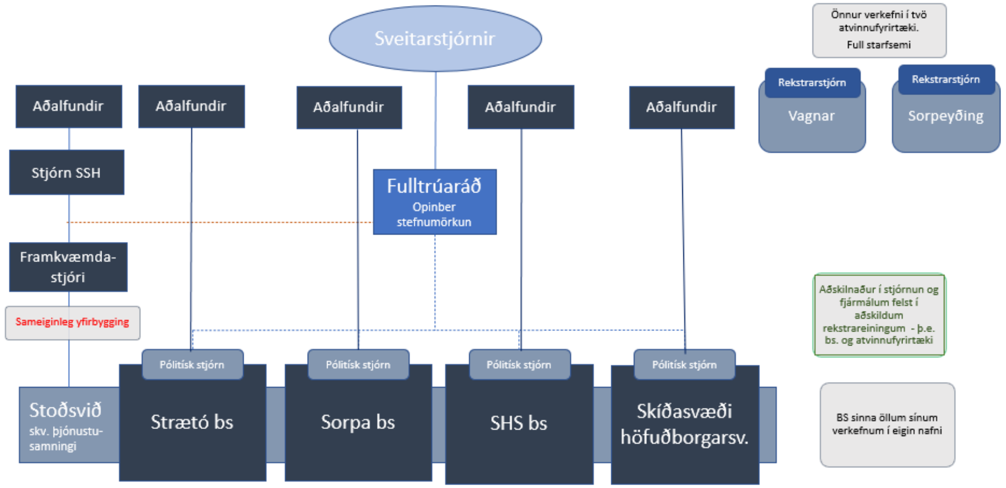

Sviðsmynd 2b – uppskipting

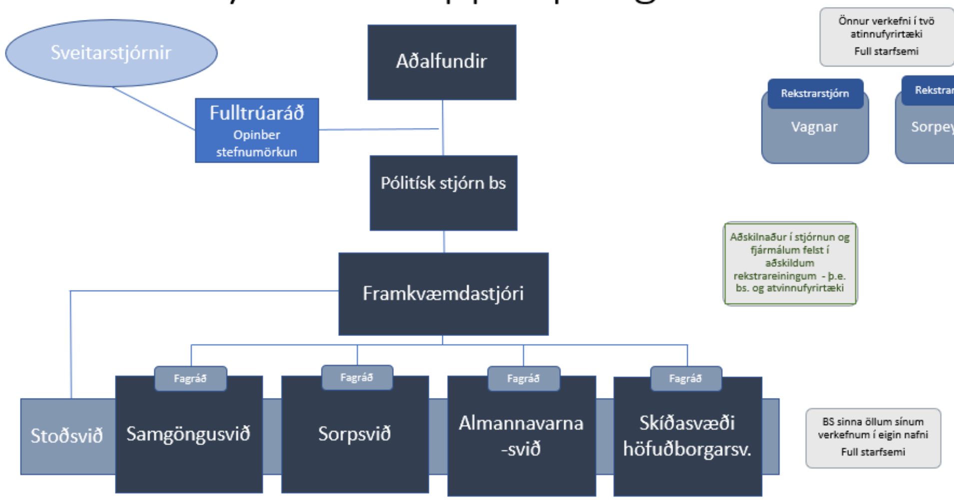

2. Helstu verkliðir í verkáætlun

STRATEGÍA

Samþykkt stjórnar SSH

- Unnið að innleiðingu tillagna Strategíu samkvæmt innleiðingaráætlun:
  - Kortlagning og greining verkefna – sbr. kynning Hildigunnar hér á eftir
  - Stefnuráð verði skipað og vinni tillögur að stefnusáttmálum byggðasamlaga
  - Heildar skipulag og verkefni byggðasamlaga höfuðborgarsvæðisins útfærð í kjölfarið
  - Framtíðar skipulag og stjórnarhættir einstakra byggðasamlaganna aðlagaðir þar á eftir
- Markmiðið að færa stefnumörkun og skipulag byggðasamlaga **nær**:
  - Ákvæðum SSL um verkefni sveitarfélaga
  - Skipulagi og stjórnarháttum sveitarfélaga – fagsvið vs fyrirtækjarekstur
  - Stefnumörkun kjörinna fulltrúa sveitarfélaganna ráði för
- Nýskipaður starfshópur fylgi verkefninu eftir
- Allar tillögur háðar samþykki einstakra sveitarfélaga

Helstu verkliðir í verkáætlun

Kortlagning

- Verkefni byggðasamlaga kortlögð og greind / flokkuð – starfsemi sveitarfélaga vs. atvinnurekstur
- Greining á verkefnum og tillögugerð um útfærslur á skipulagi byggðasamlaga – t.d. 2.a eða 2.b
- Starfshópur skipaður og skilar tillögum í mars 2021

STRATEGÍA

Helstu verkliðir í verkáætlun

Kortlagning

- Verkefni byggðasamlaga kortlögð og greind / flokkuð – starfsemi sveitarfélaga vs. atvinnurekstur
- Greining á verkefnum og tillögugerð um útfærslur á skipulagi byggðasamlaga – t.d. 2.a eða 2.b
- Starfshópur skipaður og skilar tillögum í mars 2021

Stefnuráð

- Stefnuráð skipað og tekur til starfa í kjölfar tillagna starfshóps
- Stefnuráð hefst handa við stefnumörkun vegna sameiginlegra verkefna einstakra byggðasamlaga
- Endanlegar tillögur á starfsemi og verkefnum félaganna samræmd stefnumörkun einstakra málaflokka

Helstu verkliðir í verkáætlun

Kortlagning

- Verkefni byggðasamlaga kortlögð og greind / flokkuð – starfsemi sveitarfélaga vs. atvinnurekstur
- Greining á verkefnum og tillögugerð um útfærslur á skipulagi byggðasamlaga – t.d. 2.a eða 2.b
- Starfshópur skipaður og skilar tillögum í mars 2021

Stefnuráð

- Stefnuráð skipað og tekur til starfa í kjölfar tillagna starfshóps
- Stefnuráð hefst handa við stefnumörkun vegna sameiginlegra verkefna einstakra byggðasamlaga
- Endanlegar tillögur á starfsemi og verkefnum félaganna samræmd stefnumörkun einstakra málaflokka

Ákvörðun

- Stefnusáttmálar einstakra byggðasamlaga til samþykktar á eigendafundum
- Á sömu fundum liggja fyrir tillögur um breytta starfsemi til samræmis, s.s. tilgangur, ráðstöfun eigna með sölu eða framsali í nýtt félag, útvistun / útboð tiltekinnar starfsemi, þjónustusamningar o.þ.h.

STRATEGÍA

Helstu verkliðir í verkáætlun

Kortlagning

- Verkefni byggðasamlaga kortlögð og greind / flokkuð – starfsemi sveitarfélaga vs. atvinnurekstur
- Greining á verkefnum og tillögugerð um útfærslur á skipulagi byggðasamlaga – t.d. 2.a eða 2.b
- Starfshópur skipaður og skilar tillögum í mars 2021

Stefnuráð

- Stefnuráð skipað og tekur til starfa í kjölfar tillagna starfshóps
- Stefnuráð hefst handa við stefnumörkun vegna sameiginlegra verkefna einstakra byggðasamlaga
- Endanlegar tillögur á starfsemi og verkefnum félaganna samræmd stefnumörkun einstakra málaflokka

Ákvörðun

- Stefnusáttmálar einstakra byggðasamlaga til samþykktar á eigendafundum
- Á sömu fundum liggja fyrir tillögur um breytta starfsemi til samræmis, s.s. tilgangur, ráðstöfun eigna með sölu eða framsali í nýtt félag, útvistun / útboð tiltekinnar starfsemi, þjónustusamningar o.þ.h.

Aðlögun

- Stefna, starfsemi og skipulag byggðasamlaga samkvæmt samþykktum þeirra aðlöguð
- Stjórnarhættir og innra skipulag aðlagað
- Eigendastefnur sveitarfélaga eða reglur um stjórn þeirra aðlagaðar

SAMTÖK SVEITARFÉLAGA Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU

Umræður um fyrirliggjandi hugmyndir að stefnuráði byggðasamlaga

STRATEGÍA

Yfirlit

1. Stefnuráð og stefnusáttmáli
2. Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga
3. Til umræðu - 20 mínútur
    a) Hlutverk stefnuráðs
    b) Skipan stefnuráðs

1. Stefnuráð og stefnusáttmáli

STRATEGÍA

Stefnuráð

- Formlegur og virkur vettvangur eigenda
- Skipað kjörnum fulltrúum sveitarfélaganna
  - Gert ráð fyrir að fulltrúar hafi samráð við sveitarfélög
- Markar tillögu að stefnusáttmála
  - Formleg og skipuleg aðkoma kjörinna fulltrúa að stefnumörkun
  - Tryggir samtal um sameiginlega stefnumörkun um viðkomandi / væntanleg verkefni
- Kann að hafa víðtækara hlutverk
  - Eftirfylgni með innleiðingu stjórnar byggðasamlags á stefnusáttmála
  - Túlkun álitaefna varðandi innihald eða innleiðingu stefnusáttmála
  - Umsagnaraðili um önnur atriði / stefnumál / áætlanir sem fara fyrir eigendafundi
- Skýrara umboð frá eigendum til stjórna og stjórnenda
  - Stjórnir byggðasamlaga nær því að vera framkvæmdaaðili við innleiðingu stefnusáttmála og annarra samþykktra stefna

Stefnusáttmáli

- Sameiginleg stefnumörkun sveitarfélaga fyrir komandi kjörtímabil
- Forsendur fyrir stefnusáttmála:
  - Sameiginlegur vilji til að vinna saman
  - Sameiginleg stefna um framtíðarsýn
  - Fjárhagslegar og rekstrarlegar forsendur liggja fyrir
- Mest vinna í kjölfar núverandi kortlagningar - einfaldari endurnýjanir í kjölfar kosninga
- Verkefni sem kunna að vera aðskilin frá núverandi starfsemi verður hætt eða þau færð í annað rekstrarform
  - Verkefni sem sveitarfélögum er ekki heimilt eða óhagkvæmt að sinna
  - Verkefni sem ekki næst sameiginleg stefnumörkun um
- Mögulegar niðurstöður stefnumörkunar
  - Heildstæðari stefna / þjónusta / starfsemi
  - Verkefni kunna að bætast við núverandi starfsemi
  - Verkefnum kann að vera útvistað ef það er hagkvæmara
- Geymum umræðu um ályktunarhæfi eigendafunda vegna samþykktar stefnusáttmála

2. Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga

STRATEGÍA

Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga

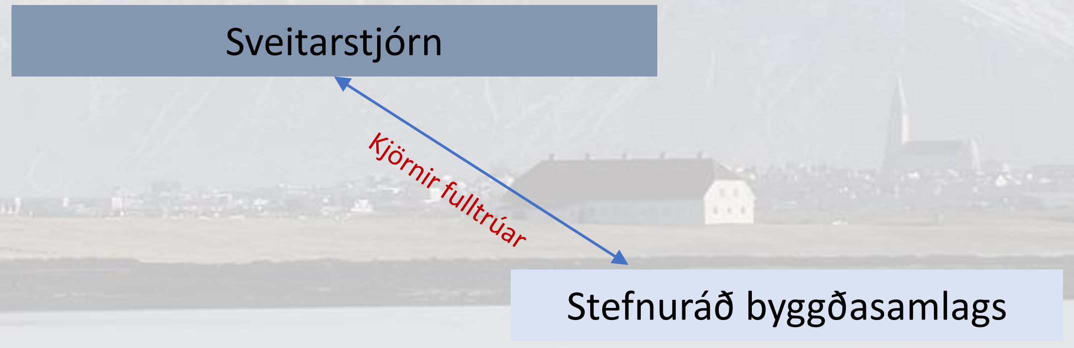

Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga

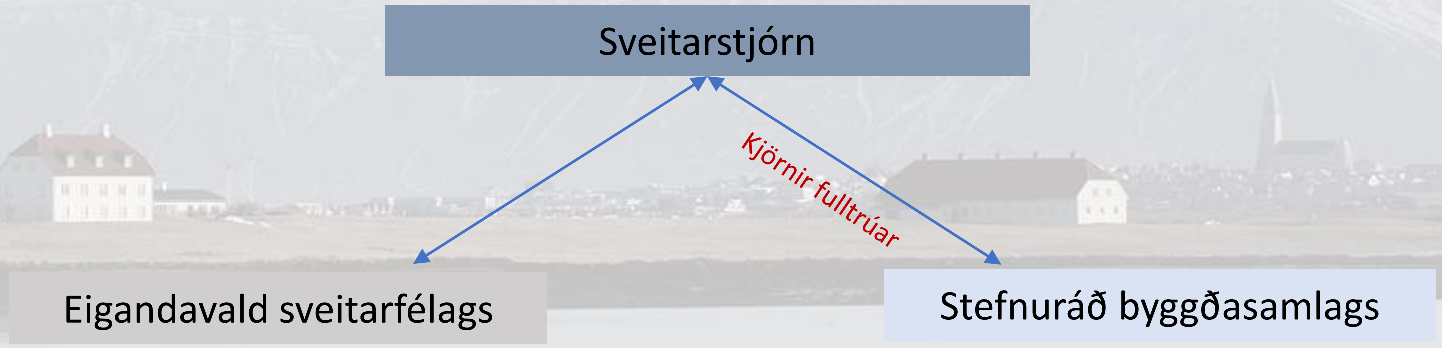

Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga

Eigandastefna – samþykkt um stjórn sveitarfélags

- Skilgreinir hlutverk og umboð fulltrúa í stefnuráði
  - Situr í stefnuráði
    - Tillögugerð um stefnusáttmála
    - Eftirfylgni og álitamál vegna stefnusáttmála
  - Upplýsingagjöf til kjörinna fulltrúa

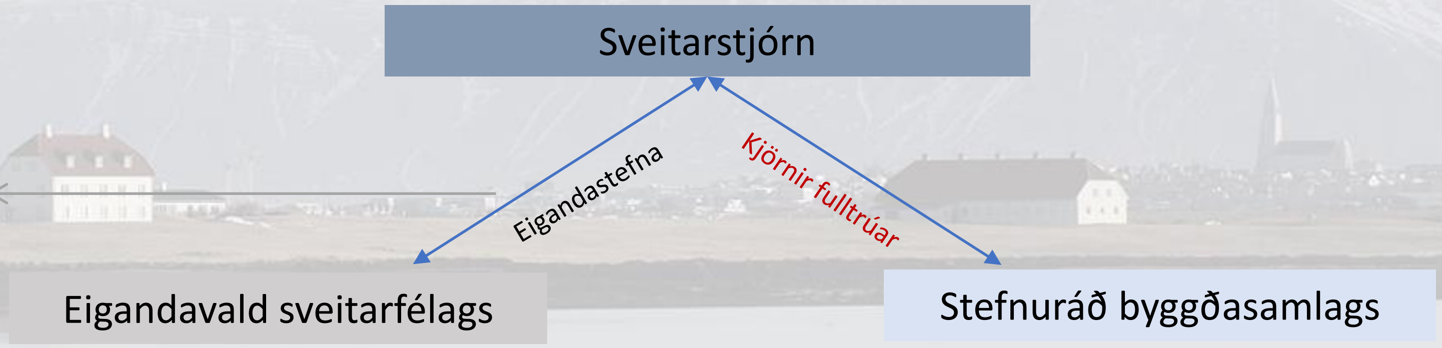

STRATEGÍA

Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga

Eigandastefna – samþykkt um stjórn sveitarfélags

- Skilgreinir hlutverk og umboð fulltrúa í stefnuráði
  - Situr í stefnuráði
    - Tillögugerð um stefnusáttmála
    - Eftirfylgni og álitamál vegna stefnusáttmála
  - Upplýsingagjöf til kjörinna fulltrúa

- Skilgreinir hlutverk og umboð handhafa eigandavalds
  - Meðferð atkvæðisréttar á eigendafundum
    - Tillögugerð á eigendafundum
    - Greiðsla atkvæða
  - Upplýsingagjöf til kjörinna fulltrúa

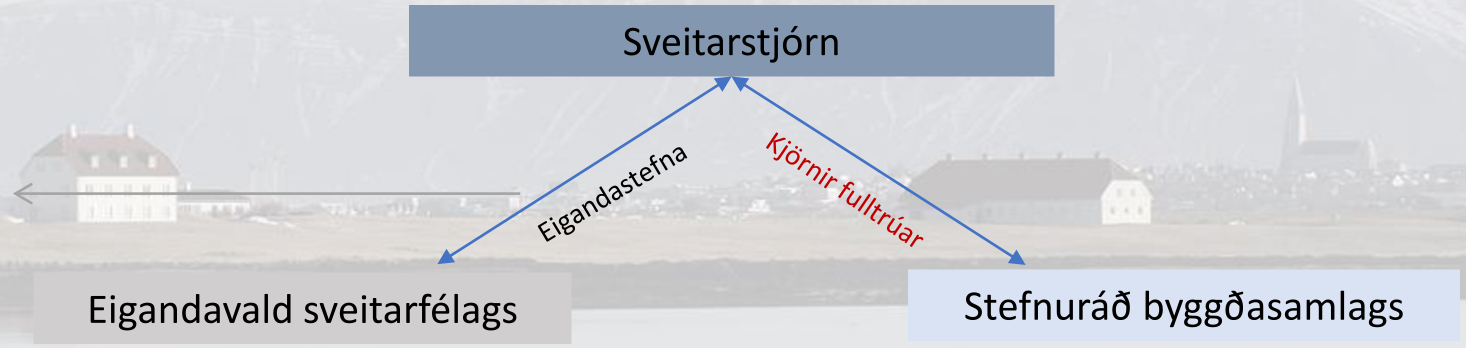

Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga

Eigandastefna – samþykkt um stjórn sveitarfélags

- Skilgreinir hlutverk og umboð fulltrúa í stefnuráði
  - Situr í stefnuráði
    - Tillögugerð um stefnusáttmála
    - Eftirfylgni og álitamál vegna stefnusáttmála
  - Upplýsingagjöf til kjörinna fulltrúa

- Skilgreinir hlutverk og umboð handhafa eigandavalds
  - Meðferð atkvæðisréttar á eigendafundum
    - Tillögugerð á eigendafundum
    - Greiðsla atkvæða
  - Upplýsingagjöf til kjörinna fulltrúa

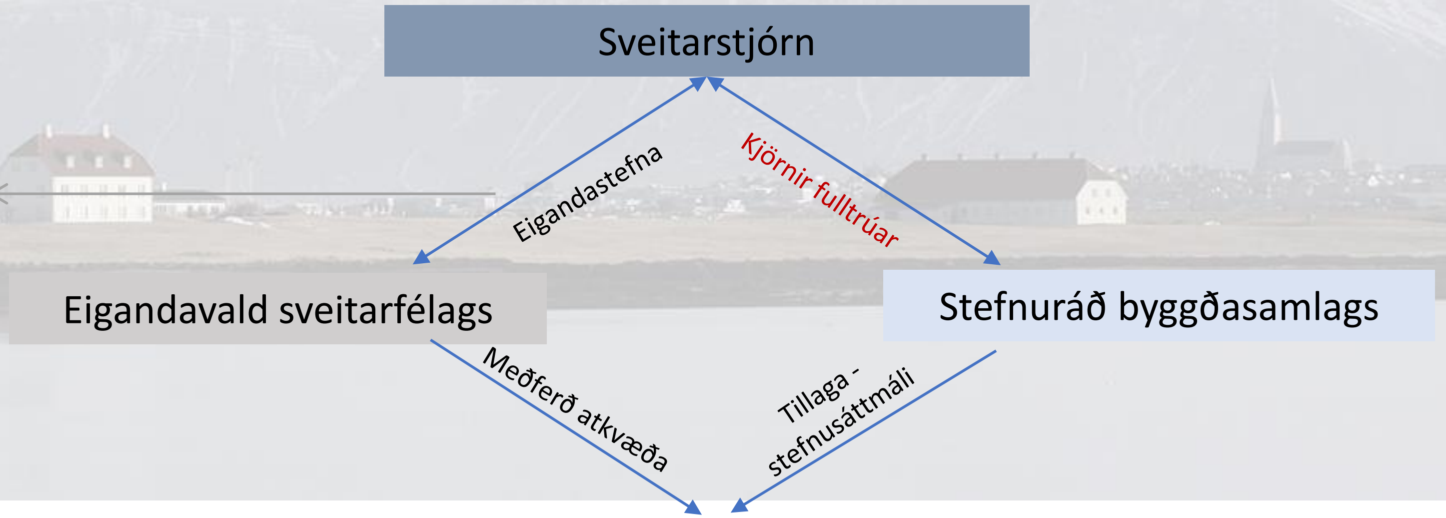

Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga

Eigandastefna – samþykkt um stjórn sveitarfélags

- Skilgreinir hlutverk og umboð fulltrúa í stefnuráði
  - Situr í stefnuráði
    - Tillögugerð um stefnusáttmála
    - Eftirfylgni og álitamál vegna stefnusáttmála
  - Upplýsingagjöf til kjörinna fulltrúa

- Skilgreinir hlutverk og umboð handhafa eigandavalds
  - Meðferð atkvæðisréttar á eigendafundum
    - Tillögugerð á eigendafundum
    - Greiðsla atkvæða
  - Upplýsingagjöf til kjörinna fulltrúa

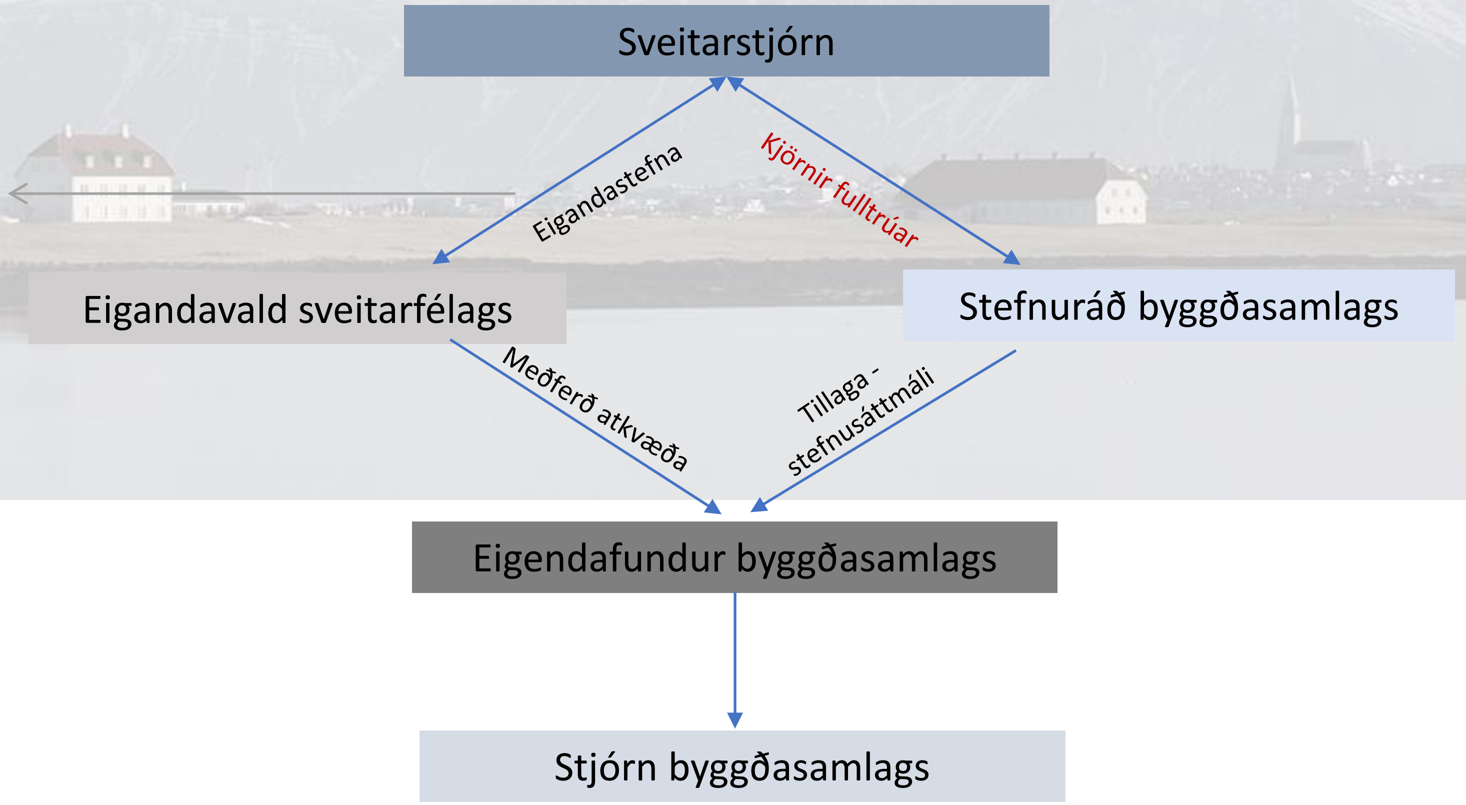

STRATEGÍA

Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga

Eigandastefna – samþykkt um stjórn sveitarfélags

- Skilgreinir hlutverk og umboð fulltrúa í stefnuráði
    - Situr í stefnuráði
        - Tillögugerð um stefnusáttmála
        - Eftirfylgni og álitamál vegna stefnusáttmála
    - Upplýsingagjöf til kjörinna fulltrúa
- Skilgreinir hlutverk og umboð handhafa eigandavalds
    - Meðferð atkvæðisréttar á eigendafundum
        - Tillögugerð á eigendafundum
        - Greiðsla atkvæða
    - Upplýsingagjöf til kjörinna fulltrúa

Eigendafundir

- Allir kjörnir fulltrúar með setu- og málfrelsi
- Handhafar eigendavalds greiða atkvæði
- Stefnuráð leggur fram tillögu að stefnusáttmála
- Dagskrá
    - Ársreikningur næstliðins árs
    - Fjárhagsáætlun
    - Starfsáætlun
    - Stefnusáttmáli
    - Helstu stefnur
    - Tilnefning í stjórn (á x ára fresti)
    - Tilnefning í stefnuráð (á x ára fresti)

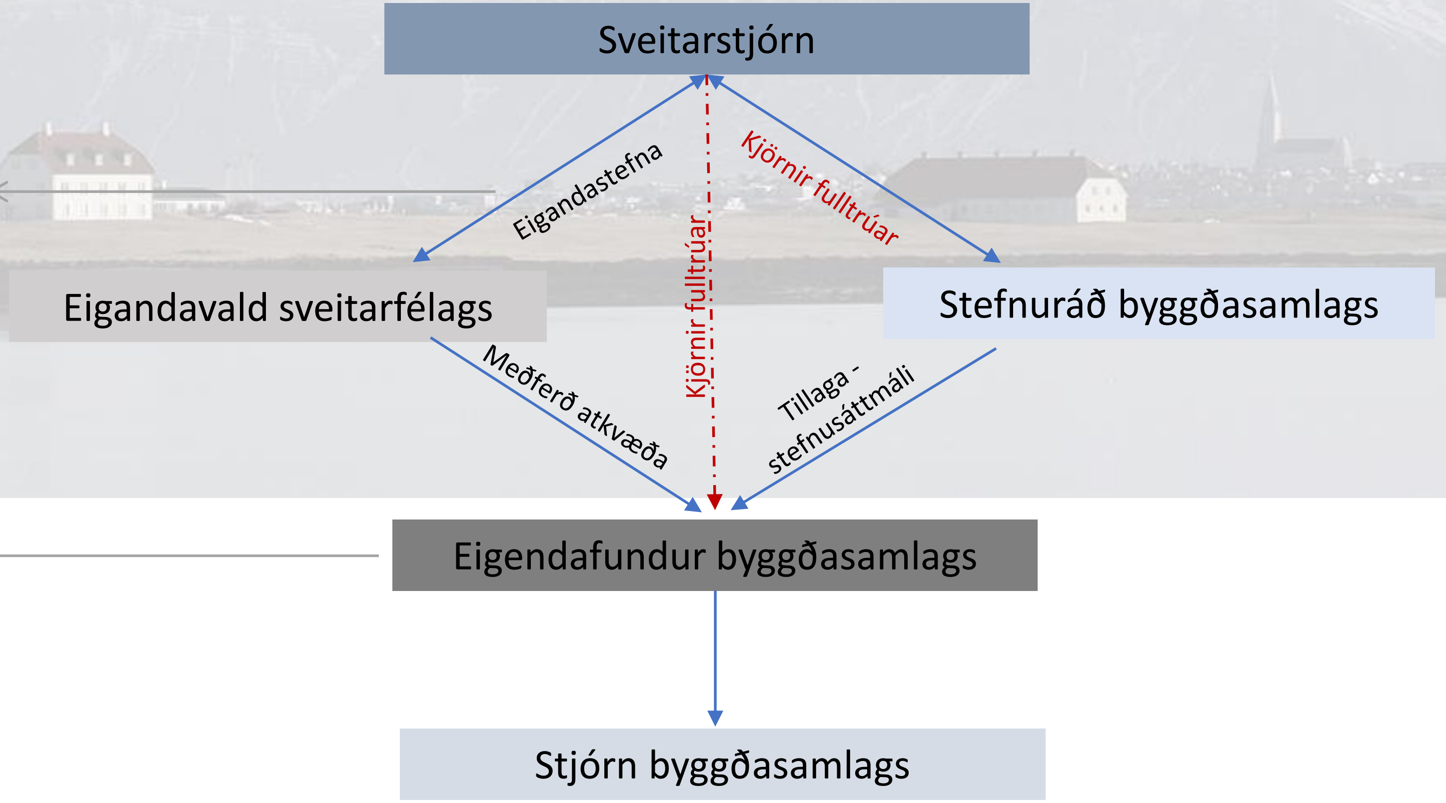

STRATEGÍA

Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga

Eigandastefna – samþykkt um stjórn sveitarfélags

- Skilgreinir hlutverk og umboð fulltrúa í stefnuráði
  - Situr í stefnuráði
    - Tillögugerð um stefnusáttmála
    - Eftirfylgni og álitamál vegna stefnusáttmála
  - Upplýsingagjöf til kjörinna fulltrúa
- Skilgreinir hlutverk og umboð handhafa eigandavalds
  - Meðferð atkvæðisréttar á eigendafundum
    - Tillögugerð á eigendafundum
    - Greiðsla atkvæða
  - Upplýsingagjöf til kjörinna fulltrúa

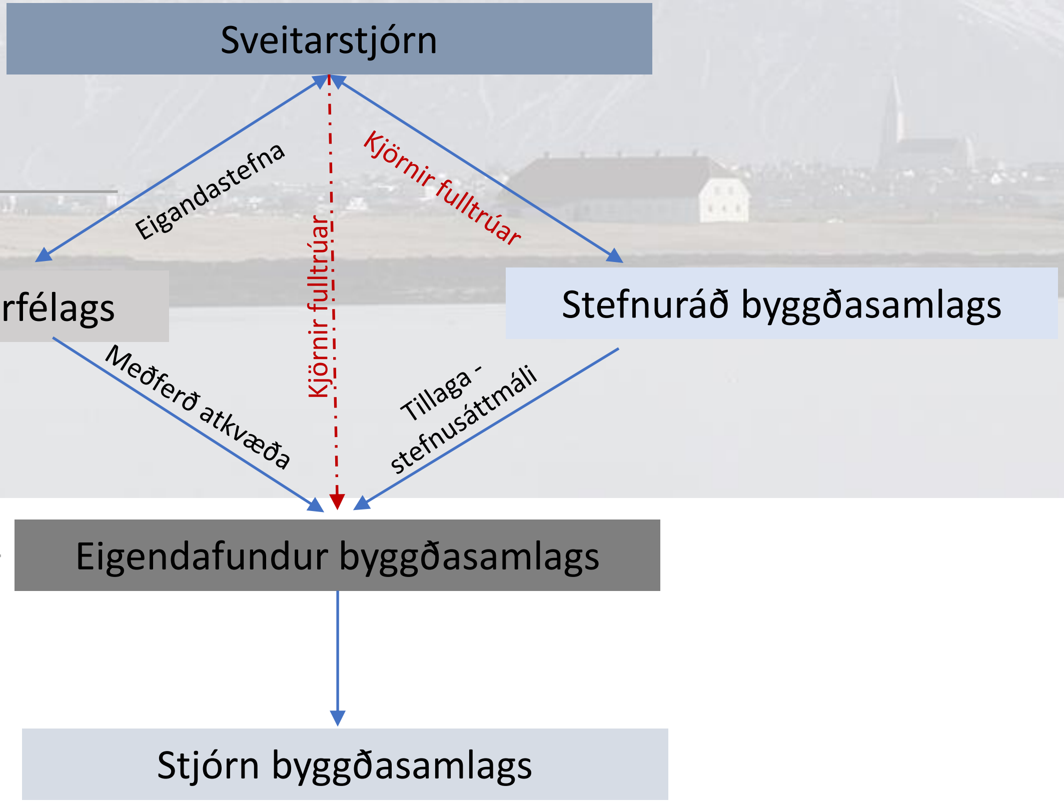

Eigendafundir

- Allir kjörnir fulltrúar með setu- og málfrelsi
- Handhafar eigendavalds greiða atkvæði
- Stefnuráð leggur fram tillögu að stefnusáttmála
- Dagskrá
  - Ársreikningur næstliðins árs
  - Fjárhagsáætlun
  - Starfsáætlun
  - Stefnusáttmáli
  - Helstu stefnur
  - Tilnefning í stjórn (á x ára fresti)
  - Tilnefning í stefnuráð (á x ára fresti)

Framkvæmdaraðili samþykktar stefnumörkunar

STRATEGÍA

3. Til umræðu – 20 mínútur

A. Hlutverk stefnuráðs

B. Skipan stefnuráðs

STRATEGÍA

Hlutverk stefnuráðs:
Kjörnir fulltrúar

- Markar tillögu að stefnusáttmála
  - Formleg og skipuleg aðkoma kjörinna fulltrúa að stefnumörkun
  - Tryggir samtal um sameiginlega stefnumörkun um viðkomandi / væntanleg verkefni
- Kann að hafa víðtækara hlutverk
  - Eftirfylgni með innleiðingu stjórnar byggðasamlags á stefnusáttmála
  - Túlkun álitaefna varðandi innihald eða innleiðingu stefnusáttmála
  - Umsagnaraðili um önnur atriði / stefnumál / áætlanir sem fara fyrir eigendafundi
  - Annað?

SAMTÖK SVEITARFÉLAGA Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU

Annar fundur starfshóps um stjórnsýslu byggðasamlaga – 15. febrúar 2021

Stefnuráð – tillögur og umræður

STRATEGÍA

Dagskrá

1. Sveitarfélög og stefnuráð
2. Stjórnir byggðasamlaga og stefnuráð
3. Hlutverk stefnuráðs
4. Skipan stefnuráðs
5. Ályktunarhæfi um stefnusáttmála
6. Spurningar til undirbúnings og umræðu

1. Sveitarfélög og stefnuráð

STRATEGÍA

Skipulag og stjórnarhættir byggðasamlaga

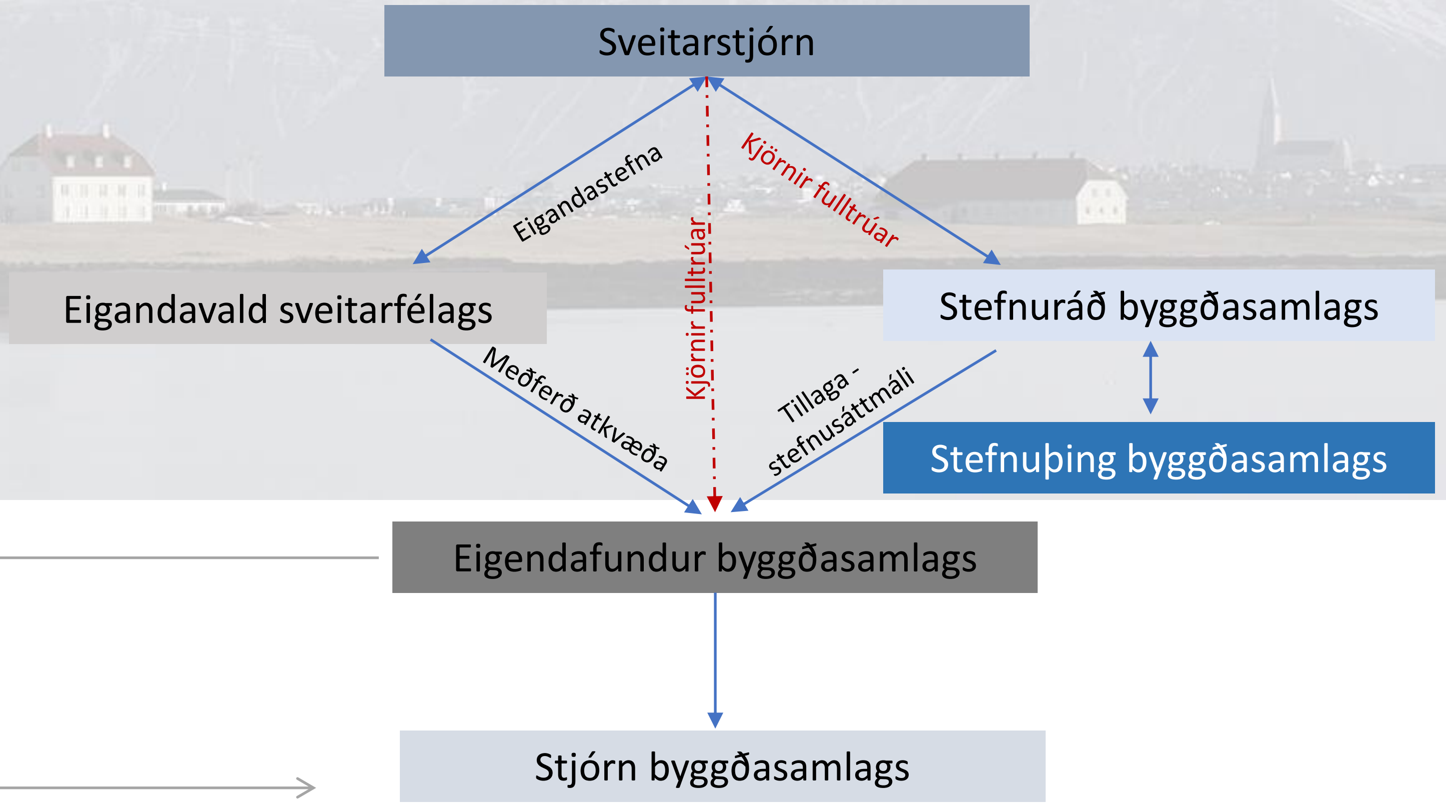

Eigendafundir

- Allir kjörnir fulltrúar með setu- og málfrelsi
- Handhafar eigendavalds greiða atkvæði
- Stefnuráð leggur fram tillögu að stefnusáttmála
- Dagskrá
    - Ársreikningur næstliðins árs
    - Fjárhagsáætlun
    - Starfsáætlun
    - Stefnusáttmáli
    - Helstu stefnur
    - Tilnefning í stjórn (á x ára fresti)
    - Tilnefning í stefnuráð (á x ára fresti)

Framkvæmdaraðili samþykktar stefnumörkunar

2. Stjórnir byggðasamlaga og stefnuráð

STRATEGÍA

Stjórnir byggðasamlaga og stefnuráð

- Gert er ráð fyrir virkari aðkomu handhafa eigandavalds og kjörinna fulltrúa á eigendafundum byggðasamlaga
  - Stefnusáttmáli
  - Fjárhagsáætlun
  - Starfsáætlun
  - Áhættustefna
- Stefnuráð ber hins vegar ábyrgð á stefnusáttmála
  - Stjórn byggðasamlags umsagnaraðili
  - Stjórn leitar til stefnuráðs í vafatilvikum
  - Stefnuráð fylgir eftir innleiðingu stjórnar á stefnusáttmála
- Hlutverk stjórnar byggðasamlags þar með meiri framkvæmdastjórn:
  - Ber ábyrgð á innleiðingu ákvarðana eigendafunda, þ.m.t. stefnusáttmál
  - Fjárhagsáætlun og einstakar stefnur háð samþykki eigendafunda
    - Stjórn byggðasamlags gerir drög að áætlunum / innri stefnur

Aðalfundir byggðasamlags

- **Mæting**
  - Stjórn/stjórnendur byggðasamlags
  - Eigandafyrirsvar sveitarfélaga
  - Allir kjörnir fulltrúar með setu-/málfrelsisrétt

- **Til samþykktar**
  - Ársreikningur
  - Stefnusáttmáli
  - Fjárhagsáætlun
  - Starfsáætlun
  - Áhættustefna

- **Á 4 ára fresti**
  - Ný stjórn byggðasamlags tilnefnd
  - Nýtt stefnuráð tilnefnt

Aðalfundir byggðasamlags

- **Mæting**
  - Stjórn/stjórnendur byggðasamlags
  - Eigandafyrirsvar sveitarfélaga
  - Allir kjörnir fulltrúar með setu-/málfrelsisrétt
- **Til samþykktar**
  - Ársreikningur
  - Stefnusáttmáli
  - Fjárhagsáætlun
  - Starfsáætlun
  - Áhættustefna
- **Á 4 ára fresti**
  - Ný stjórn byggðasamlags tilnefnd
  - Nýtt stefnuráð tilnefnt

Verkefni milli aðalfunda

- **Stjórn byggðasamlags**
  - Framkvæmd stefnusáttmála
  - Framkvæmd fjárhags- og starfsáætlunar
  - Eftirlit með daglegum rekstri
- **Stefnuráð**
  - Eftirfylgni með innleiðingu stefnusáttmála
    - Eftirfylgni með innleiðingu
    - Álitaefni frá stjórn
    - Annað?
  - Endurskoðun stefnusáttmála
    - Samskipti við stjórn og stjórnendur byggðasamlags
  - Annað?
- **Stefnuþing**
  - Kjörnir fulltrúar
  - Stjórn og stjórnendur
  - Rýni og endurskoðun stefnusáttmála

Aðalfundir byggðasamlags

- **Mæting**
  - Stjórn/stjórnendur byggðasamlags
  - Eigandafyrirsvar sveitarfélaga
  - Allir kjörnir fulltrúar með setu-/málfrelsisrétt

- **Til samþykktar**
  - Ársreikningur
  - Stefnusáttmáli
  - Fjárhagsáætlun
  - Starfsáætlun
  - Áhættustefna

- **Á 4 ára fresti**
  - Ný stjórn byggðasamlags tilnefnd
  - Nýtt stefnuráð tilnefnt

Verkefni milli aðalfunda

- **Stjórn byggðasamlags**
  - Framkvæmd stefnusáttmála
  - Framkvæmd fjárhags- og starfsáætlunar
  - Eftirlit með daglegum rekstri

- **Stefnuráð**
  - Eftirfylgni með innleiðingu stefnusáttmála
    - Eftirfylgni með innleiðingu
    - Álitaefni frá stjórn
    - Annað?
  - Endurskoðun stefnusáttmála
    - Samskipti við stjórn og stjórnendur byggðasamlags
  - Annað?

- **Stefnuþing**
  - Kjörnir fulltrúar
  - Stjórn og stjórnendur
  - Rýni og endurskoðun stefnusáttmála

Aðdragandi aðalfundar

- **Stefnuráð**
  - Endanlegar tillögur um breytingar eða staðfestingu stefnusáttmála
  - Skýrsla til aðalfundar um störf stefnuráðs

- **Stjórn byggðasamlags**
  - Ársreikningur undirbúinn
  - Rýni tillagna stefnuráðs
  - Drög að fjárhags- og starfsáætlun
  - Aðrar tillögur fyrir aðalfund
  - Skýrsla til aðalfundar um störf stjórnar

Aðalfundir byggðasamlags

- **Mæting**
  - Stjórn/stjórnendur byggðasamlags
  - Eigandafyrirsvar sveitarfélaga
  - Allir kjörnir fulltrúar með setu-/málfrelsisrétt

- **Til samþykktar**
  - Ársreikningur
  - Stefnusáttmáli
  - Fjárhagsáætlun
  - Starfsáætlun
  - Áhættustefna

- **Á 4 ára fresti**
  - Ný stjórn byggðasamlags tilnefnd
  - Nýtt stefnuráð tilnefnt

Verði miklar breytingar á samsetningu meirihluta í sveitarfélögum í kjölfar kosninga geta eigendur boðað til eigendafundar og samþykkt breytingar á stefnusáttmála og starfsáætlun - ef tilefni er til

Verkefni milli aðalfunda

- **Stjórn byggðasamlags**
  - Framkvæmd stefnusáttmála
  - Framkvæmd fjárhags- og starfsáætlunar
  - Eftirlit með daglegum rekstri

- **Stefnuráð**
  - Eftirfylgni með innleiðingu stefnusáttmála
    - Eftirfylgni með innleiðingu
    - Álitaefni frá stjórn
    - Annað?
  - Endurskoðun stefnusáttmála
    - Samskipti við stjórn og stjórnendur byggðasamlags
    - Annað?

- **Stefnuþing**
  - Kjörnir fulltrúar
  - Stjórn og stjórnendur
  - Rýni og endurskoðun stefnusáttmála

Aðdragandi aðalfundar

- **Stefnuráð**
  - Endanlegar tillögur um breytingar eða staðfestingu stefnusáttmála
  - Skýrsla til aðalfundar um störf stefnuráðs

- **Stjórn byggðasamlags**
  - Ársreikningur undirbúinn
  - Rýni tillagna stefnuráðs
  - Drög að fjárhags- og starfsáætlun
  - Aðrar tillögur fyrir aðalfund
  - Skýrsla til aðalfundar um störf stjórnar

STRATEGÍA

3. Hlutverk stefnuráðs

STRATEGÍA

Hlutverk stefnuráðs

- Formlegur og virkur vettvangur eigenda v/stefnumörkunar byggðasamlaga
- Markar stefnusáttmála byggðasamlaga, þ.e.:
  - Sameiginleg stefnumörkun sveitarfélaga varðandi starfsemi byggðasamlags
  - Stefna málaflokks byggðasamlagsins fyrir komandi kjörtímabil
- Hefur eftirlit með innleiðingu stjórnar á efni stefnusáttmálans
- Tekur ákvarðanir um hvort óvenjuleg eða mikilsháttar málefni/verkefni byggðasamlaga rúmist innan stefnusáttmála
  - Erindi frá stjórn
- Kallar árlega saman stefnuþing til rýni stefnusáttmála
  - Kjörnir fulltrúar
  - Stjórn og stjórnendur byggðasamlaga
- Skilar eigendafundi árlega skýrslu um störf sín

4. Skipan stefnuráðs

STRATEGÍA

Tillögur að skipan stefnuráðs:
Kjörnir fulltrúar

a) Stefnuráð allra kjörinna fulltrúa
   - Tilnefnir undirnefndir sem vinni að stefnumörkun á einstökum fagsviðum
   - Óskilvirkt – óþarfi þar sem stefnuþing er haldið árlega

b) Stefnuráð meirihluta og minnihluta
   - Meirihluti og minnihluti hvers sveitarfélags skipar einn fulltrúa fyrir sig
   - Sama skipan og í starfshópi
   - Minni sveitarféllög með hlutfallslega hátt vægi

c) Jafn fjöldi allra sveitarfélaga
   - Hvert sveitarfélag fyrir sig skipar jafnan fjölda fulltrúa (2, 3, 4 o.s.frv.)
   - *Sveitarfélög ákveða nánar samsetningu fulltrúa sinna (meirihluti / minnihluti)*
   - Minni sveitarfélög með hlutfallslega hátt vægi

d) Lýðræðislegt stefnuráð
   - Fjöldi kjörinna fulltrúa sveitarfélags ræðst af fjölda íbúa sveitarfélags
   - Sbr. núverandi fyrirkomulag fulltrúaráðs SSH (sjá næstu glæru)
   - *Sveitarfélög ákveða nánar hvernig tilnefnt er í stefnuráðið (meirihluti / minnihluti)*

Lýðræðislegt stefnuráð

Hlutfall námundað í næsta „heila“ mann

Fjöldi					
Fulltrúaráð					
	Núverandi	75%	60%	50%	40%
Reykjavík	9	7	5	5	4
Kópavogur	5	4	3	3	2
Hafnarfjörður	5	4	3	3	2
Garðabær	4	3	2	2	2
Mosfellsbær	4	3	2	2	2
Seltjarnarnes	2	2	1	1	1
Samtals	**29**	**23**	**16**	**16**	**13**

4. Ályktunarhæfi um stefnusáttmála

STRATEGÍA

Tillögur að ályktunarhæfi eigendafundar um stefnusáttmála

a) Meirihluti samþykkir
   - Einfalt lýðræði
   - Málefni búið að hljóta meðferð í stefnuráði og á stefnuþingi
   - Miðað við stærð sveitarfélaga (e. fjölda íbúa)
     - Umfang fjárhagslegrar ábyrgðar Reykjavíkurborgar – RVK því ráðandi
   - Miðað við fjölda sveitarfélaga (a.m.k. 4 af 6 sveitarfélögum)
     - Án tillits til stærðar

b) Aukinn meirihluti samþykkir
   - Miðað við stærð sveitarfélaga (e. fjölda íbúa; 66,7%, 70%, 75% o.s.frv.)
     - Umfang atkvæðavægis Reykjavíkurborgar dugar ekki eitt og sér
   - Miðað við fjölda sveitarfélaga (a.m.k. 5 af 6 sveitarfélögum)
     - Án tillits til stærðar

c) Samþykki allra áskilið
   - Aukin minnihlutavernd / hugsanlega of mikil minnihlutavernd?
   - Hugsanlega óskilvirkt

Stærð sveitarfélaga
Miðað við íbúafjölda 1. desember 2020

	Íbúafjöldi 01.12.2020	Hlutfall
Reykjavík	133197	56,4%
Kópavogur	38225	16,2%
Hafnarfjörður	29743	12,6%
Garðabær	17668	7,5%
Mosfellsbær	12565	5,3%
Seltjarnarnes	4734	2,0%
Samtals	236132	100%

5. Til undirbúnings fyrir umræðu

STRATEGÍA

Spurningar varðandi stefnuráð

1. Eitt eða fleiri stefnuráð?
2. Hlutverk stefnuráðs
   1. Stefnusáttmáli
   2. Eftirfylgni með innleiðingu
   3. Túlkun álitamála
   4. Annað?
3. Skipan stefnuráðs
   1. Stefnuráð allra kjörinna fulltrúa - undirnefndir
   2. Tveir frá hverju sveitarfélagi – meirihluti / minnihluti sbr. starfshópur
   3. Jafn fjöldi frá hverju sveitarfélagi
   4. Lýðræðislegt stefnuráð eftir íbúafjölda sveitarfélaga – sbr. fulltrúaráð SSH
4. Ályktunarhæfi eigendafunda vegna stefnusáttmála
   1. Samþykki meirihluta sveitarfélaga (4 af 6) - eða eftir stærð sveitarfélaga
   2. Samþykki aukins meirihluta sveitarfélaga (5 af 6) - eða eftir stærð sveitarfélaga
      - Hvaða hlutfall ef eftir stærð sveitarfélaga?
   3. Samþykki allra sveitarfélaga

SAMTÖK SVEITARFÉLAGA Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU

Takk fyrir!

STRATEGÍA

Húsi verslunarinnar

Kringlunni 7

103 Reykjavík

gundrun@strategia.is - helga@strategia.is

Þriðji fundur starfshóps um stjórnsýslu byggðasamlaga – 1. mars 2021

Stefnuráð og kortlagning verkefna Strætó og Sorpu

Dagskrá

1. Stefnuráð
   - Árétting vegna hlutverka
   - Samandregnar tillögur eftir umræðu á síðasta fundi
2. Strætó
   - Kortlagning verkefna
   - Sviðsmyndir
3. Sorpa
   - Kortlagning verkefna

1. Stefnuráð – samandregnar tillögur

STRATEGÍA

Árétting vegna hlutverka
Núverandi skipulag

- Samkvæmt samþykktum SSH átti fulltrúaráð kjörinna fulltrúa að vera samráðsvettvangur vegna rekstrar byggðasamlaganna
- Nánar átti að kveða á um
  - ábyrgð, hlutverk og samskipti
  - sveitarstjórna, stjórnar SSH, fulltrúaráðs SSH og stjórna byggðasamlaga
  - í sérstakri eigendastefnu og stofnsamþykktum byggðasamlaganna
- Hins vegar var hvergi minnst á fulltrúaráð í þessum gögnum
- Stjórn SSH varð í staðinn svokallaður sem eigendavettvangur í staðinn
  - Hvergi kveðið á um þetta fyrirkomulag í stofngögnum eða eigendastefnu
- Í eigendastefnu er stjórn falin regluleg stefnumótun án frekari aðkomu eigenda
  - Skal vera í takt við eigendastefnu - sem er óendurskoðuð frá 2013
- Aðalfundir byggðasamlaga eru kallaðir eigendafundir og haldnir sameiginlega á vegum SSH

STRATEGÍA

Árétting vegna hlutverka
Nýtt skipulag

- Kjörnir fulltrúar fá formlega aðkomu að stefnumörkun
  - Fulltrúaráð verði kallað stefnuráð og fái skýrt umboð sem samráðsvettvangur vegna stefnusáttmála o.s.frv.
  - Stefnumörkun færð heim í hérað í samræmi við sveitarstjórnarlög og úttektir
- Aðalfundir hvers byggðasamlags fá aukið vægi (sbr. hluthafafundur)
  - Góðir stjórnarhættir að stefnumarkandi mál séu borin undir eigendur
  - Skýrari og formlegri aðkoma eigenda – gegnsæi og lýðræði
  - Skýrara hlutverk, umboð og ábyrgð stjórnar leiðir af þeim
- Stjórn SSH verður ekki lengur „eigendavettvangur“
  - Formlegir aðalfundir hvers byggðasamlags haldnir í staðinn
  - Skýrara umboð frá aðalfundum til stjórnar einfaldar og skýrir störf stjórna og minnkar þörf fyrir slíkan vettvang
  - Stefnuráð markar stefnur og tekur afstöðu til álitamála varðandi stefnumörkun milli ársfunda

Aðalfundur byggðasamlags

- **Mæting**
  - Stjórn/stjórnendur byggðasamlags
  - Eigandafyrirsvar sveitarfélaga
  - Allir kjörnir fulltrúar með setu-/málfrelsisrétt
- **Til samþykktar**
  - Ársreikningur
  - Stefnusáttmáli
  - Fjárhagsáætlun
  - Starfsáætlun
  - Áhættustefna
- **Á 4 ára fresti**
  - Ný stjórn byggðasamlags tilnefnd
  - Nýtt stefnuráð tilnefnt

Verkefni milli aðalfunda

- **Stjórn byggðasamlags**
  - Framkvæmd stefnusáttmála
  - Framkvæmd fjárhags- og starfsáætlunar
  - Eftirlit með daglegum rekstri
- **Stefnuráð**
  - Eftirfylgni með innleiðingu stefnusáttmála
    - Eftirfylgni með innleiðingu
    - Álitaefni frá stjórn
    - Annað?
  - Endurskoðun stefnusáttmála
    - Samskipti við stjórn og stjórnendur byggðasamlags

Aðdragandi aðalfundar

- **Stefnuráð**
  - Endanlegar tillögur um breytingar eða staðfestingu stefnusáttmála
  - Skýrsla til aðafundar um störf stefnuráðs
- **Stjórn byggðasamlags**
  - Ársreikningur undirbúinn
  - Rýni tillagna stefnuráðs
  - Drög að fjárhags- og starfsáætlun
  - Aðrar tillögur fyrir aðalfund
  - Skýrsla til ársfundar um störf stjórnar

Verði miklar breytingar á samsetningu meirihluta í sveitarfélögum í kjölfar kosninga geta eigendur boðað til auka ársfundar og samþykkt breytingar á stefnusáttmála og starfsáætlun - ef tilefni er til

STRATEGÍA

Umræða á síðasta fundi

1. **Eitt eða fleiri stefnuráð?**
2. **Hlutverk stefnuráðs**
    1. Stefnusáttmáli
    2. Eftirfylgni með innleiðingu
    3. Túlkun álitamála
    4. Annað?
3. **Skipan stefnuráðs**
    1. Stefnuráð allra kjörinna fulltrúa - undirnefndir
    2. Tveir frá hverju sveitarfélagi – meirihluti / minnihluti sbr. starfshópur
    3. Jafn fjöldi frá hverju sveitarfélagi
    4. Lýðræðislegt stefnuráð eftir íbúafjölda sveitarfélaga – sbr. fulltrúaráð SSH
4. **Ályktunarhæfi eigendafunda vegna stefnusáttmála**
    1. Samþykki meirihluta sveitarfélaga (4 af 6) - eða eftir stærð sveitarfélaga
    2. Samþykki aukins meirihluta sveitarfélaga (5 af 6) - eða eftir stærð sveitarfélaga
        - Hvaða hlutfall ef eftir stærð sveitarfélaga?
    3. Samþykki allra sveitarfélaga

1. Eitt eða fleiri stefnuráð?

- Flestir á því að hafa eitt stefnuráð frekar en fleiri
  - Betri fókus
  - Stjórn SSH nær að sinna þessu heildstætt í dag
  - Óljóst hversu umfangsmikil verkefni verða s.s. varðandi slökkvilið og skíðasvæðin
  - Hægt að fjölga þegar/ef verkefni verða of umfangsmikil eða þung í vöfum

2. Hlutverk stefnuráðs

- Tillaga til aðalfunda að stefnusáttmála
  - Mótar mælikvarða
- Eftirfylgni með innleiðingu stjórnar á stefnusáttmála
- Túlkun álitamála sem stjórn ber upp eða stefnuráð tekur upp
  - Mikilvægt að stjórn leiti oftar en ekki til stefnuráðs vegna álitamála
- Annað
  - Mikilvægt að útfærsla sé skýr
  - Hlutverk stefnuráðs er tillögugerð og eftirfylgni
  - Aðalfundir samþykkja stefnumörkun og áætlanir og bera þá ábyrgð
  - Stjórn framkvæmdaaðili ákvarðana eigendafunda – ábyrgð á framkvæmd stefna, áætlana og annarra ákvarðana aðalfunda

3. Skipan stefnuráðs

- Lýðræðislegt stefnuráð eftir íbúafjölda sveitarfélaga – sbr. fulltrúaráð SSH fékk lang besta stuðninginn á síðasta fundi
- Mikilvægt að tryggja aðkomu framkvæmdastjóra sveitarfélaganna að umræðu
- Ályktunarhæfi um stefnusáttmála – aukinn meirihluti?

Fjöldi					
Fulltrúaráð					
	Núverandi	75%	60%	50%	40%
Reykjavík	9	7	5	5	4
Kópavogur	5	4	3	3	2
Hafnarfjörður	5	4	3	3	2
Garðabær	4	3	2	2	2
Mosfellsbær	4	3	2	2	2
Seltjarnarnes	2	2	1	1	1
Samtals	**29**	**23**	**16**	**16**	**13**

+ 1 fyrir Seltjarnarnes = 17

VIÐBÓTARGLÆRA EFTIR FUND

Fjöldi fulltrúa í fulltrúaráði m.t.t. fjölda íbúa sveitarfélag - skv. núverandi samþykktum SSH

allt að – 5.000 íbúa	2 fulltrúar
5.001 – 10.000 íbúa	3 fulltrúar
10.001 – 20.000 íbúa	4 fulltrúar
20.001 - 50.000 íbúa	5 fulltrúar
50.001 – 100.000 íbúa	7 fulltrúar
yfir 100.000 íbúa	9 fulltrúar

4. Ályktunarhæfi aðalfunda vegna stefnusáttmála

- Tillaga um samþykki aukins meirihluta sveitarfélaga (5 af 6) - eða eftir stærð sveitarfélaga hlaut lang mestar undirtektir
  - Vegna eignarhlutfalls Reykjavíkur væri samþykki hennar ávallt áskilið
  - Fyrsti stefnusáttmáli verður ávallt háður samþykki allra sbr. breytingar á skipulagi og stjórnarháttum byggðasamlaganna

2. Strætó – kortlagning

STRATEGÍA

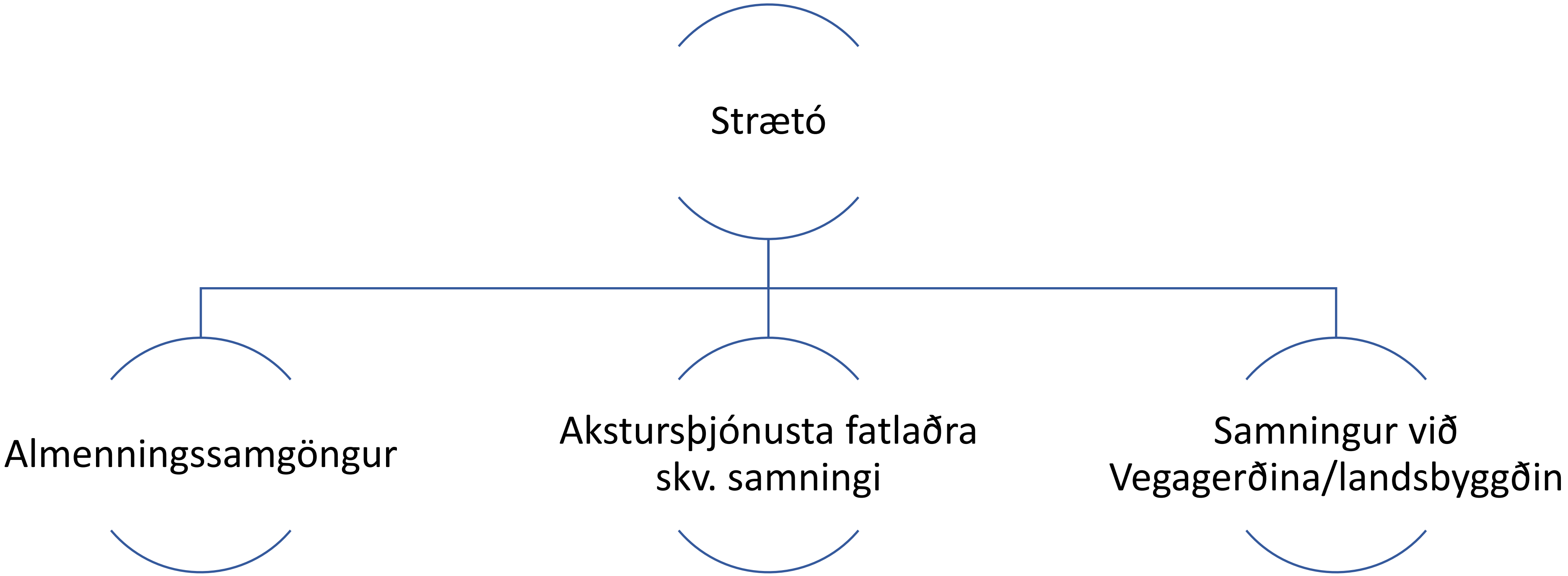
Strætó
Almenningssamgöngur
Akstursþjónusta fatlaðra skv. samningi
Samningur við Vegagerðina/landsbyggðin

STRATEGÍA

Sviðsmynd 1:

- Óbreyttur rekstur

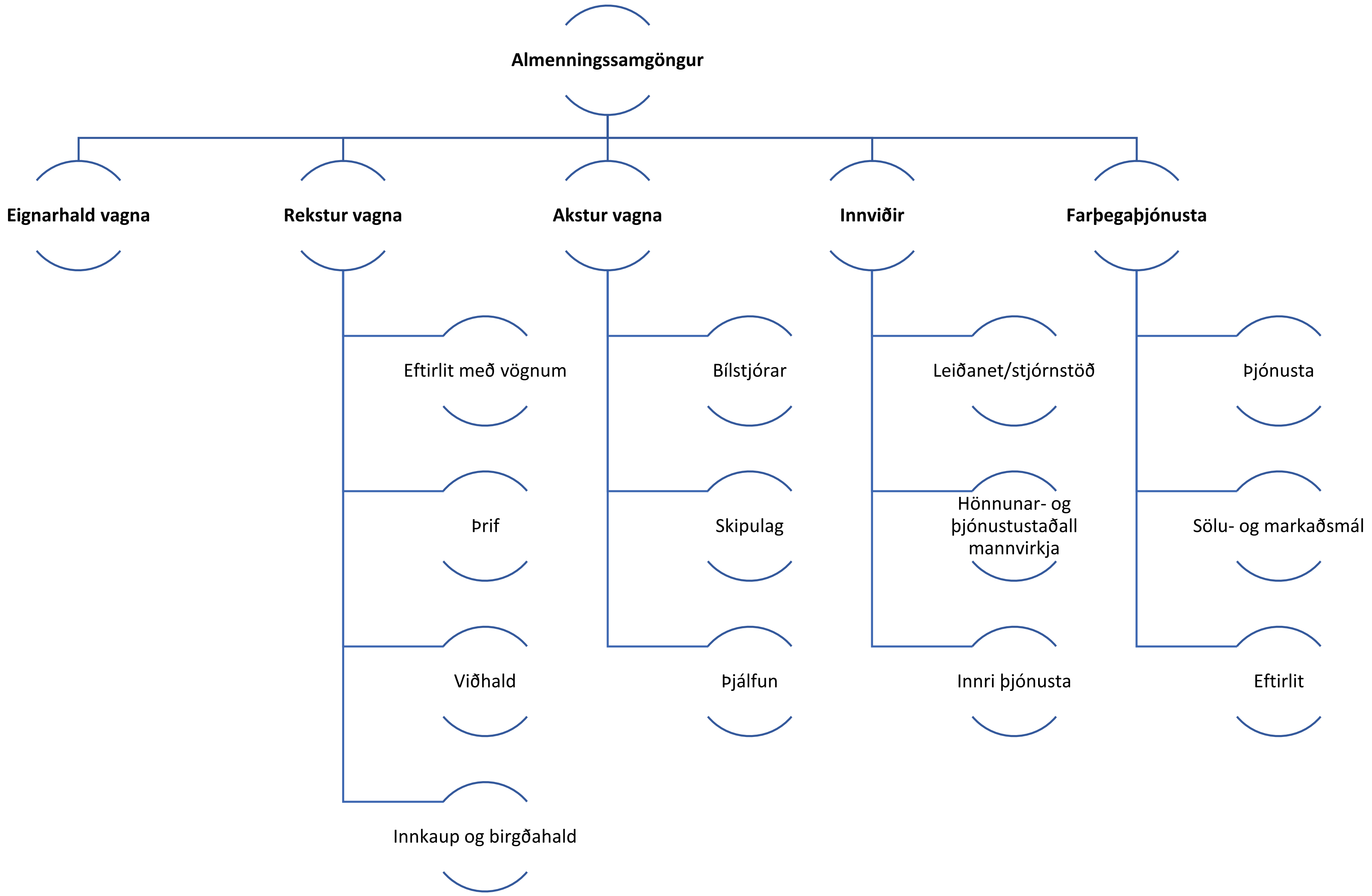

STRATEGÍA

Sviðsmynd 2:

- Öllum rekstri vagna hefur verið úthýst
- Akstur vagna, skipulag og þjálfun hins vegar áfram hjá Strætó

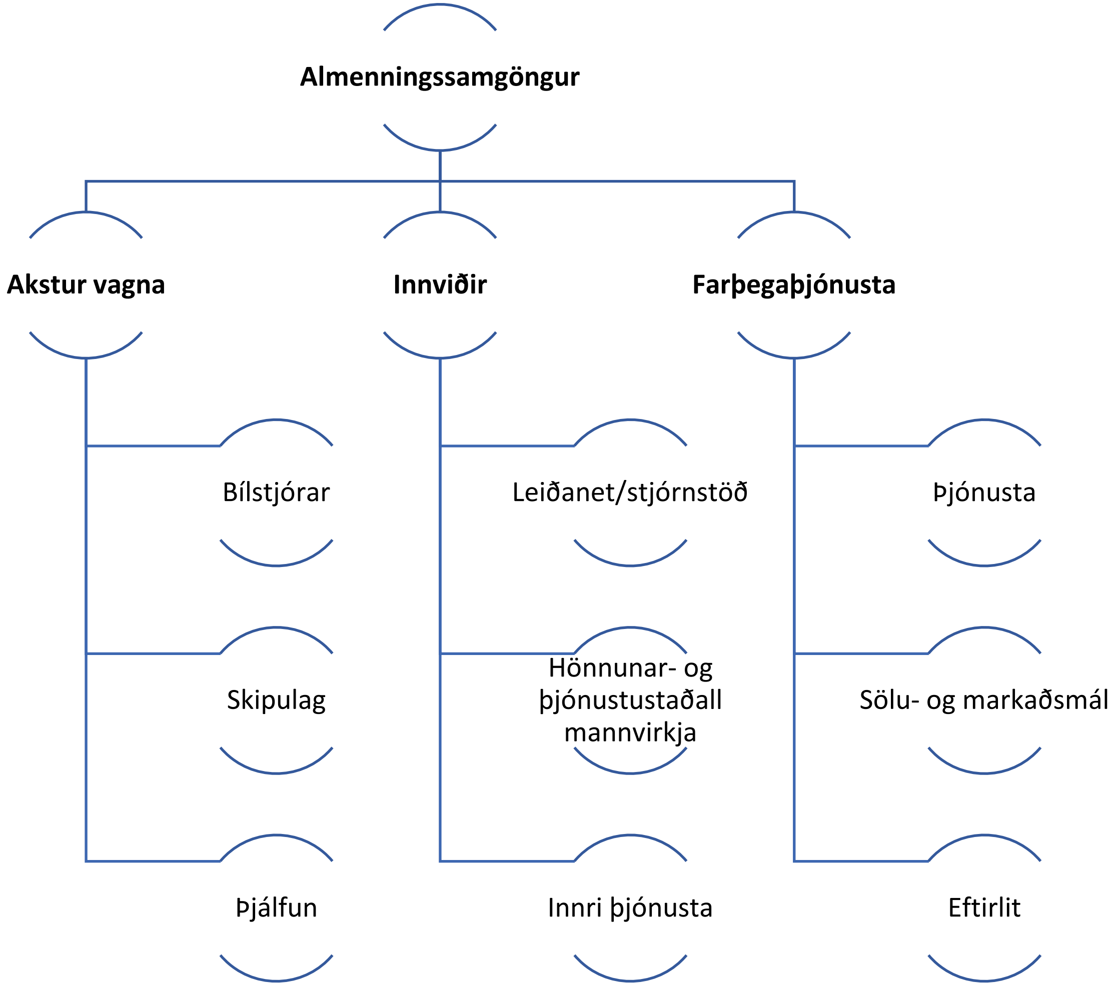

STRATEGÍA

Sviðsmynd 3:

- Öllum rekstri vagna hefur verið úthýst – þar með talið akstri
- Þjálfun bílstjóra hjá Strætó háð þjónustustigi um borð

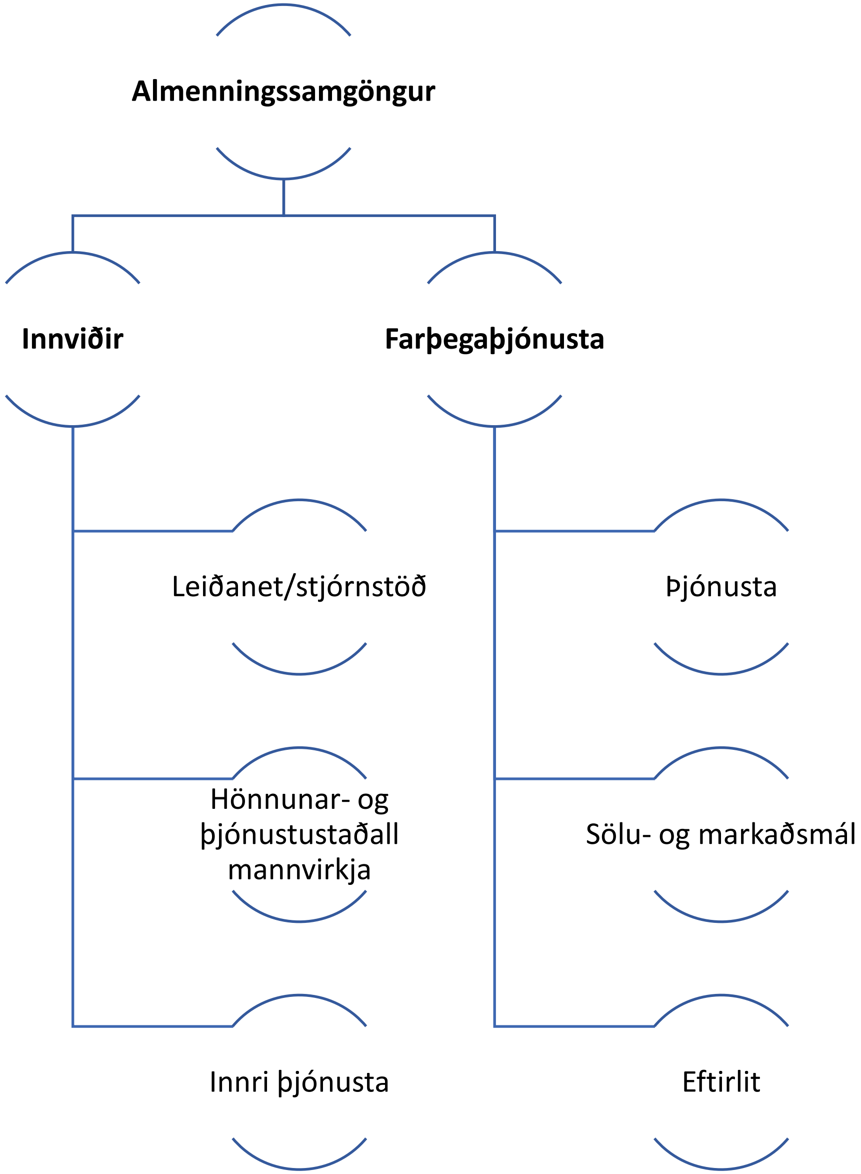

STRATEGÍA

2. Strætó – spurningar og umræða um sviðsmyndir

STRATEGÍA

Sviðsmynd 1:
- Óbreyttur rekstur

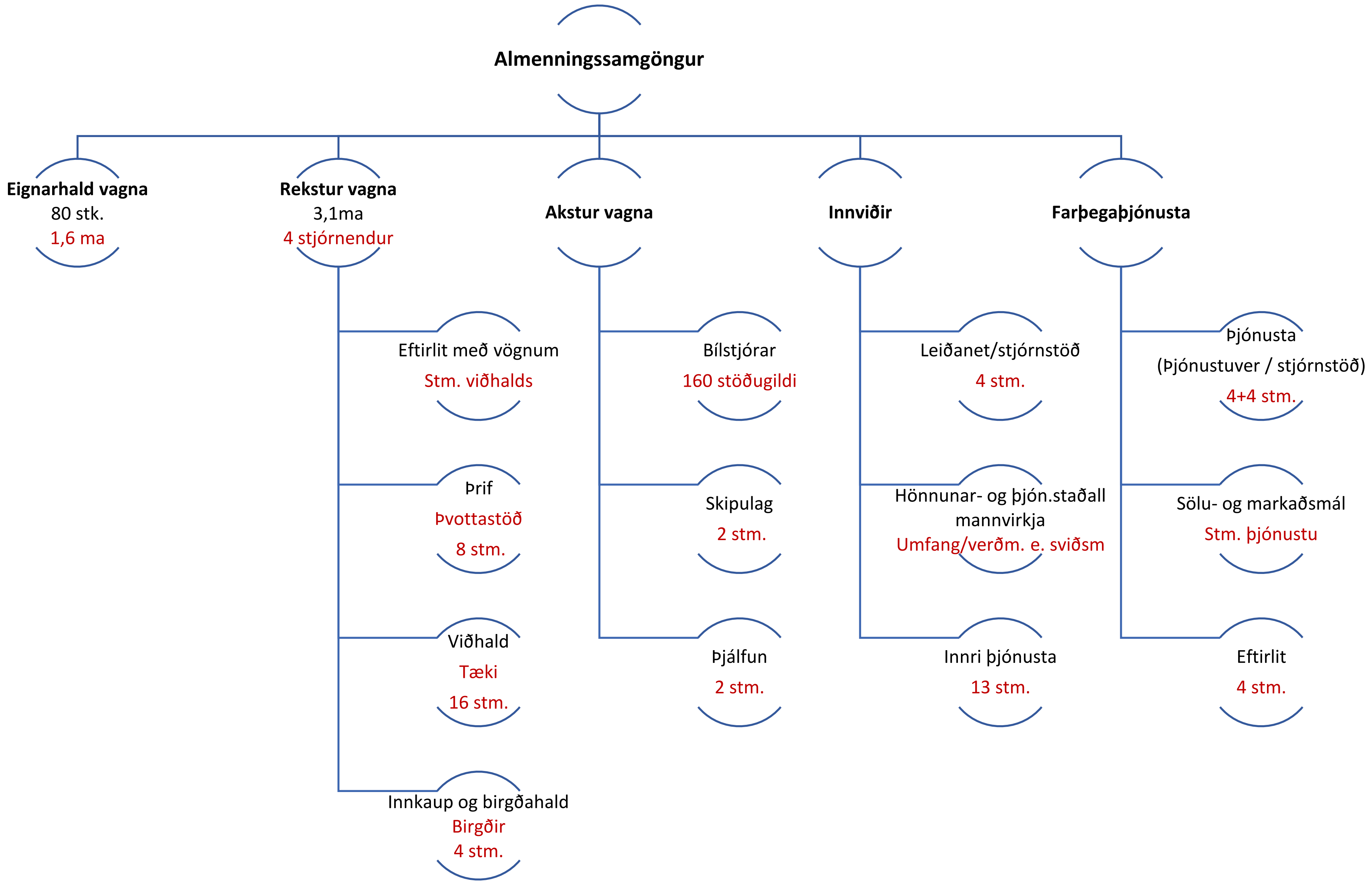

Sviðsmynd 2:

- Öllum rekstri vagna hefur verið úthýst
- Akstur vagna, skipulag og þjálfun hins vegar áfram hjá Strætó

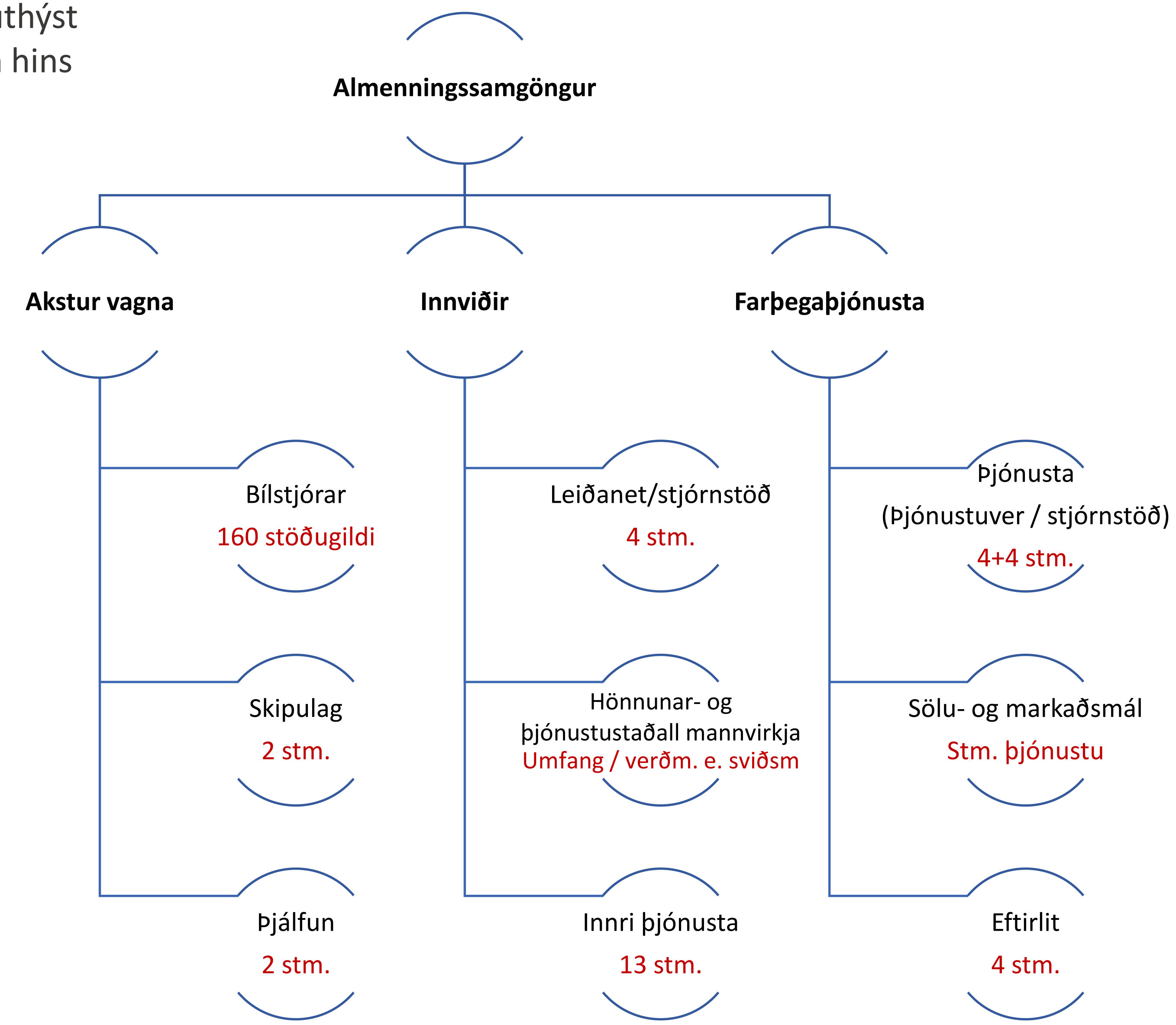

- Umfang sviðsmyndar:
  - Mannafli
  - Kostnaður
  - Eignir – umfang / verðmæti
- Ályktanir fyrir sviðsmynd
  - Breyting á mannafla í innviðum
  - Sparnaður v/aflagðrar starfsemi
  - Verðmæti seldra eigna
  - O.s.frv.

STRATEGÍA

Sviðsmynd 3:

- Öllum rekstri vagna hefur verið úthýst – þar með talið akstri
- Þjálfun bílstjóra hjá Strætó háð þjónustustigi um borð

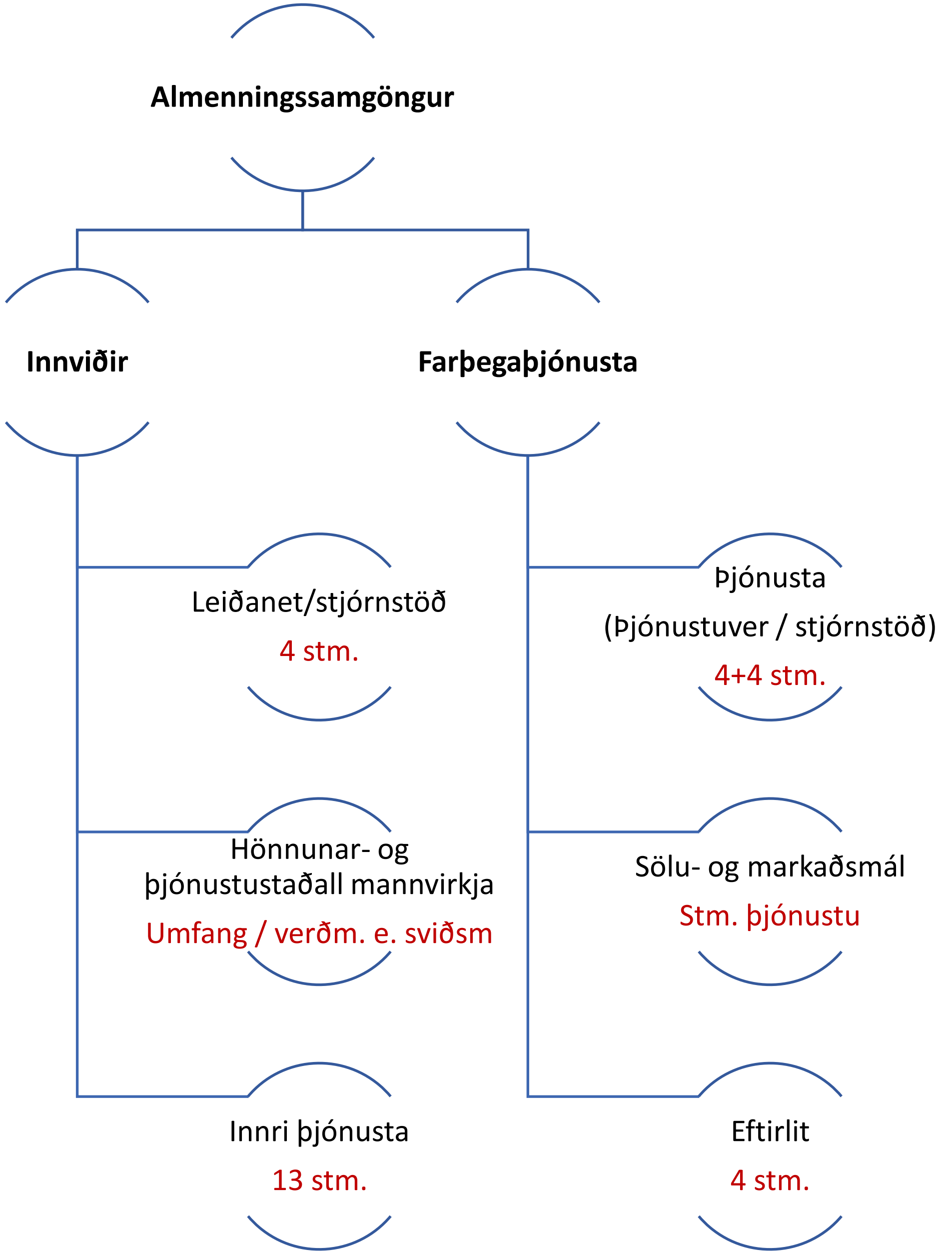

- Umfang sviðsmyndar :
  - Mannafli
  - Kostnaður
  - Eignir – umfang / verðmæti
- Ályktanir fyrir sviðsmyndir
  - Breyting á mannafla í innviðum
  - Sparnaður v/aflagðrar starfsemi
  - Verðmæti seldra eigna
  - O.s.frv.

STRATEGÍA

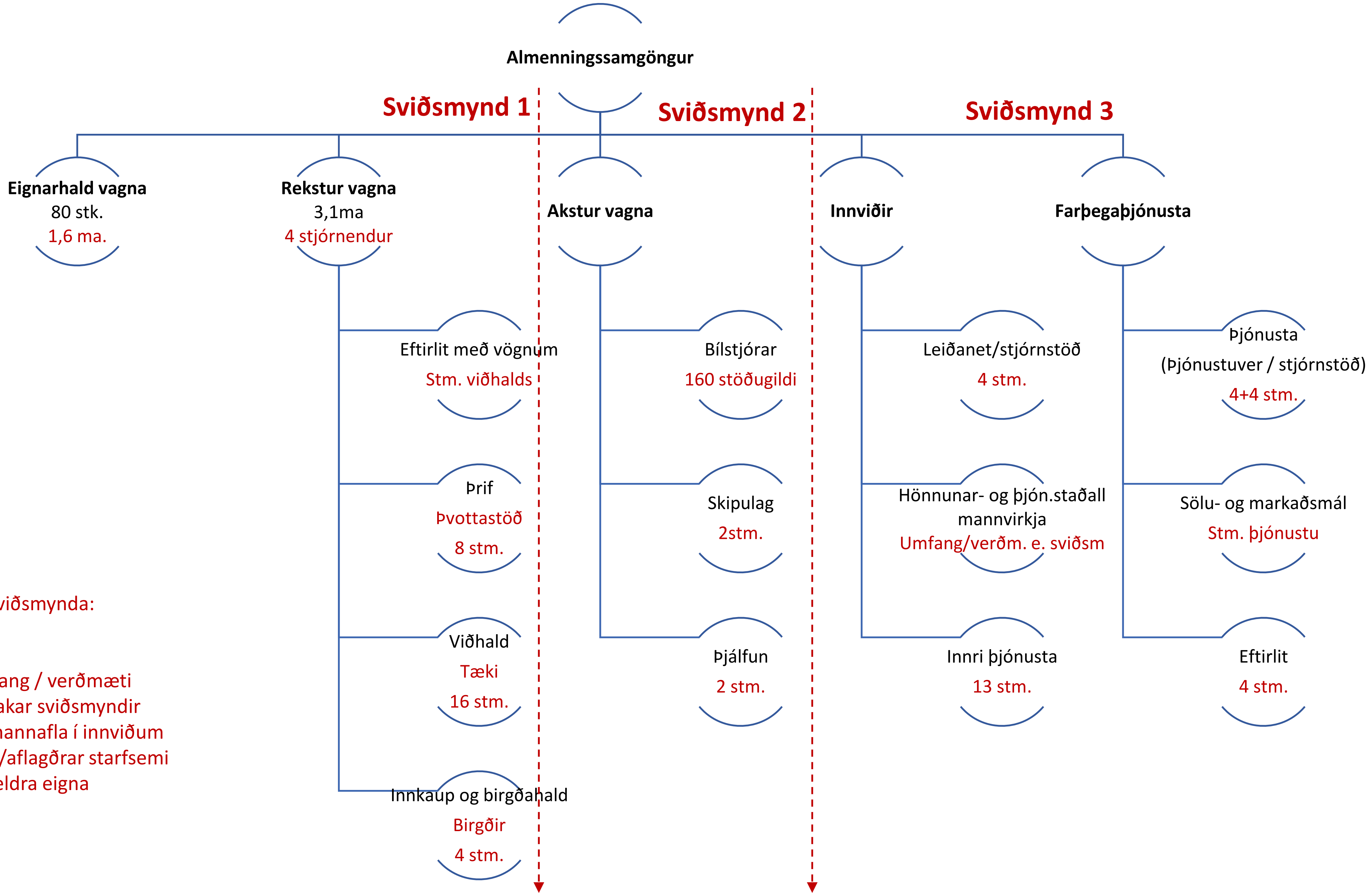

- Umfang einstakra sviðsmynda:
  - Mannafli
  - Kostnaður
  - Eignir – umfang / verðmæti
- Ályktanir fyrir einstakar sviðsmyndir
  - Breyting á mannafla í innviðum
  - Sparnaður v/aflagðrar starfsemi
  - Verðmæti seldra eigna
  - O.s.frv.

STRATEGÍA

3. Sorpa – kortlagning verkefna

STRATEGÍA

Yifirlitsmynd

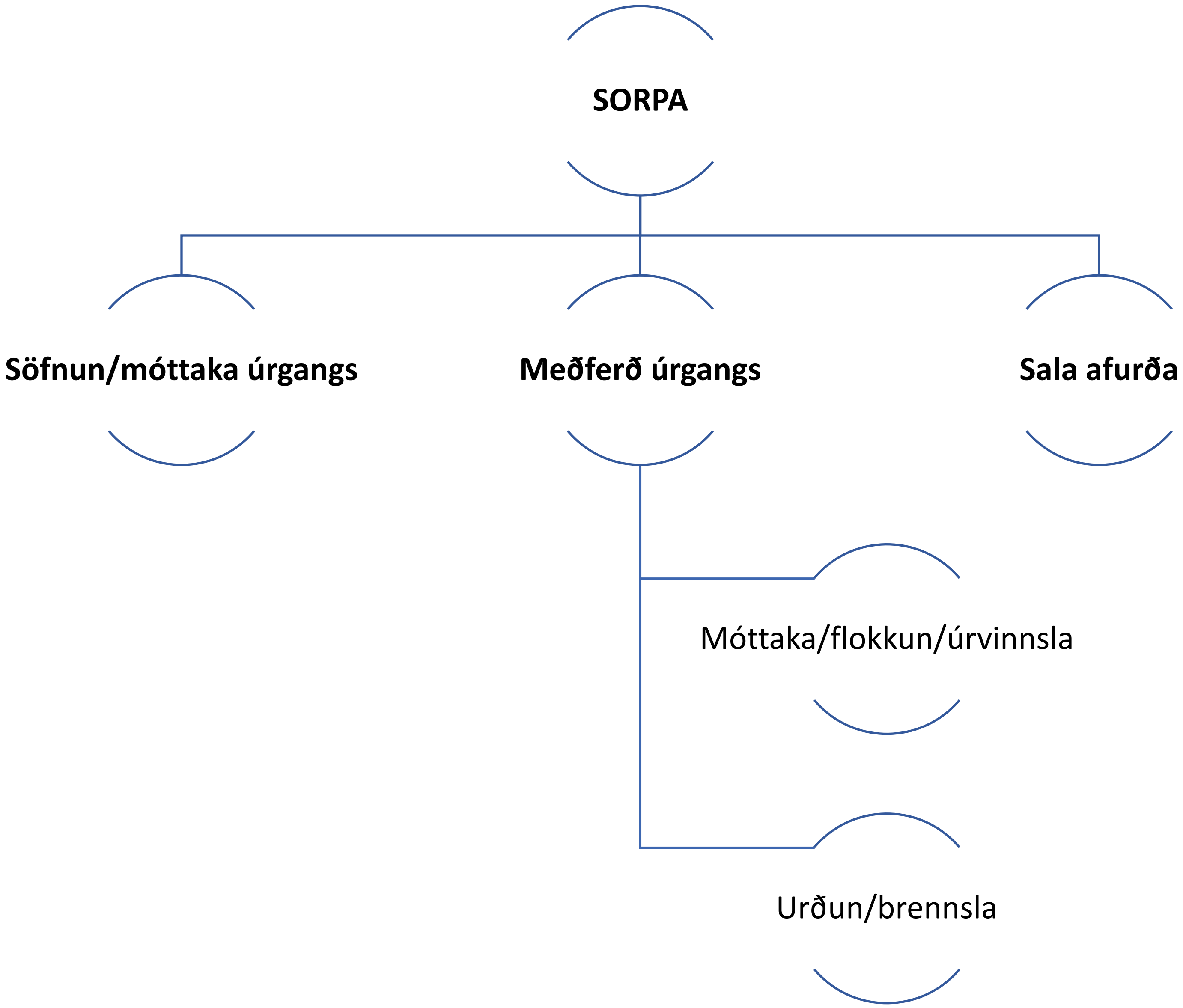

STRATEGÍA

SÖFNUN ÚRGANGS

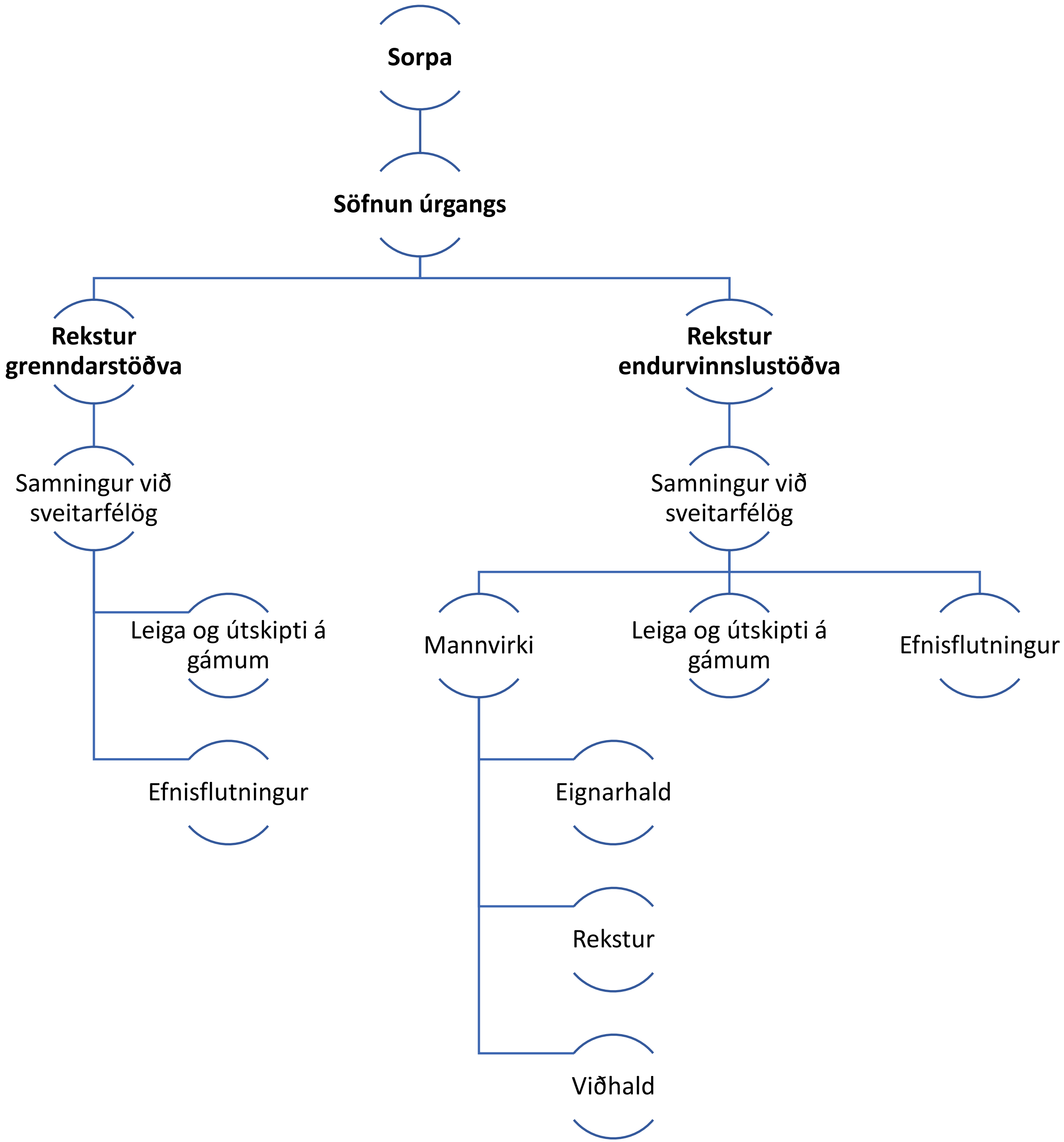

MEÐFERÐ ÚRGANGS

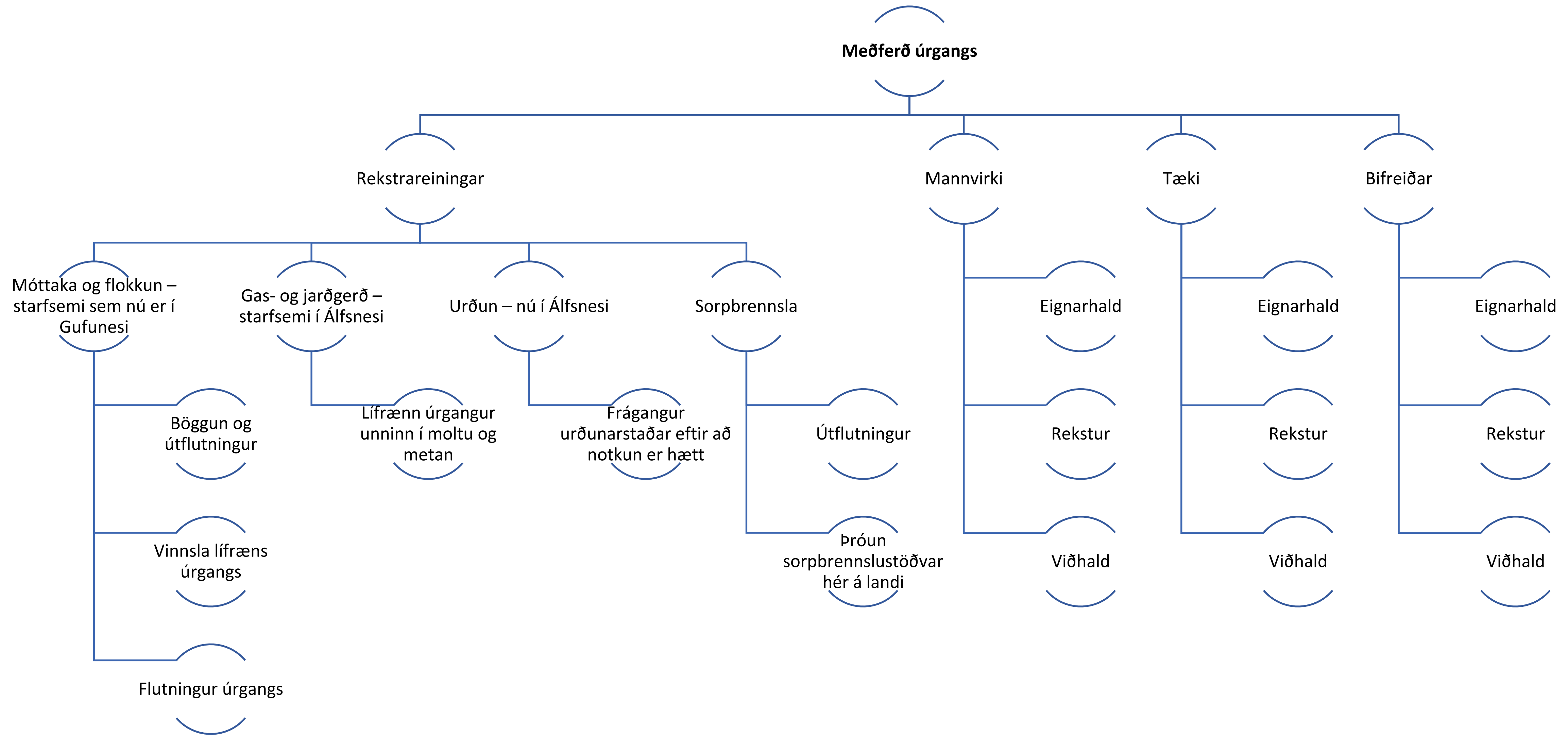

STRATEGÍA

SALA AFURÐA

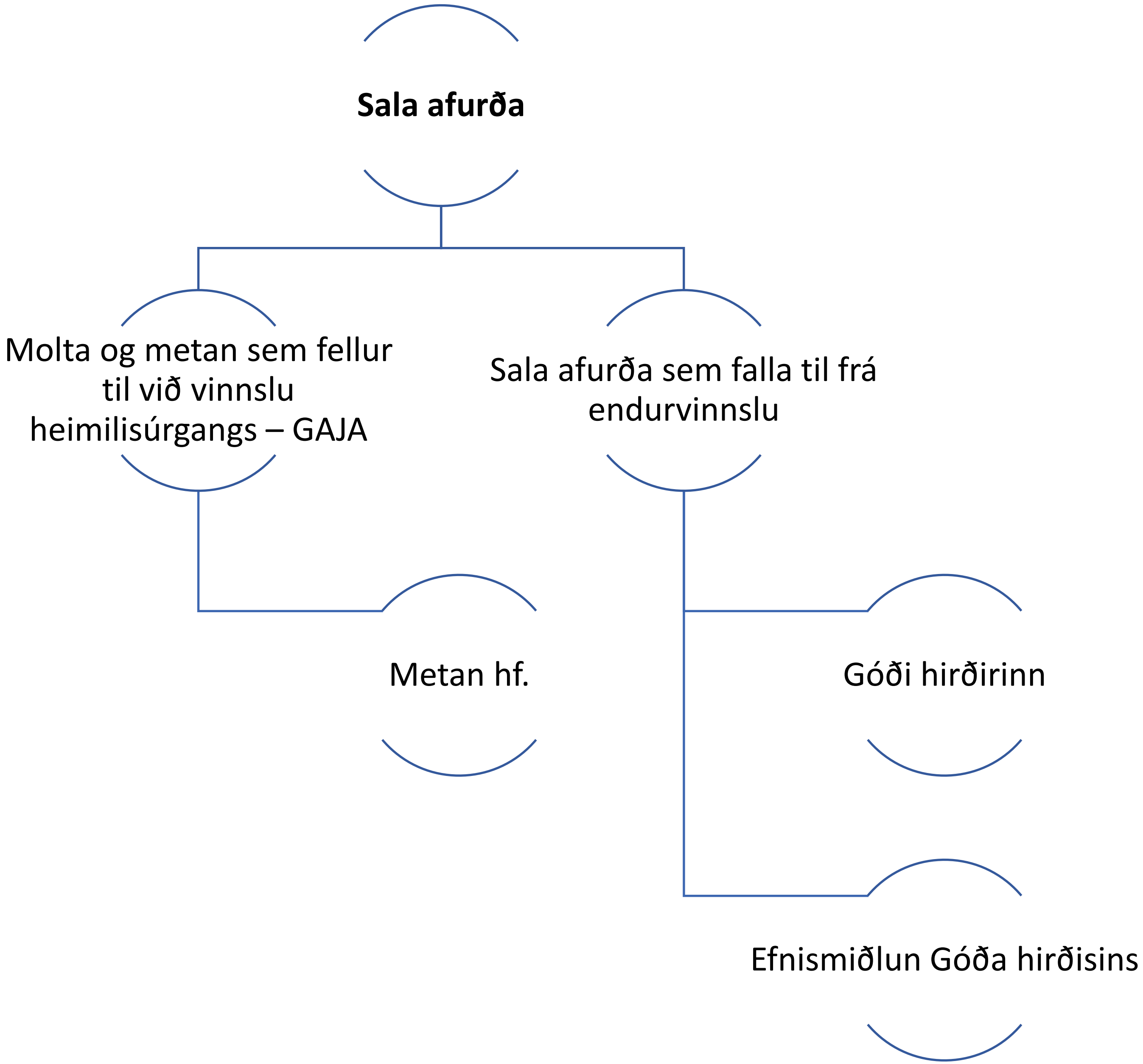

Sala afurða
Molta og metan sem fellur til við vinnslu heimilisúrgangs – GAJA
Sala afurða sem falla til frá endurvinnslu
Metan hf.
Góði hirðirinn
Efnismiðlun Góða hirðisins

SAMTÖK SVEITARFÉLAGA Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU

Takk fyrir!

STRATEGÍA

Húsi verslunarinnar

Kringlunni 7

103 Reykjavík

gundrun@strategia.is - helga@strategia.is

Fjórði fundur starfshóps um stjórnsýslu byggðasamlaga – 15. mars 2021

Sorpa – lögskyld verkefni og önnur verkefni

STRATEGÍA

STRATEGÍA

Yfirlit

1. Sorpa
    - Lögskyld verkefni skv. lögum 55/2003
    - Tilgangur og starfsemi Sorpu
    - Verkefni Sorpu
    - Til umhugsunar
        - Verkefni byggðasamlags / sveitarfélaga
        - Atvinnurekstur Sorpu

Lög 55/2003 um meðhöndlun sorps

STRATEGÍA

Hlutverk sveitarfélaga
skv. lögum um meðhöndlun úrgangs nr. 55/2003

- Skyldur þegar kemur að heimilis- og rekstrarúrgangi
  - Ákveða fyrirkomulag söfnunar frá heimilum og rekstraraðilum
  - Bera ábyrgð á flutningi heimilsúrgangs
  - Skulu sjá um að starfræktar séu móttöku- og söfnunarstöðvar

Lögskyld verkefni

- Bera ekki skyldur við endurvinnslu, endurnýtingu eða förgun sem slíka
  - Hins vegar eðlilegt að þau sinni verkefnum þar sem markaðsbrestur er
  - Urðun sem dæmi á hendi sveitarfélaga eðli málsins samkvæmt
- Setja samþykktir um meðhöndlun úrgangs, s.s.
  - Fyrirkomulag sorphirðu
  - Skyldu einstaklinga og lögaðila til að flokka úrgang
  - Stærð, gerð, staðsetningu og merkingu sorpíláta
  - Endurnýtingu og förgun úrgangs
  - Oþh.

Tilgangur og starfsemi Sorpu

Tilgangur Sorpu skv. stofnsamningi

- Að annast lögskyld verkefni sbr. að framan - en einnig:
    - Vinnslu og sölu á efnum úr sorpi til endurnýtingar eftir því sem hagkvæmt þykir
    - Samstarf og viðskipti við fyrirtæki er starfa á sviði endurvinnslu úrgangsefna eftir því sem hagkvæmt þykir.
- Í 10. gr. stofnsamnings segir að Sorpa:
    - Geti leyst verkefni sín með eigin starfsliði
    - Geti leyst verkefni sín með samningum við sjálfstæða verktaka
    - Skuli bjóða út verkefni eftir því sem unnt er
    - Hafi heimild til samstarfs við aðra aðila um einskaka þætti starfseminnar
    - Hafi heimild (stjórn) til að setja á stofn hlutafélög
        - til að sinna tilteknum verkefnum sem falla að tilgangi byggðasamlagsins
        - og / eða leita samstarfs við aðra aðila um stofnun slíkra félaga

- Af þessu má álykta að gert er ráð fyrir þróun markaðar og þar með endurskoðun verkefna sem byggðasamlagið sinnir – og því horft til samstarfs, útvistunar og tilfærslu verkefna í dótturfélög

Eigendastefna Sorpu
Tilgangur og starfsemi

- Tilgangur
  - Móttaka og meðhöndlun úrgangs í samræmi við lögskyld verkefni skv. lögum 55/2004
- Kjarnastarfsemi
  - Rekstur urðunarstaðar
  - Starfrækja móttöku- og söfnunarstöðvar
- Vegna *„skylda eigenda um að draga úr urðun lífræns úrgangs og auka endurvinnslu og endurnýtingu úrgangs*“ nær starfsemin einnig til:
    - Framleiðslu á eldsneyti og orku úr úrgangi
    - Sölu á flokkuðum úrgangi

  ...ef hagkvæmt þykir og/eða ef því fylgir umhverfislegur ávinningur

- Þá segir að SORPA bs. skuli í allri starfsemi sinni gæta að samkeppnissjónarmiðum sem uppi kunna að vera hverju sinni

Verkefni Sorpu

STRATEGÍA

Núverandi verkefni Sorpu

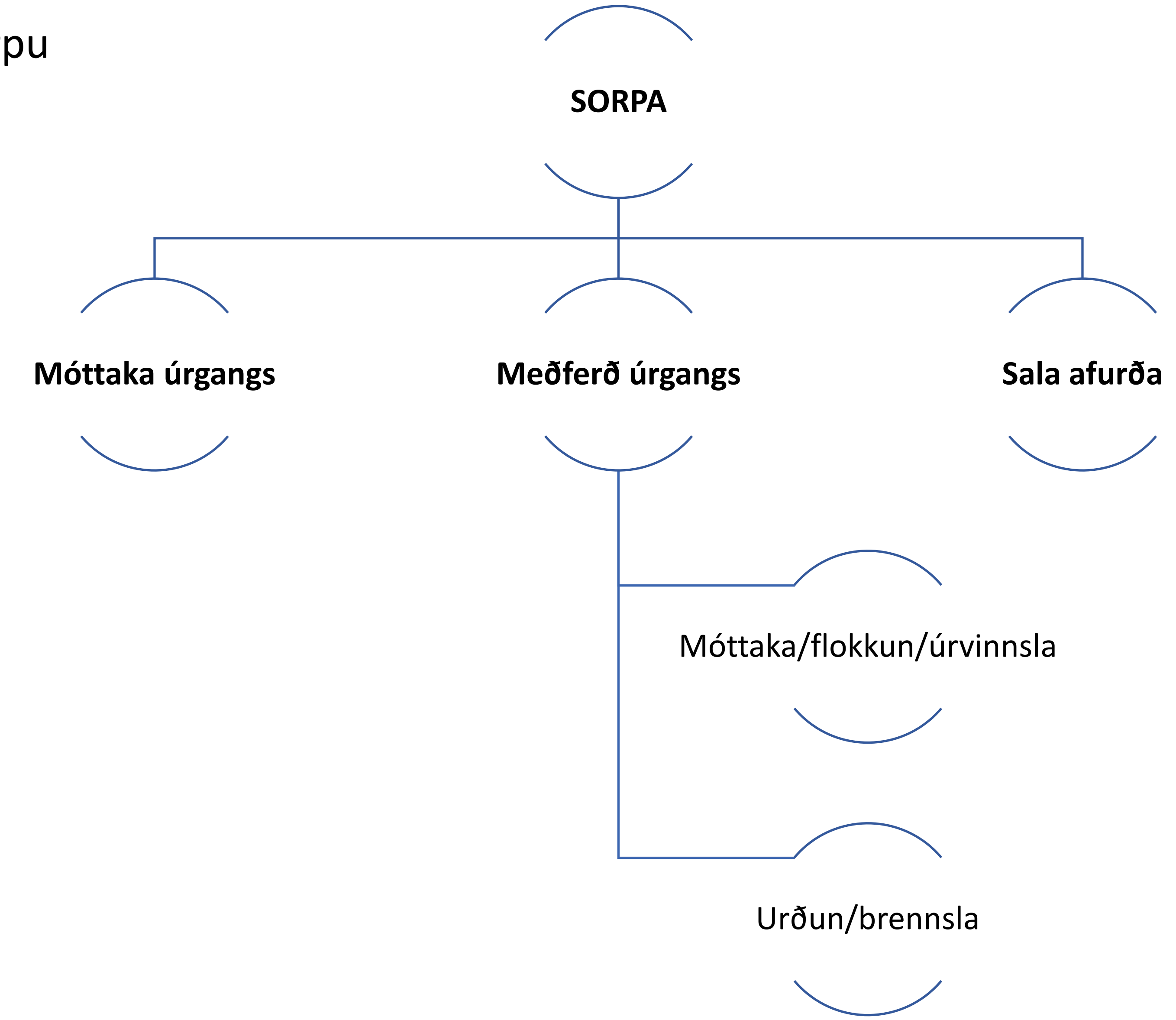

STRATEGÍA

MÓTTAKA ÚRGANGS

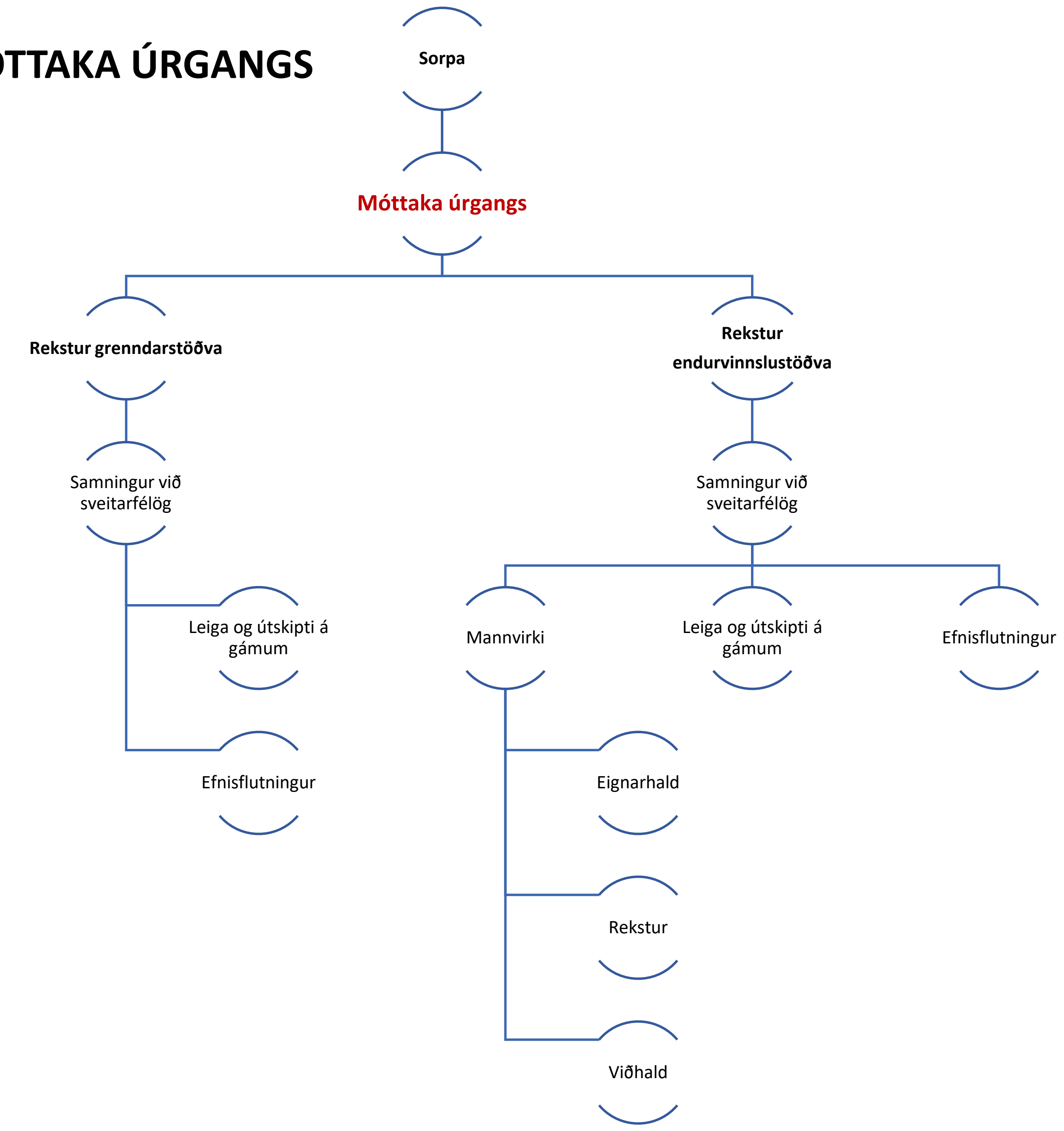

- Móttökustöðvar eru lögskyld verkefni
- Eru hins vegar ekki hluti af starfsemi byggðasamlagsins Sorpu
  - Starfsemin er til komin með þjónustusamningum við sveitarfélögin
  - Ekki sameiginleg stefnumörkun í málaflokknum
- Sorpa sinnir starfseminni ekki sjálf
  - Aðeins stjórnun og eftirlit
  - Gámum og akstri útvistað
  - Sveitarfélög eiga lóðir
- Stefnumörkun vegna málaflokksins ekki sinnt af sveitarfélögunum - heldur stjórnendum og stjórn Sorpu - þar sem ákvæðum þjónustusamninga sleppir
- Utan við þennan starfsþátt fellur söfnun úrgangs og flutningur frá heimilum
  - Sveitarfélög sinna sitt í hvoru lagi stefnumörkun, stjórnun og eftirliti
  - Söfnun og akstri stundum útvistað

STRATEGÍA

MEÐFERÐ ÚRGANGS

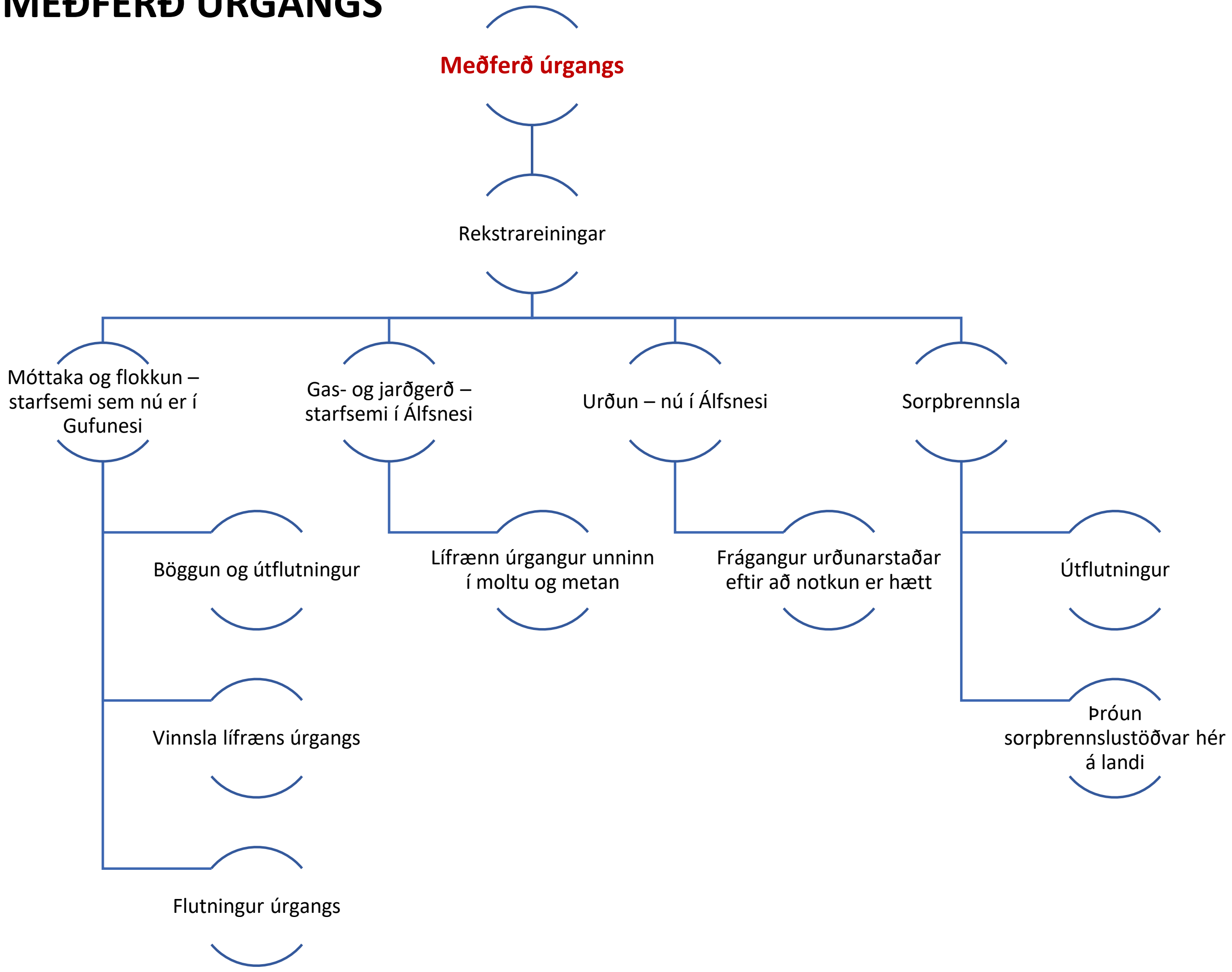

- Meðferð úrgangs ekki flokkað jafn augljóslega og söfnun og móttaka m.t.t. lögskyldra verkefna sveitarfélaga
- Gufunes
  - Að hluta til á samkeppnismarkaði
  - Markaðsbrestur í tilteknum flokkum
  - Þarfnast nánari rýni
- GAJA
  - Líklega hagkvæmari í víðtækari starfsemi en innan byggðasamlags SH
  - Möguleg innviðafjárfesting í núverandi vaxtastigi – PPP?
- Urðun í Álfsnesi
  - Markaðsbrestur
  - Ábyrgð eftir lokun í 30 ár- 1,5 ma kostnaður
- Sorpbrennsla
  - Líklega hagkvæmari í víðtækari starfsemi en innan byggðasamlags SH
  - Aðkoma ríkis og annarra sveitarfélaga?
  - Möguleg innviðafjárfesting í núverandi vaxtastigi – PPP?

STRATEGÍA

SALA AFURÐA

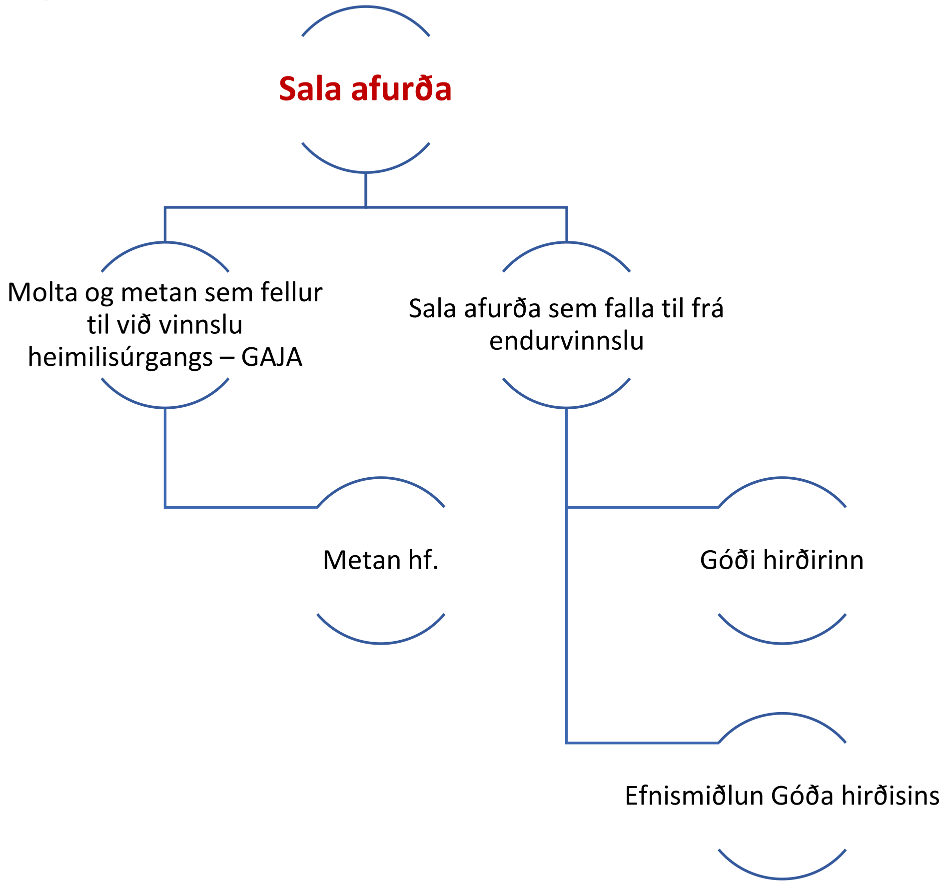

- Sala afurða ekki hluti af lögskyldum verkefnum sveitarfélaga
- Molta og metan
  - Á samkeppnismarkaði
  - Yrði slík starfsemi rekin innan / í nafni sveitarfélags?
- Góði hirðirinn
  - Á samkeppnismarkaði
  - Yrði slík starfsemi rekin innan / í nafni sveitarfélags?

Til umhugsunar

Til umhugsunar

1. Hversu langt ná eiginlegar skyldur sveitarfélaganna skv. lögum 55/2003?
2. Er hagkvæmni í því að sveitarfélögin sinni slíkum verkefnum saman í byggðasamlagi?
3. Eru forsendur fyrir stefnusáttmála byggðasamlags vegna þeirra verkefna?
4. Hvað verður um verkefni sem ekki næst stefnusáttmáli um?
5. Geta Strætó og Sorpa verið eitt og sama byggðasamlagið?
   - Þjónustustig, útboð, samningastjórnun og eftirlit
6. Hvaða rekstrarform hentar núverandi atvinnurekstri Sorpu?
7. Fylgja allar eignir og starfsemi fyrirtækjarekstri Sorpu – eða verða einhver áfram á forræði sveitarfélaga / byggðasamlags?
   a) Tiltekin starfsemi / eignir í Gufunesi
   b) Álfsnes
   c) Þróunarverkefni
      a) Gaja
      b) Sorpbrennsla

Verkefni byggðasamlags / sveitarfélaga

Lögskyld starfsemi sveitarfélaga – leið A og leið B

Leið A: Byggðasamlagið

- Söfnun, móttaka og meðferð (markaðsbrestur)
- Sinnir útboðum og samningastýringu / eftirliti með
  - Söfnun og móttaka
  - Flokkun og vinnsla þar sem markaðsbrestur er
  - Rekstur Álfsness
- Samkvæmt **sameiginlegum stefnusáttmála** frá stefnuráði
- Gaja og sorpbrennsla sem þróunarverkefni gætu fallið hér undir

- Gæti orðið hluti af byggðasamlagi með Strætó – leið 2b

Leið B: Sveitarfélögin

- Ef næst ekki saman stefnusáttmáli þá gera sveitarfélög þjónustusamninga saman eða hvert fyrir sig
  - Ekki verður þörf fyrir eiginlegt byggðasamlag
  - Útboðum, samningastýringu og eftirliti sinnt beint af sveitarfélögum
- Gaja og sorpbrennsla sem þróunarverkefni gætu verið unnin beint á samstarfsvettvangi sveitarfélaganna

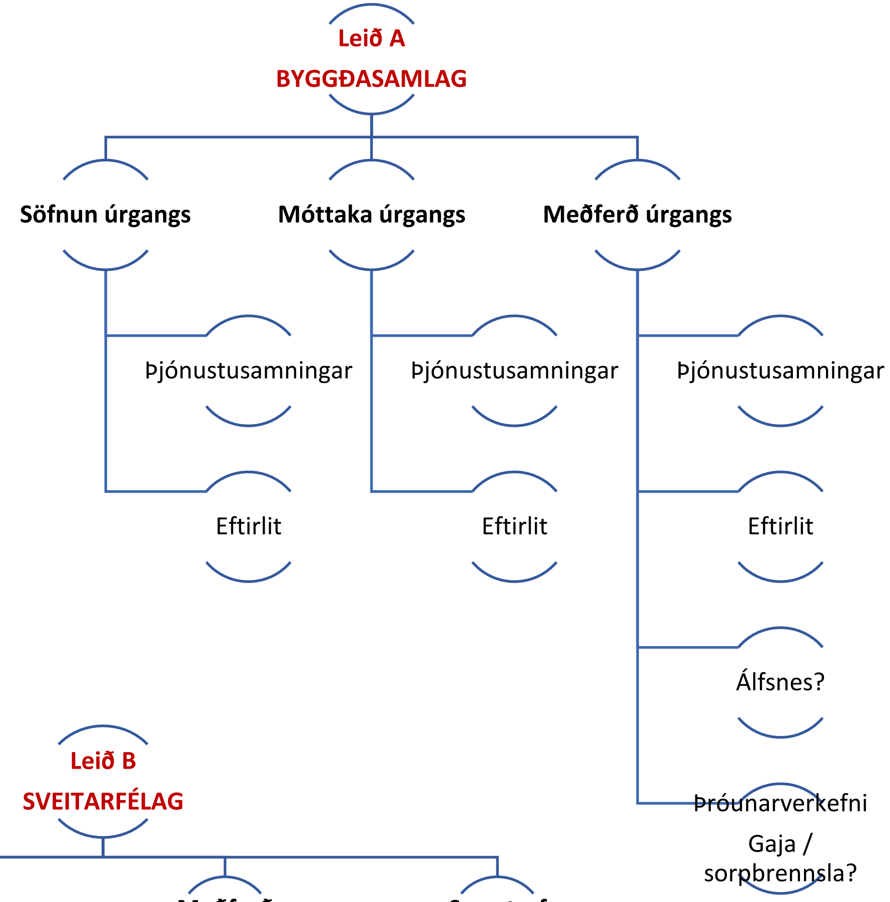

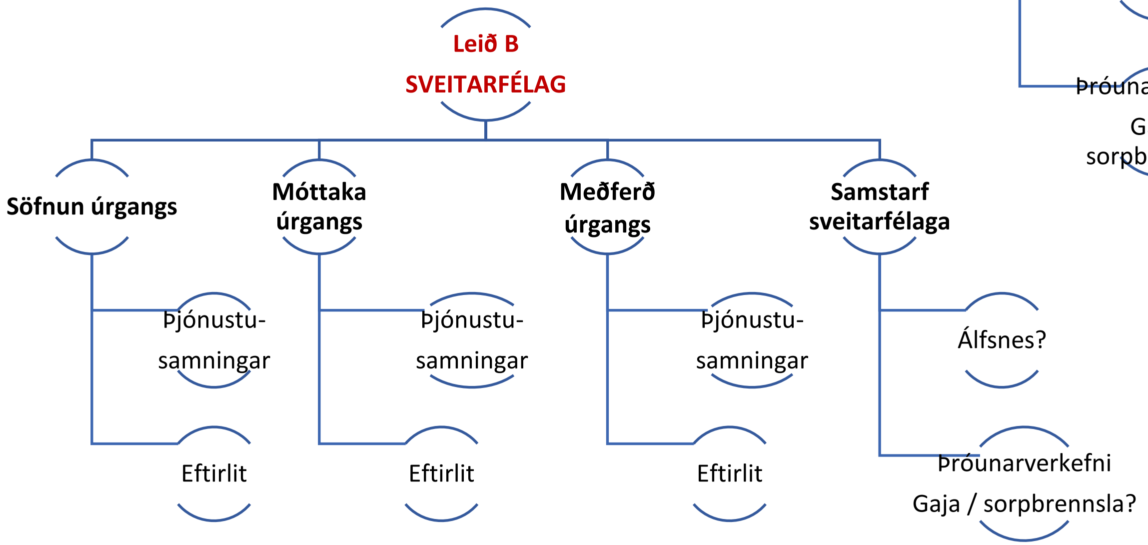

STRATEGÍA

Atvinnurekstur Sorpu

Atvinnurekstur Sorpu til framtíðar

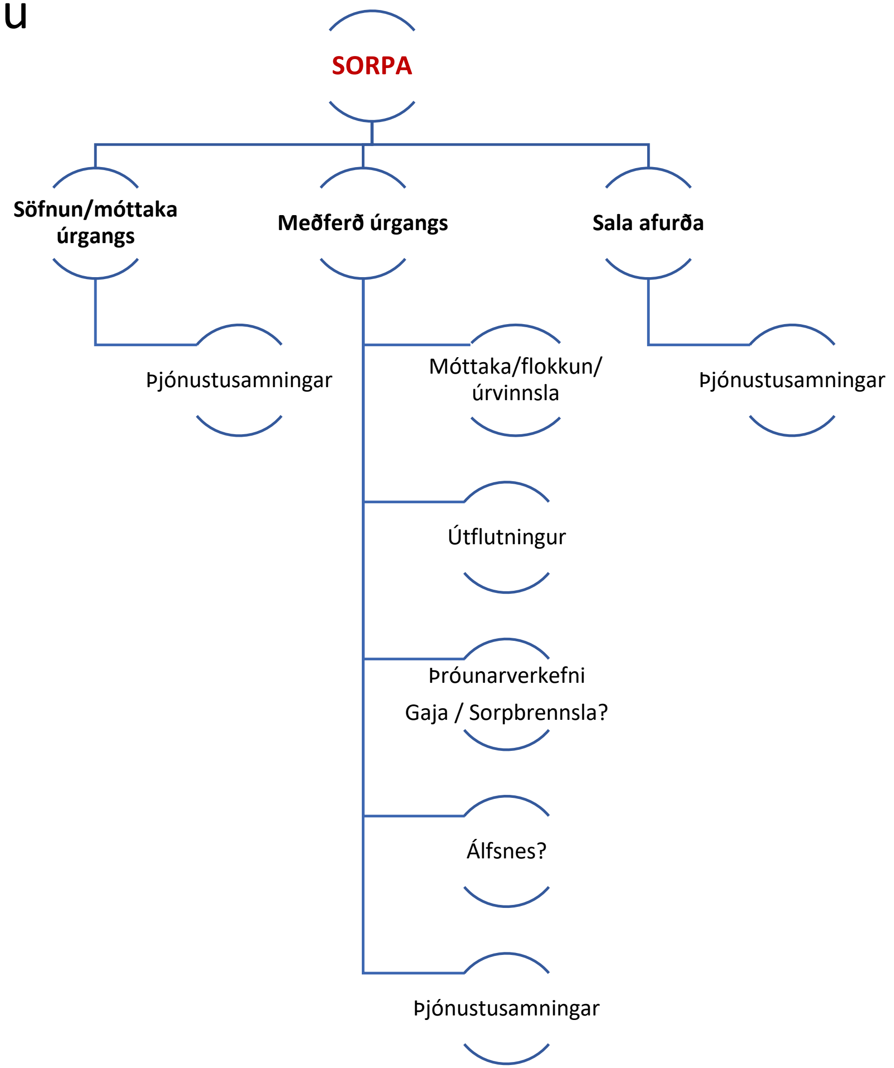

Skýrslur 2011 og 2020 kalla á viðeigandi rekstrarform

- Fyrir þau verkefni sem ekki eru verkefni sveitarfélaga
- T.d. þau sem eru á samkeppnismarkaði
- Geta nýst á breiðari vettvangi en aðeins sveitarfélaganna
- Rekstrarform fyrirtækja henta starfseminni betur
  - Ekki rekin með fjárhagslegri ábyrgð sveitarfélaga
  - Stjórnskipulag í takt við atvinnurekstur
  - Áhættustýring
  - Sjálfstæð stjórnun
  - Aðskilinn fjárhagur
  - Stærðarhagkvæmni með víðtækari starfsemi – vörur og markaðir
    - T.d. bæði söfnun og móttaka
- Dæmi
  - Að hluta til meðferð úrgangs – Gufunes
  - Gaja gæti fylgt hér með – jafnvel sem þróunarverkefni
  - Þróun sorpbrennslustöðvar gæti verið unnin í gegnum Sorpu
  - Sala á moltu og metan
  - Góði hirðirinn

  - Sorpa heldur áfram söfnun og móttöku úrgangs
    - Samkvæmt þjónustusamningum
    - Yrði hvorki takmörkuð við sveitarfélögin né höfuðborgarsvæðið – aukin hagkvæmni

STRATEGÍA

SAMTÖK SVEITARFÉLAGA Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU

Takk fyrir!

STRATEGÍA

Húsi verslunarinnar

Kringlunni 7

103 Reykjavík

gundrun@strategia.is - helga@strategia.is

SAMTÖK SVEITARFÉLAGA Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU

Fjórði fundur starfshóps um stjórnsýslu byggðasamlaga – 26. mars 2021

Sorpa – sviðsmyndir

STRATEGÍA

STRATEGÍA

Yfirlit

1. Sorpa
   - Lögskyld verkefni skv. lögum 55/2003
   - Tilgangur og starfsemi Sorpu
   - Verkefni Sorpu
   - Til umhugsunar
     - Verkefni byggðasamlags / sveitarfélaga
     - Atvinnurekstur Sorpu

Lög 55/2003 um meðhöndlun sorps

Hlutverk sveitarfélaga
skv. lögum um meðhöndlun úrgangs nr. 55/2003

- Skyldur þegar kemur að heimilis- og rekstrarúrgangi
  - Ákveða fyrirkomulag söfnunar frá heimilum og rekstraraðilum
  - Bera ábyrgð á flutningi heimilsúrgangs
  - Skulu sjá um að starfræktar séu móttöku- og söfnunarstöðvar

Lögskyld verkefni

- Bera ekki skyldur við endurvinnslu, endurnýtingu eða förgun sem slíka
  - Hins vegar eðlilegt að þau sinni verkefnum þar sem markaðsbrestur er
  - Urðun sem dæmi á hendi sveitarfélaga eðli málsins samkvæmt
- Setja samþykktir um meðhöndlun úrgangs, s.s.
  - Fyrirkomulag sorphirðu
  - Skyldu einstaklinga og lögaðila til að flokka úrgang
  - Stærð, gerð, staðsetningu og merkingu sorpíláta
  - Endurnýtingu og förgun úrgangs
  - Oþh.

Verkefni Sorpu

Núverandi verkefni Sorpu

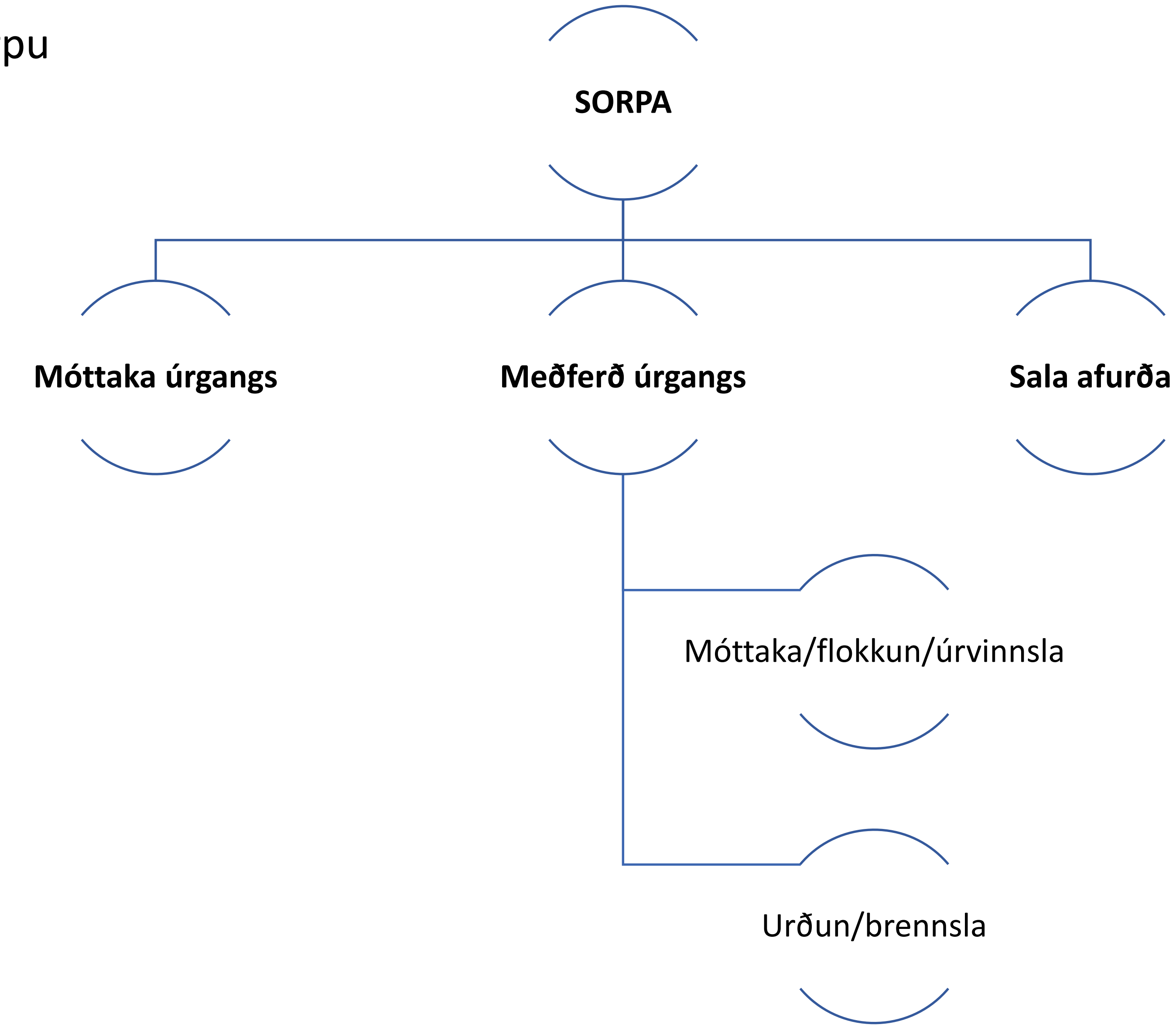

MÓTTAKA ÚRGANGS

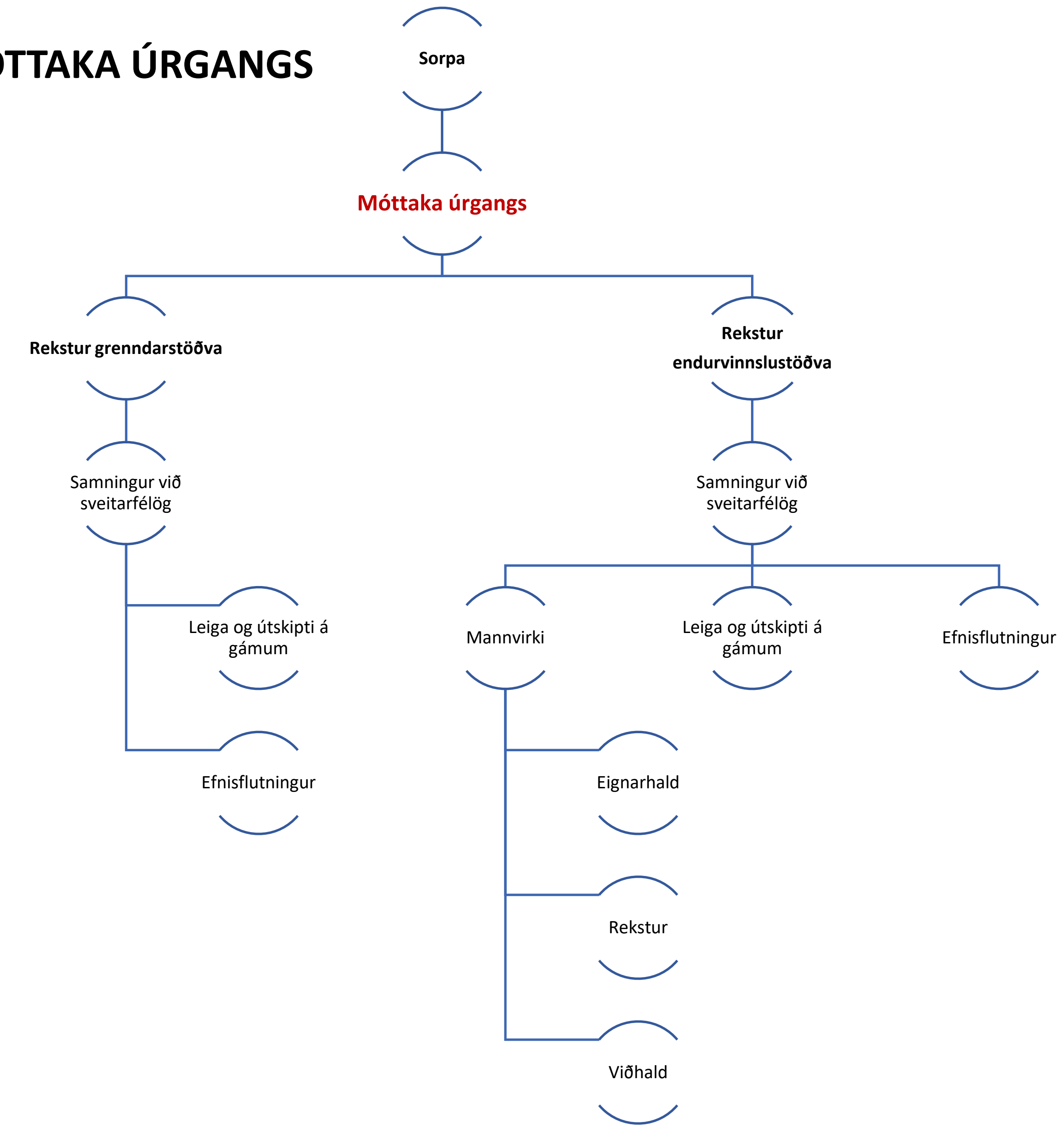

- Móttökustöðvar eru lögskyld verkefni
- Eru hins vegar ekki hluti af starfsemi byggðasamlagsins Sorpu
  - Starfsemin er til komin með þjónustusamningum við sveitarfélögin
  - Ekki sameiginleg stefnumörkun í málaflokknum
- Sorpa sinnir starfseminni ekki sjálf
  - Aðeins stjórnun og eftirlit
  - Gámum og akstri útvistað
  - Sveitarfélög eiga lóðir
- Stefnumörkun vegna málaflokksins ekki sinnt af sveitarfélögunum - heldur stjórnendum og stjórn Sorpu - þar sem ákvæðum þjónustusamninga sleppir
- Utan við þennan starfsþátt fellur söfnun úrgangs og flutningur frá heimilum
  - Sveitarfélög sinna sitt í hvoru lagi stefnumörkun, stjórnun og eftirliti
  - Söfnun og akstri stundum útvistað

STRATEGÍA

MEÐFERÐ ÚRGANGS

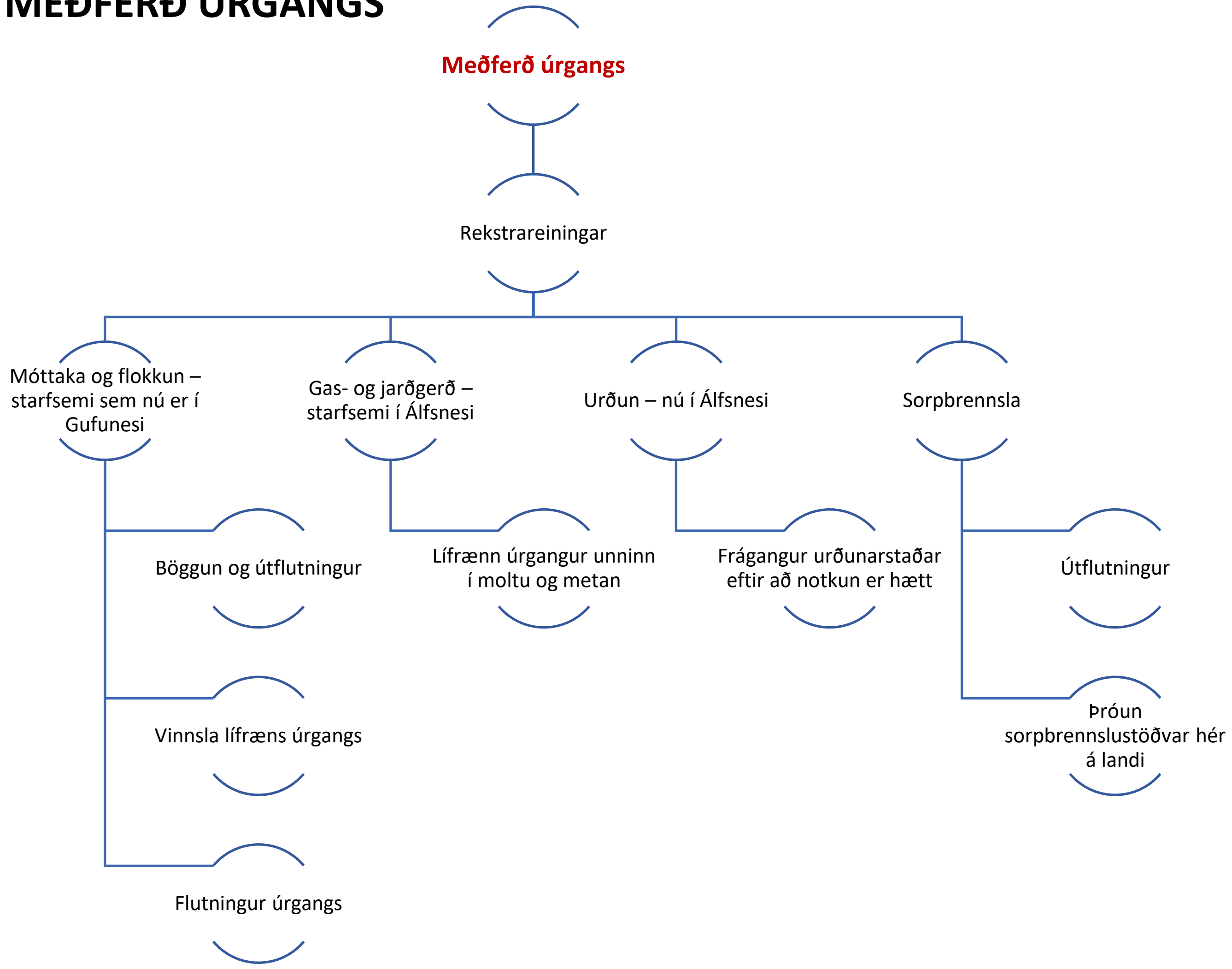

- Meðferð úrgangs ekki flokkað jafn augljóslega og söfnun og móttaka m.t.t. lögskyldra verkefna sveitarfélaga
- Gufunes
  - Að hluta til á samkeppnismarkaði
  - Markaðsbrestur í tilteknum flokkum
  - Þarfnast nánari rýni
- GAJA
  - Líklega hagkvæmari í víðtækari starfsemi en innan byggðasamlags SH
  - Möguleg innviðafjárfesting í núverandi vaxtastigi – PPP?
- Urðun í Álfsnesi
  - Markaðsbrestur
  - Ábyrgð eftir lokun í 30 ár- 1,5 ma kostnaður
- Sorpbrennsla
  - Líklega hagkvæmari í víðtækari starfsemi en innan byggðasamlags SH
  - Aðkoma ríkis og annarra sveitarfélaga?
  - Möguleg innviðafjárfesting í núverandi vaxtastigi – PPP?

SALA AFURÐA

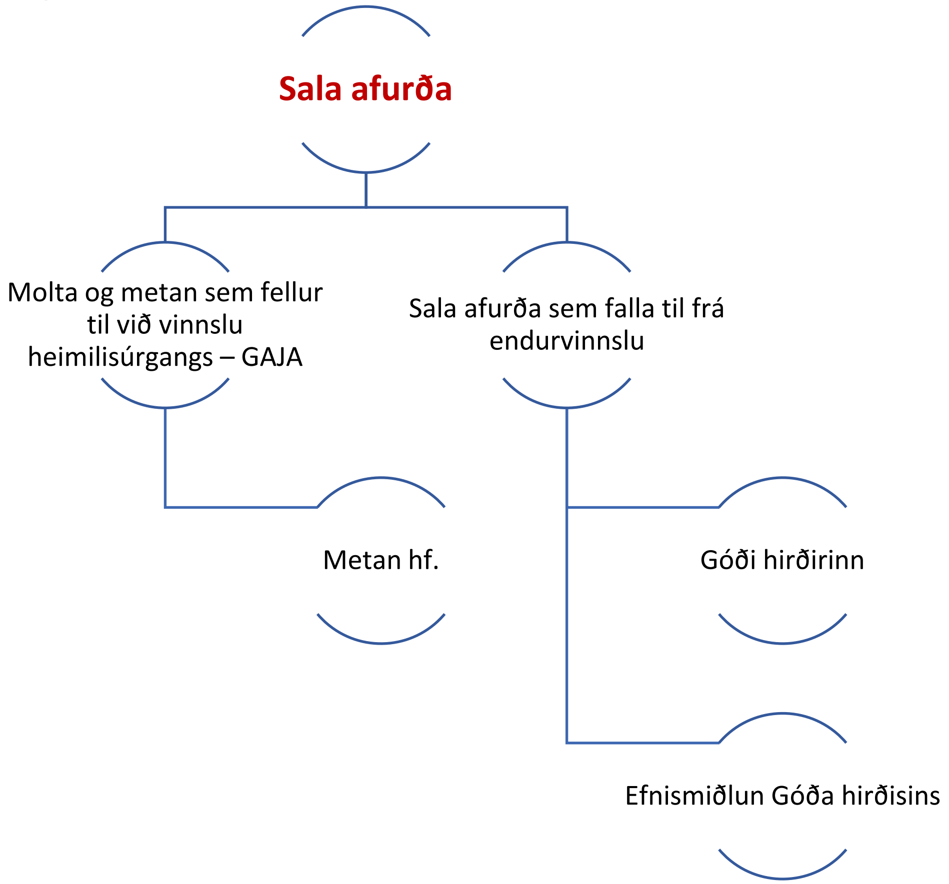

- Sala afurða ekki hluti af lögskyldum verkefnum sveitarfélaga
- Molta og metan
  - Á samkeppnismarkaði
  - Yrði slík starfsemi rekin innan / í nafni sveitarfélags?
- Góði hirðirinn
  - Á samkeppnismarkaði
  - Yrði slík starfsemi rekin innan / í nafni sveitarfélags?

Til umhugsunar

Til umhugsunar

1. Hversu langt ná eiginlegar skyldur sveitarfélaganna skv. lögum 55/2003?
2. Er hagkvæmni í því að sveitarfélögin sinni slíkum verkefnum saman í byggðasamlagi?
3. Eru forsendur fyrir stefnusáttmála byggðasamlags vegna þeirra verkefna?
4. Hvað verður um verkefni sem ekki næst stefnusáttmáli um?
5. Geta Strætó og Sorpa verið eitt og sama byggðasamlagið?
    - Þjónustustig, útboð, samningastjórnun og eftirlit
6. Hvaða rekstrarform hentar núverandi atvinnurekstri Sorpu?
7. Fylgja allar eignir og starfsemi fyrirtækjarekstri Sorpu – eða verða einhver áfram á forræði sveitarfélaga / byggðasamlags?
    a) Tiltekin starfsemi / eignir í Gufunesi
    b) Álfsnes
    c) Þróunarverkefni
        a) Gaja
        b) Sorpbrennsla

Verkefni byggðasamlags / sveitarfélaga

Lögskyld verkefni sveitarfélaga – leið A og leið B

Leið A: Byggðasamlagið

- Söfnun, móttaka og meðferð (markaðsbrestur)
- Sinnir útboðum og samningastýringu / eftirliti með
    - Söfnun og móttaka
    - Flokkun og vinnsla þar sem markaðsbrestur er
    - Rekstur Álfsness
- Samkvæmt **sameiginlegum stefnusáttmála** frá stefnuráði
- Gaja og sorpbrennsla sem þróunarverkefni gætu fallið hér undir

- Gæti orðið hluti af byggðasamlagi með Strætó – leið 2b

Leið B: Sveitarfélögin

- Ef næst ekki saman stefnusáttmáli þá gera sveitarfélög þjónustusamninga saman eða hvert fyrir sig
    - Ekki verður þörf fyrir eiginlegt byggðasamlag
    - Útboðum, samningastýringu og eftirliti sinnt beint af sveitarfélögum
- Gaja og sorpbrennsla sem þróunarverkefni gætu verið unnin beint á samstarfsvettvangi sveitarfélaganna

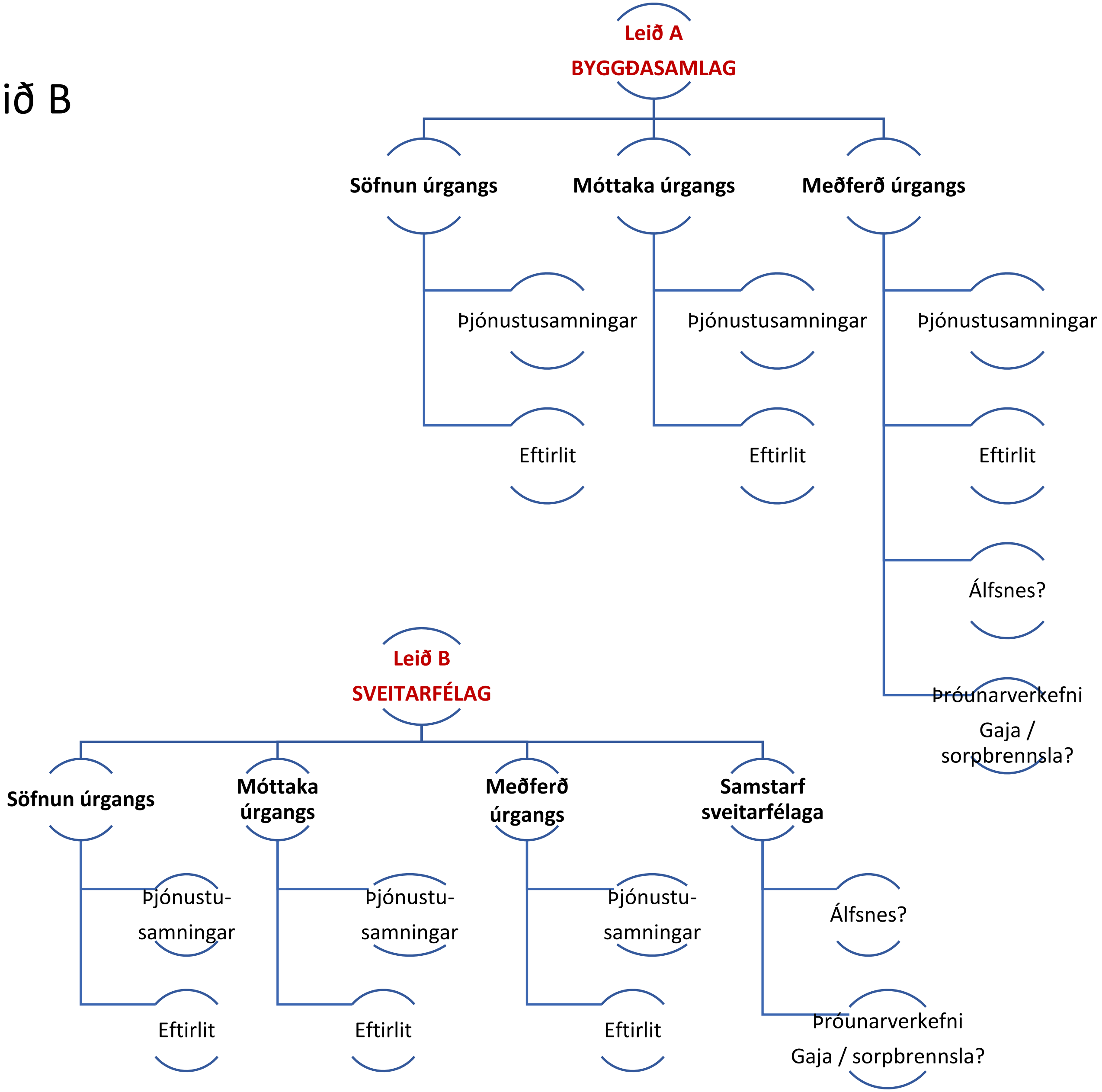

Atvinnurekstur Sorpu

Atvinnurekstur Sorpu til framtíðar

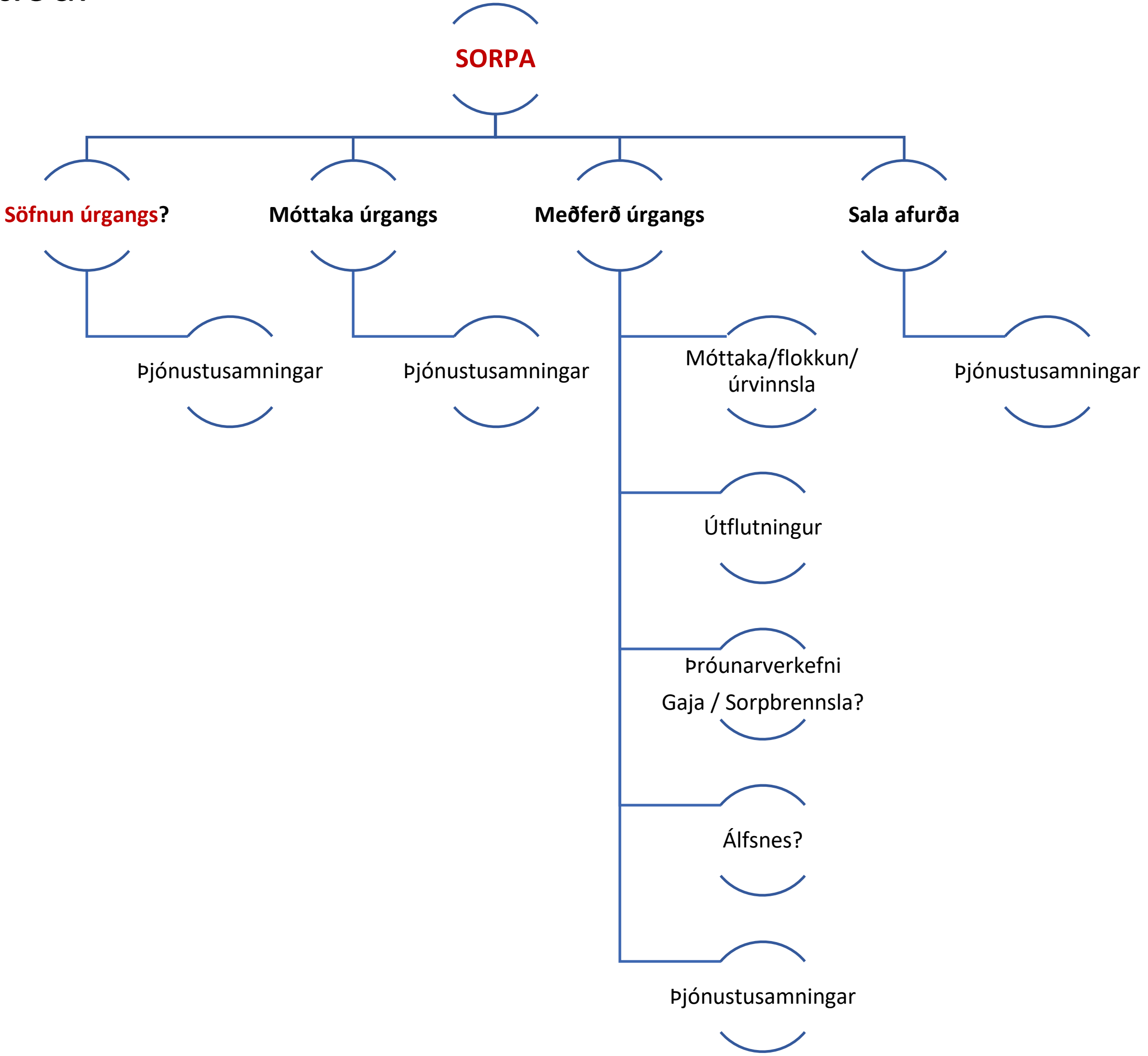

Skýrslur 2011 og 2020 kalla á viðeigandi rekstrarform

- Fyrir þau verkefni sem ekki eru verkefni sveitarfélaga
- T.d. þau sem eru á samkeppnismarkaði
- Geta nýst á breiðari vettvangi en aðeins sveitarfélaganna
- Rekstrarform fyrirtækja henta starfseminni betur
  - Ekki rekin með fjárhagslegri ábyrgð sveitarfélaga
  - Stjórnskipulag í takt við atvinnurekstur
  - Áhættustýring
  - Sjálfstæð stjórnun
  - Aðskilinn fjárhagur
  - Stærðarhagkvæmni með víðtækari starfsemi – vörur og markaðir
    - T.d. bæði söfnun og móttaka
- Dæmi
  - Að hluta til meðferð úrgangs – Gufunes
  - Gaja gæti fylgt hér með – jafnvel sem þróunarverkefni
  - Þróun sorpbrennslustöðvar gæti verið unnin í gegnum Sorpu
  - Sala á moltu og metan
  - Góði hirðirinn

  - Sorpa heldur áfram móttöku, meðferð og sölu
    - Gæti hafið söfnun úrgangs
    - Samkvæmt þjónustusamningum
    - Yrði hvorki takmörkuð við sveitarfélögin né höfuðborgarsvæðið – aukin hagkvæmni

Samantengdar sviðsmyndir

Lögskyld verkefni og markaðsbrestur

Markaðsaðilar

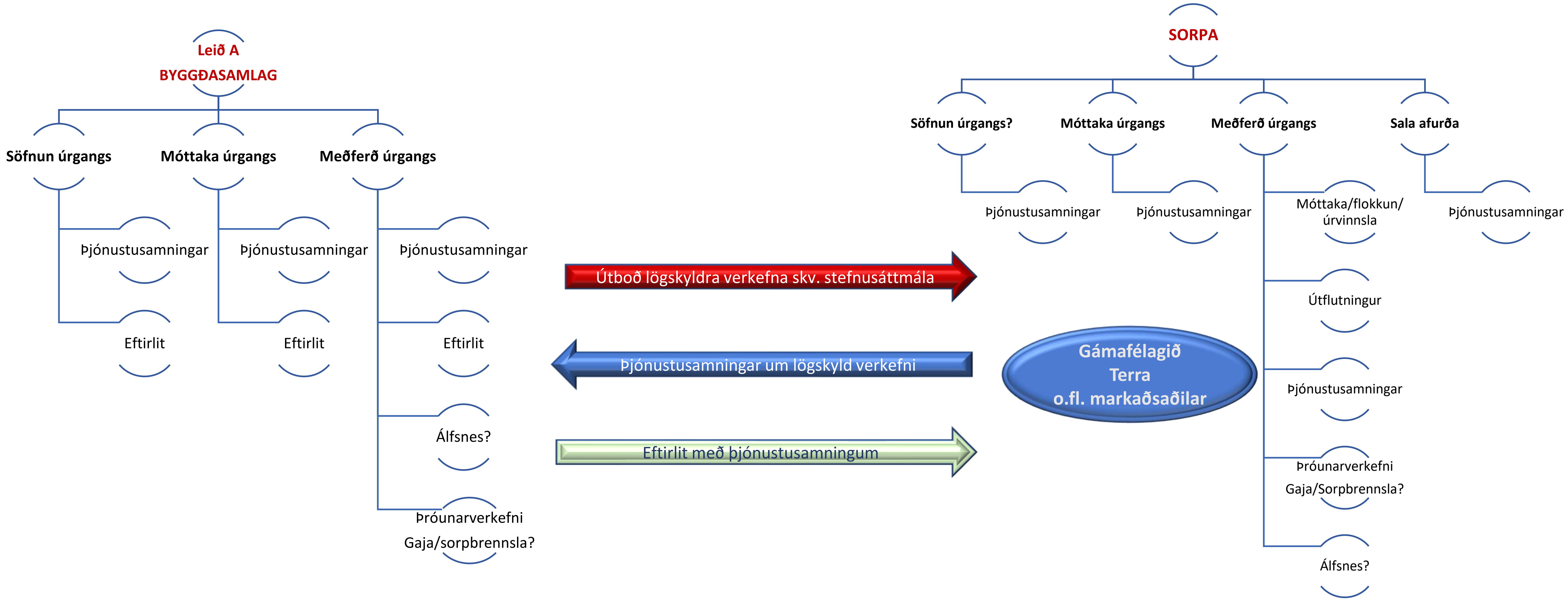

Lögskyld verkefni og markaðsbrestur

Markaðsaðilar

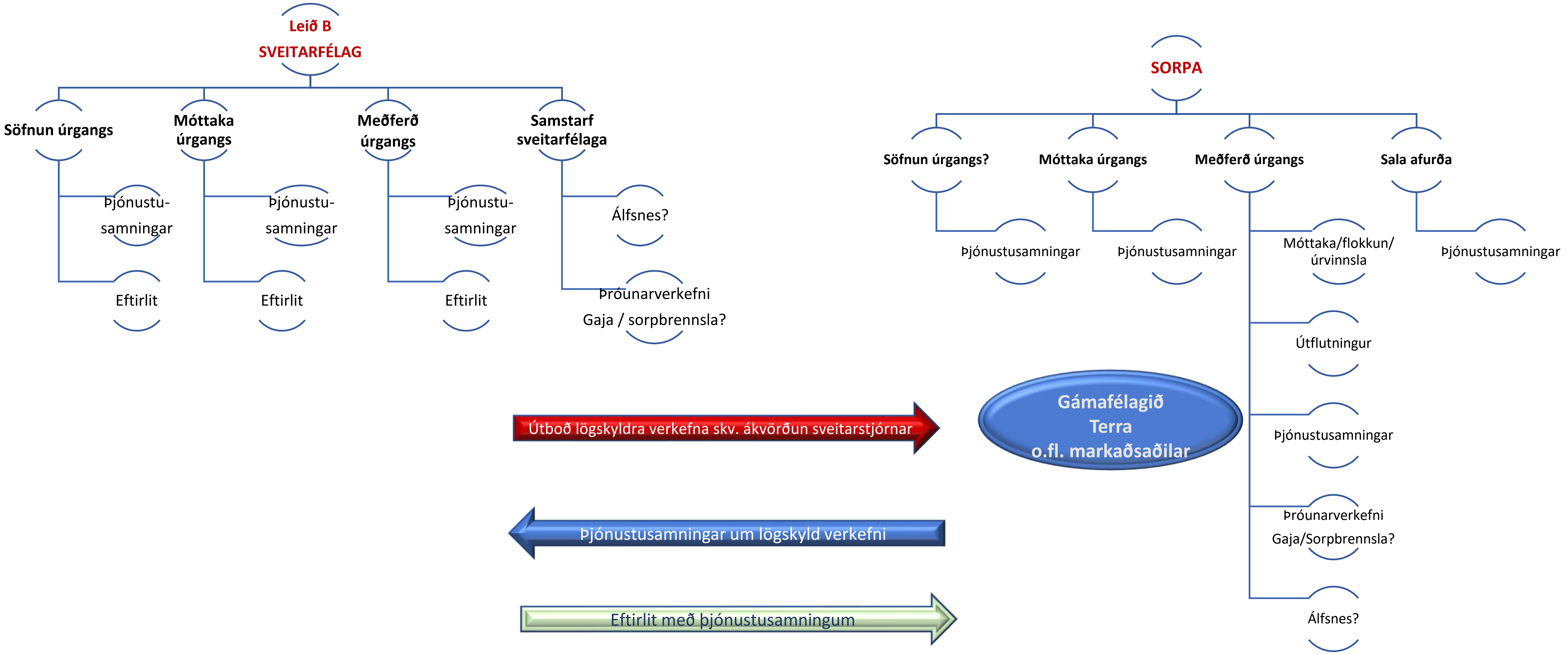

Takk fyrir!

STRATEGÍA

Húsi verslunarinnar

Kringlunni 7

103 Reykjavík

gundrun@strategia.is - helga@strategia.is

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

Starfshópur um stjórnsýslu byggðasamlaganna
1. fundur

Mánudaginn 8.febrúar 2021, kl:8:30 kom starfshópur um stjórnsýslu byggðasamlaganna saman til fundar með fjarfundabúnaði.

Fundinn sátu: Ágúst Bjarni Garðarsson Hafnarfirði, Ásgeir Sveinsson Mosfelsbæ, Björg Fenger Garðabæ, Dóra Björt Guðjónsdóttir Reykjavík, Egill Þór Jónsson Reykjavík, Guðmundur Ari Sigurjónsson Seltjarnarnesi, Jón Ingi Hákonarson Hafnarfirði, Lovísa Jónsdóttir Mosfellsbæ, Margrét Friðriksdóttir Kópavogi, Sara Dögg Svanhildardóttir Garðabær, Theódóra S. Þorsteinsdóttir Kópavogi. Formaður setti fund og gengið var til dagskrár.

Formaður setti fund og gengið var til dagskrár.

1.Inngangur og erindsbréf.

Páll Björgvin fer yfir tilurð verkefnisins, ferli þess í grófum dráttum ásamt yfirferð á erindisbréfi starfshópsins sem liggur fyrir.

Erindisbréf fylgir fundargögnum fundarins.

2. Helstu niðurstöður skýrslu Strategíu frá því í júní 2020

Helga Hlín Hákonardóttir, Stragegíu fer yfir helstu niðurstöður skýrslu Strategíu frá því í júní 2020 og helstu verkliði í samþykktri verkáætlun.

Glærur Helgu fylgja fundargögnum fundarins.

3.Drög að verkáætlun starfshópsins.

Guðrún Ragnarsdóttir fer fyrir drög að verkáætlun starshópsins.

Drög að verkáætlun fylgja fundargögnum fundarins.

4. Farið yfir drög að skilgreiningu á verkefnum Sorpu og Strætó

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfræðingur SSH fer yfir þá vinnu sem liggur fyrir er varðar skilgreiningu á verkefnum Sorpu og Strætó.

Kynning liggur fyrir með fundargögnum.

5. Farið yfir fyrirliggjandi hugmyndir um stefnráð Byggðasamlaganna.

Helga Hlín fer yfir fyrirliggjandi hugmyndur um stefnuráð Byggðasamlaganna. Starshópnum er skipt niður í tvo umræðuhópa þar sem rætt var annars vegar um hlutverk stefnuráðs og hins vegar um skipun þess.

Hópur a: Guðrún Ragnarsdóttir, Páll Björgvin Guðmundsson, Dóra Björt Guðjónsdóttir, Egill Þór Jónsson, Jón Ingi Hákonarson, Lovísa Jónsdóttir, Sara Dögg Svanhildardóttir, Theódóra S. Þorsteinsdóttir.

Hópur b: Helga Hlín Hákonardóttir, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Ágúst Bjarni Garðarsson, Ásgeir Sveinsson, Björg Fenger, Guðmundur Ari Sigurjónsson, Margrét Friðriksdóttir.

Umræður.

Kynning um fyrirliggjandi hugmyndir um stefnuráð fylgja fundargögnum.

6. Fundafyrirkomulag.

Umræður um fundafyrirkomulag þ.e. hvort funda eigi með tveggja vikna millibili eða í hverri viku. Ekki varð niðurstaða vegna málsins og ákveðið að hittast n.k. mánudag kl. 8-10 og ræða þá frekar fyrirkomulag stefnuráðs.

Fleira ekki rætt. Fundi lokið 9:40.

Starfshópur um stjórnsýslu byggðasamlaganna
2. fundur

Mánudaginn 15.febrúar 2021, kl:8:00 kom starfshópur um stjórnsýslu byggðasamlaganna saman til fundar með fjarfundabúnaði.

Fundinn sátu: Ágúst Bjarni Garðarsson Hafnarfirði, Ásgeir Sveinsson Mosfellsbæ, Bjarni Torfi Álfþórsson Seltjarnarnesi, Björg Fenger Garðabæ, Dóra Björt Guðjónsdóttir Reykjavík, Egill Þór Jónsson Reykjavík, Guðmundur Ari Sigurjónsson Seltjarnarnesi, Jón Ingi Hákonarson Hafnarfirði, Lovísa Jónsdóttir Mosfellsbæ, Margrét Friðriksdóttir Kópavogi, Sara Dögg Svanhildardóttir Garðabær, Theódóra S. Þorsteinsdóttir Kópavogi. Einnig Páll Björgvin Guðmundsson framkvæmdastjóri SSH og formaður starfshópsins, Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfræðingur SSH auk Guðrúnar Ragnarsdóttur og Helgu Hlínar Hákonardóttur ráðgjafa Strategíu. Formaður setti fund og gengið var til dagskrár.

1. Fundargerð síðasta fundar.

Fundargerð 1. fundar starfshópsins sem fram fór 8. febrúar 2021 lögð fram og samþykkt.

Drög að fundargerð 1. fundar var meðal fundargagna.

2. Stefnuráð

Helga Hlín Hákonardóttir kynnir tillögur og umræðupunkta vegna tillagna um stefnuráð byggðasamlaga, þ.á.m. um hlutverk þess og skipun. Farið er sérstaklega yfir hlutverk stjórnar byggðasamlags og eigendafundar. Þá rekur Helga mögulegar útfærslur á skipan stefnuráðs og tillögur að ályktunarhæfni eigendafundar um stefnusáttmála.

Glærur Helgu fylgja fundargögnum fundarins.

Umræður

Til umræðu voru eftirfarandi spurningar:

1. Eitt eða fleiri stefnuráð?

Dóra Björt, Ásgeir, Björg, Sara Dögg, Theódóra, Bjarni Torfi, Guðmundur Ari, Jón Ingi, Guðrún og Páll Björgvin tóku til máls undir þessum lið.

Almennt var afstaða fundarmanna sú að æskilegt væri að um eitt stefnuráð væri að ræða, en að jafnframt þyrfti að tryggja aðkomu minnihluta svo og útfærslu m.t.t. þess hvort eingöngu væri um að ræða stefnuráð vegna Sorpu bs. og Strætó bs. eða einng SHS og Skíðasvæðanna.

2. Hlutverk stefnuráðs

a. Stefnusáttmáli
b. Eftirfylgni með innleiðingu
c. Túlkun álitamála
d. Annað?

Margrét, Dóra Björt, Egill, Björg, Theódóra, Guðmundur, Lovísa, Ásgeir, Helga og Páll Björgvin tóku til máls undir þessum lið.

Umræður.

3. Skipan stefnuráðs

a. Stefnuráð allra kjörinna fulltrúa - undirnefndir
b. Tveir frá hverju sveitarfélagi – meirihluti / minnihluti sbr. starfshópur
c. Jafn fjöldi frá hverju sveitarfélagi
d. Lýðræðislegt stefnuráð eftir íbúafjölda sveitarfélaga – sbr. fulltrúaráð SSH

Dóra Björt, Sara Dögg, Guðmundur, Ásgeir, Egill, Lovísa, Guðrún og Páll Björgvin tóku til máls undir þessum lið.

Almennt var afstaða fundarmanna sú að leið d) væri best, þ.e. að stefnuráð væri skipað hlutfallslega, en jafnframt þyrfti þá að huga að atkvæðavægi við ákvarðanatöku og einnig því að aðkoma minnihluta væri skýr. Jafnframt kom til umræðu mikilvægi þess að sveitarstjórar hefðu einhvers konar aðkomu að stefnuráði og sterk tengsl við það þó þeir sitji ekki sem fulltrúar í því.

4. Ályktunarhæfi eigendafunda vegna stefnusáttmála

a. Samþykki meirihluta sveitarfélaga (4 af 6) - eða eftir stærð sveitarfélaga
b. Samþykki aukins meirihluta sveitarfélaga (5 af 6) - eða eftir stærð sveitarfélaga •
    i. Hvaða hlutfall ef eftir stærð sveitarfélaga?
c. Samþykki allra sveitarfélaga

Dóra Björt, Guðmundur, Björg, Sara Dögg, Theódóra, Björg, Helga og Guðrún tóku til máls undir þessum lið.

Almennt var afstaða fundarmanna sú að leið b) væri æskilegust.

Þá voru umræður um að skerpa þyrfti á skilgreiningum svo auðveldara væri að viðhafa rétta hugtakanotkun og ná fram skilningi á hlutverki eigendafunda, stefnuráðs og stjórnar.

3. Fundafyrirkomulag.

Álkveðið var að næsti fundur yrði haldinn mánudaginn 1. mars kl 8:00

Fleira ekki rætt. Fundi lokið 10:00.

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

Starfshópur um stjórnsýslu byggðasamlaganna
3. fundur

Mánudaginn 1. mars 2021, kl:8:00 kom starfshópur um stjórnsýslu byggðasamlaganna saman til fundar með fjarfundabúnaði.

Fundinn sátu: Ágúst Bjarni Garðarsson Hafnarfirði, Ásgeir Sveinsson Mosfellsbæ, Bjarni Torfi Álfþórsson Seltjarnarnesi, Björg Fenger Garðabæ, Dóra Björt Guðjónsdóttir Reykjavík, Guðmundur Ari Sigurjónsson Seltjarnarnesi, Jón Ingi Hákonarson Hafnarfirði, Lovísa Jónsdóttir Mosfellsbæ, Margrét Friðriksdóttir Kópavogi, Sara Dögg Svanhildardóttir Garðabær, Theódóra S. Þorsteinsdóttir Kópavogi. Einnig Páll Björgvin Guðmundsson framkvæmdastjóri SSH og formaður starfshópsins, Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfræðingur SSH auk Guðrúnar Ragnarsdóttur og Helgu Hlínar Hákonardóttur ráðgjafa Strategíu. Egill Þór Jónsson boðaði forföll. Formaður setti fund og gengið var til dagskrár.

1. Fundargerð síðasta fundar.

Fundargerð 2. fundar starfshópsins sem fram fór 15. febrúar 2021 lögð fram og samþykkt.

Drög að fundargerð 2. fundar var meðal fundargagna.

2. Tillögur um stefnuráð

Helga Hlín Hákonardóttir kynnir samandregnar tillögur um aðalfundi byggðasamlaga og hlutverk og skipan stefnuráðs með hliðsjón af umræðum síðasta fundar.

Hlutverk stefnuráðs yrði þá að gera tillögu til eigendafunda að stefnusáttmála, hafa eftirfylgni með innleiðingu stjórna á stefnusáttmála, fara með túlkun álitamála sem stjórn beri upp eða stefnuráð tekur upp. Umræður.

Bjarni, Ásgeir, Björg, Guðmundur Ari, Theódóra, Sara Dögg og Páll Björgvin tóku til máls undir þessum lið. Niðurstaða umræðunnar sú að gæta þurfi þess að skilgreina vel hlutverk stjórnar og í hvaða tilvikum þurfi að leggja ákvarðanir fyrir stefnuráð.

Helga kynnir hugmyndir um skipan stefnuráðs. Ekki liggja enn fyrir tillögur um fjölda fulltrúa eða hvernig þeir skuli skipaðir. Umræður.

Dóra Björt, Theódóra, Björg, Guðmundur Ari, Sara Dögg og Páll Björgvin tóku til máls undir þessum lið.

Helga kynnir hugmyndir um ályktunarhæfi eigendafunda vegna stefnusáttmála og tillögu um áskilið samþykki aukins meirihluta sveitarfélaga. Umræður.

Björg, Margrét, Dóra Björt, Theódóra og Páll Björgvin tóku til máls undir þessum lið.

Guðmundur Ari Sigurjónsson fer af fundi.

3. Verkefni byggðasamlaganna

Guðrún kynnir yfirlitsmynd yfir verkefni Strætó bs. og hugsanlegar nýjar sviðsmyndir m.t.t. breyttrar tilhögunar á rekstri. Helga kynnir sviðsmyndirnar nánar, hvernig rekstrarverkefnum sé háttað í dag og hvaða áhrif það hefði á verkefni Strætó bs. væri verkefnum úthýst í ríkari mæli.

Theódóra, Björg, Ásgeir, Margrét, Dóra Björt og Björg tóku til máls undir þessum lið.

Jón Ingi Hákonarson fer af fundi.

Helga kynnir yfirlitsmynd yfir verkefni Sorpu bs.

3. Önnur mál

Næsti fundur ákveðinn kl. 8:00 mánudaginn 15. mars.

Fleira ekki rætt. Fundi lokið 10:00.

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

Starfshópur um stjórnsýslu byggðasamlaganna
4. fundur

Mánudaginn 15. mars 2021, kl:8:00 kom starfshópur um stjórnsýslu byggðasamlaganna saman til fundar með fjarfundabúnaði.

Fundinn sátu: Ágúst Garðarsson Hafnarfirði, Ásgeir Sveinsson Mosfellsbæ, Bjarni Torfi Álfþórsson Seltjarnarnesi, Björg Fenger Garðabæ, Dóra Björt Guðjónsdóttir Reykjavík, Egill Þór Jónsson Reykjavík, Guðmundur Ari Sigurjónsson Seltjarnarnesi, Jón Ingi Hákonarson Hafnarfirði, Lovísa Jónsdóttir Mosfellsbæ, Sara Dögg Svanhildardóttir Garðabær, Theódóra S. Þorsteinsdóttir Kópavogi. Einnig Páll Björgvin Guðmundsson framkvæmdastjóri SSH og formaður starfshópsins, Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfræðingur SSH auk Guðrúnar Ragnarsdóttur og Helgu Hlínar Hákonardóttur ráðgjafa Strategíu. Margrét Friðriksdóttir Kópavogi boðaði forföll.
Formaður setti fund og gengið var til dagskrár.

1. Fundargerð síðasta fundar.

Fundargerð 3. fundar starfshópsins sem fram fór 1. mars 2021 lögð fram og samþykkt.

Drög að fundargerð 3. fundar var meðal fundargagna.

2. Verkefni byggðasamlaganna

Helga Hlín kynnir yfirlit og greiningu á verkefnum Sorpu bs., sér í lagi m.t.t. lögskyldra verkefna sveitarfélaga. Farið er yfir hlutverk sveitarfélaga á grundvelli laga nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs og hlutverk Sorpu bs. samkvæmt stofnsamningi og eigendastefnu. Brýnt sé að marka stefnusáttmála, t.d. vegna fyrirkomulags á endurvinnslustöðvum og grenndargámum, en þar er um að ræða lögskyld verkefni sveitarfélaga sem Sorpa bs. sinnir samkvæmt þjónustusamningnum. Fullnaðargreining á GAJU og eignum hennar hefur ekki farið fram enn og sérstaklega þarf að skoða verkefni sem lúta að sölu afurða. Kynntar eru tvær mögulegar sviðsmyndir fyrir lögskyld verkefni sveitarfélaga. Umræður.

Ágúst Garðarsson kom til fundar undir þessum lið.

Bjarni Torfi, Dóra Björt, Ásgeir, Lovísa og Björg tóku til máls undir þessum lið.

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

3. Tillögur um stefnuráð

Egill Þór Jónsson kom til fundar undir þessum lið.

Páll Björgvin kynnir hugmyndir um hugsanlegt fyrirkomulag stefnuráðs. Umræður.

Dóra Björt, Björg, Sara Dögg, Lovísa, Guðmundur Ari, Ásgeir, Jón Ingi, Egill, Ásgeir og Helga Hlín tóku til máls undir þessum lið.

Unnið verði áfram að gerð tillagna um skipan stefnuráðs milli funda og tillaga/tillögur lagðar fram til afgreiðslu næsta fundar starfshópsins.

4. Áætlun um áframhaldandi vinnu

Páll Björgvin leggur fram tillögu um að hópurinn leggi fram minnisblað er snýr að efnisatriðum erindisbréfs starfshópsins og drög þess verði lögð fyrir næsta fund starfshópsins.

3. Önnur mál

Næsti fundur ákveðinn kl. 8:15 föstudaginn 26. mars.

Fleira ekki rætt. Fundi lokið 10:10.

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

Starfshópur um stjórnsýslu byggðasamlaganna
5. fundur

Föstudaginn 26. mars 2021, kl:08:15 kom starfshópur um stjórnsýslu byggðasamlaganna saman til fundar með fjarfundabúnaði.

Fundinn sátu: Ásgeir Sveinsson Mosfellsbæ, Bjarni Torfi Álfþórsson Seltjarnarnesi, Björg Fenger Garðabæ, Dóra Björt Guðjónsdóttir Reykjavík, Egill Þór Jónsson Reykjavík, Jón Ingi Hákonarson Hafnarfirði, Lovísa Jónsdóttir Mosfellsbæ, Sara Dögg Svanhildardóttir Garðabær, Theódóra S. Þorsteinsdóttir Kópavogi. Einnig Páll Björgvin Guðmundsson framkvæmdastjóri SSH og formaður starfshópsins, Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfræðingur SSH auk Guðrúnar Ragnarsdóttur og Helgu Hlínar Hákonardóttur ráðgjafa Strategíu. Margrét Friðriksdóttir Kópavogi boðaði forföll.
Formaður setti fund og gengið var til dagskrár.

1. Fundargerð síðasta fundar.

Fundargerð 4. fundar starfshópsins sem fram fór 15. mars 2021 lögð fram og samþykkt.

Drög að fundargerð 4. fundar var meðal fundargagna.

2. Tillögur um stefnuráð

Páll Björgvin kynnir tillögur A og B um hugsanlega skipun stefnuráðs en yfirlitsblað um tillögurnar er meðal fundargagna. Jafnframt fjallar hann um væntanlegt hlutverk stefnuráðs.

Ásgeir, Sara Dögg, Dóra Björt, Lovísa, Bjarni Torfi, Björg, Theódóra tóku til máls undir þessum lið.

Niðurstaða fundar:

Tillaga B samþykkt með þeirri breytingu að Reykjavík fái fimm fulltrúa. Formennsku verði skipt með þeim hætti að Reykjavík hafi formennsku annað hvert ár og hin sveitarfélögin skiptist á þess á milli.

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

3. Verkefni byggðasamlaganna

Helga Hlín kynnir samantengdar sviðsmyndir vegna Sorpu bs. og kom eftirfarandi fram hjá henni: Hvað varði lögskyld verkefni sveitarfélaga á sviðum þar sem er markaðsbrestur þá sé mögulegt að byggðasamlag starfi áfram til að annast þau verkefni, útboðs- og samningsgerð vegna þeirra. Hin leiðin sé að þau verkefni fari heim í hérað þannig að hvert sveitarfélag sinni þeim, en að mögulega sé samstarfsvettvangur um einhver verkefni þó stefnusáttmáli sé ekki gerður. Í báðum tilvikum er gert ráð fyrir að Sorpa og öll verkefni hennar verði flutt í ohf. en ekki bs. Þannig séu tækifæri fyrir Sorpu til að útvíkka starfsemina og eflast sem fyrirtæki, og það gæti skilað hagstæðari tilboðum frá Sorpu til sveitarfélaganna, vegna þeirra samninga sem sveitarfélögin gera hvert og eitt eða á vettvangi byggðasamlags. Yrði þá í raun svipað ferli og hjá flestum sveitarfélögum á landsbyggðinni. Sorpa sem væri þá við sama borð og önnur félög í samkeppnisrekstri.

Dóra Björt, Ásgeir, Björg, Bjarni, Lovísa, Theódóra, Páll Björgvin og Guðrún tóku til máls undir þessum lið.

4. Áætlun um áframhaldandi vinnu

Hildigunnur kynnir fyrirliggjandi tillögur að efnistökum og uppsetningu minnisblaðs til stjórnar SSH. Drög að minnisblaði til stjórnar SSH verða send starfshópnum til yfirlestar og athugasemda.

Dóra Björt, Ásgeir, Björg, Helga Hlín tóku til máls undir þessum lið.

5. Önnur mál

Fleira ekki rætt. Fundi lokið 09:45.